

Středočeský kraj

Tento projekt je spolufinancován z fondů EU a Středočeského kraje

SOCIO-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA MĚSTA MNICHOVO HRADIŠTĚ

Zpracoval:
C & M Consult CZ s.r.o.
Na Fialkách 806, 276 01 Mělník
Tel: +420 608 155 336
E-mail: Lukas.Cechura@centrum.cz
www.cmconsultcz.eu

Duben 2007

OBSAH:

1. Obecná charakteristika města Mnichovo Hradiště	5
2. Celkový počet obyvatel žijících v městě Mnichovo Hradiště	7
3. Počet obyvatel jednotlivých obcí.....	12
4. Struktura obyvatel podle pohlaví a věku	19
5. Specifika věkového složení	26
6. Obyvatelstvo jednotlivých obcí regionu	31
7. Prognóza věkového složení obyvatelstva.....	34
8. Rodinný stav obyvatelstva	39
9. Složení obyvatelstva podle národnosti a státního občanství	45
10. Pohyb obyvatelstva za poslední sledované období	48
11. Vývoj počtu obyvatel.....	49
12. Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva	57
13. Vzdělanost obyvatelstva.....	59
14. Ekonomická aktivita obyvatel.....	61
15. Nabídka pracovních příležitostí, průměrné mzdy	72
16. Prognóza vývoje trhu práce	77
17. Nezaměstnanost	80
18. Aktivní politika zaměstnanosti.....	86
19. Vybavenost města Mnichovo Hradiště - školy, zdravotnická zařízení, kulturní zařízení aj.....	88
20. Kriminalita (trestná činnost, přestupky)	90
21. Sociálně patologické jevy	92

Stručné shrnutí „SOCIO-DEMOGRAFICKÉ ANALÝZY MĚSTA MNICHOVO HRADIŠTĚ“

„Socio-demografická analýza města Mnichovo Hradiště“ se zabývá analýzou základních sociálně demografických charakteristik města. Ve své první části se analýza věnuje demografickým charakteristikám města. Součástí demografické analýzy je prognóza věkového složení a prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva. Ve druhé části jsou analyzovány sociálně ekonomické charakteristiky města Mnichovo Hradiště, které vyúsťují v prognózu trhu práce a podrobný rozbor nezaměstnanosti v městě. Kapitoly věnované aktivní politice zaměstnanosti, vybavenosti města, kriminalitě a sociálně patologickým jevům dále dokreslují sociální situaci obyvatel města Mnichovo Hradiště.

Počet obyvatel města Mnichovo Hradiště činil ke konci roku 2005 8 411. Vývoj počtu obyvatel v období 1971 až 2005 lze rozdělit do tří fází. První fáze je charakteristická tím, že v ní dochází ve většině let k nárůstu počtu obyvatel města. Tuto fázi lze časově vymezit od roku 1971 do roku 1982. Ve druhé fázi, mezi roky 1983 až 1997, dochází ke stagnaci počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště. Ve třetí fázi, tj. po roce 1997 dochází k pozvolnému poklesu obyvatelstva města Mnichovo Hradiště, a to až na úroveň 8 368 v roce 2003.

Město Mnichovo Hradiště vykazuje regresivní typ věkové struktury. Z vývoje dětské a postreprodukční složky je zřejmé, že převaha postreprodukční složky nad dětskou se v průběhu let zvyšuje, z čehož lze vyvodit v budoucnu rychlejší úbytek obyvatelstva. Z odvozené prognózy věkové struktury plyne, že průměrný věk v městě se bude v nadcházejících dvaceti letech neustále zvyšovat, přičemž tento nárůst lze považovat za velmi výrazný a rizikový. V roce 2025 bude postreprodukční složka dokonce čtyřnásobně větší než složka dětská.

V období 1991 až 2001 došlo k významným změnám, jež působily na růst počtu domácností jednotlivců, úplných rodin bez závislých dětí, neúplných rodin a na pokles počtu úplných rodin se závislými dětmi. Mezi tyto změny patří posun hodnot ve společnosti směrem k západoevropskému modelu chování. Mírně se snižoval počet sňatků, na což měl vliv odklad uzavření sňatků do vyššího věku a rostoucí počet tzv. faktických manželství. Podíl ženatých, resp. vdaných tak poklesl. Časová řada počtů rozvodů má trend spíše konstantní.

V národnostní struktuře dominuje národnost česká, a to s 98 %, následovaná národností slovenskou s podílem 1,16 %. Ostatní národnosti mají zastoupení nižší než 1 %.

Ve vývoji přirozeného přírůstku lze identifikovat dvě významná období, která ovlivnila vývoj populace v městě Mnichovo Hradiště. Prvním obdobím jsou sedmdesátá léta, kdy přijatá pronatalitní opatření podnítila růst porodnosti. Naopak ve druhém období po roce 1990 změny ve společnosti vyústily v pokles porodnosti, a to mělo za následek úbytek obyvatelstva přirozenou měnou. Z analýzy plyne, že stejně významně jako přirozený přírůstek působila na vývoj populace města migrace. Saldo migrace bylo v průběhu let proměnlivé. Vyjma šesti let však nabývala kladných hodnot. Celkový přírůstek byl rovněž kladný s výjimkou let 1979, 1986, 1988, 1994, 1998, 1999, 2002 a 2003.

Prognóza vývoje celkového počtu obyvatelstva ukazuje na úbytek obyvatelstva města Mnichovo Hradiště. Mezi roky 2005 až 2025 by tak měl počet občanů města klesnout ze současných 8 411 na 7 337 za předpokladu, že migrace nebude mít na tento vývoj žádný vliv.

Ve struktuře vzdělání zauímají největší část občané vyučení a se středním odborným vzděláním bez maturity, celkově 40,72 %. Významný podíl dále tvoří občané s úplným středním vzděláním s maturitou a se základním nebo nedokončeným vzděláním a na druhé straně nízké zastoupení mají vysokoškolsky vzdělaní občané.

Ekonomicky aktivní obyvatelé tvoří 52,5 % z celkového počtu obyvatel. 96 % ekonomicky aktivních obyvatel pracuje. Z ekonomicky neaktivních je 50,1 % nepracujících důchodců a 35,4 % žáků, studentů a učňů. Z bilance dojížděky je patrné, že z celkového počtu 4 244 zaměstnaných osob za prací vyjíždí 2 077. Naopak do města Mnichovo Hradiště za prací dojíždí 1 212 osob. Saldo dojížděky je tedy záporné ve výši -865 osob. V městě Mnichovo Hradiště je obsazeno celkem 3 379 pracovních míst. Mladá Boleslav je hlavním směrem vyjížděky za prací pro obyvatele města. Z celkového počtu 2 077 vyjíždějících osob pracuje v Mladé Boleslavi 1 066.

Z hlediska struktury nabízených pracovních míst podle požadavku na vzdělání byla nejvíce nabízena místa s požadavkem na základní vzdělání a střední odborné vzdělání – vyučení.

Z hodnot bodové prognózy plyne, že míra nezaměstnanosti by mezi roky 2007 a 2009 měla mírně růst, a to z hodnoty 4,52 % v roce 2007 na 4,66 % v roce 2009.

Z údajů o průměrných počtech uchazečů podle dosaženého stupně vzdělání je patrné, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo v období 2004 až 2006 s nižším středním odborným vzděláním, se základním vzděláním a s ÚSO vzděláním. Vzhledem ke struktuře nabízených volných pracovních míst lze dojít k závěru, že lidé při dané výši mezd a nastavení sociálního systému nemají o práci zájem. Ve struktuře uchazečů o zaměstnání tvoří vysoký podíl uchazeči v evidenci do 6 měsíců, což lze hodnotit pozitivně. Na druhé straně je negativním rysem rostoucí průměrná doba evidence.

Vybavenost města Mnichovo Hradiště lze považovat v oblastech školství, sociální oblasti, zdravotnictví, dopravy, peněžnictví, technické vybavenosti, kultury a sportu za velmi dobrou.

Mezi trestné činy nejvíce zatěžující město Mnichovo Hradiště patří krádeže prosté, krádeže vloupáním, vloupání do osobních aut a krádeže aut. Mezi přestupky nejvíce zatěžující město pak lze řadit přestupky dopravní, přestupky proti majetku a přestupky na úseku veřejného pořádku.

1. Obecná charakteristika města Mnichovo Hradiště¹

Město Mnichovo Hradiště leží v okrese Mladá Boleslav asi 70 km severovýchodně od Prahy na břehu řeky Jizery v těsné blízkosti Českého ráje.

Jeho vznik je úzce spjat s cisterciáckým klášterem Hradiště nad Jizerou, ležícím na protějším břehu řeky, jehož mniši založili roku 1279 město na křižovatce mladoboleslavské, jičínské a turnovské cesty. První písemná zpráva pochází z roku 1270, kdy je město zmiňováno jako místo útěku královny Kunhuty. Cisterciáci drželi město až do roku 1420, kdy bylo Mnichovo Hradiště vypáleno a obsazeno husitským vojskem. Za vlády krále Jiřího z Poděbrad bylo město vypáleno podruhé a dále se držitelé střídali velmi často, a to až do 16. století, kdy se stává majetkem rodu Budovců z Budova. Vývoj města ovlivnil nejvýznamněji myslitel a státník Václav Budovec z Budova, jenž nechal na místě staré zemanské tvrze vystavět honosný renesanční zámek. Jako aktivní představitel českých stavů byl roku 1621 popraven na Staroměstském náměstí a město jako součást jeho zkonfiskovaného majetku připadl vojevůdci Albrechtu z Valdštejna, který ho roku 1624 postoupil svému příbuznému Maxmiliánovi z Valdštejna. Další historie Mnichova Hradiště, včetně přestavby zámku do současné podoby za Josefa z Valdštejna, je spjata s tímto rodem až do roku 1945.

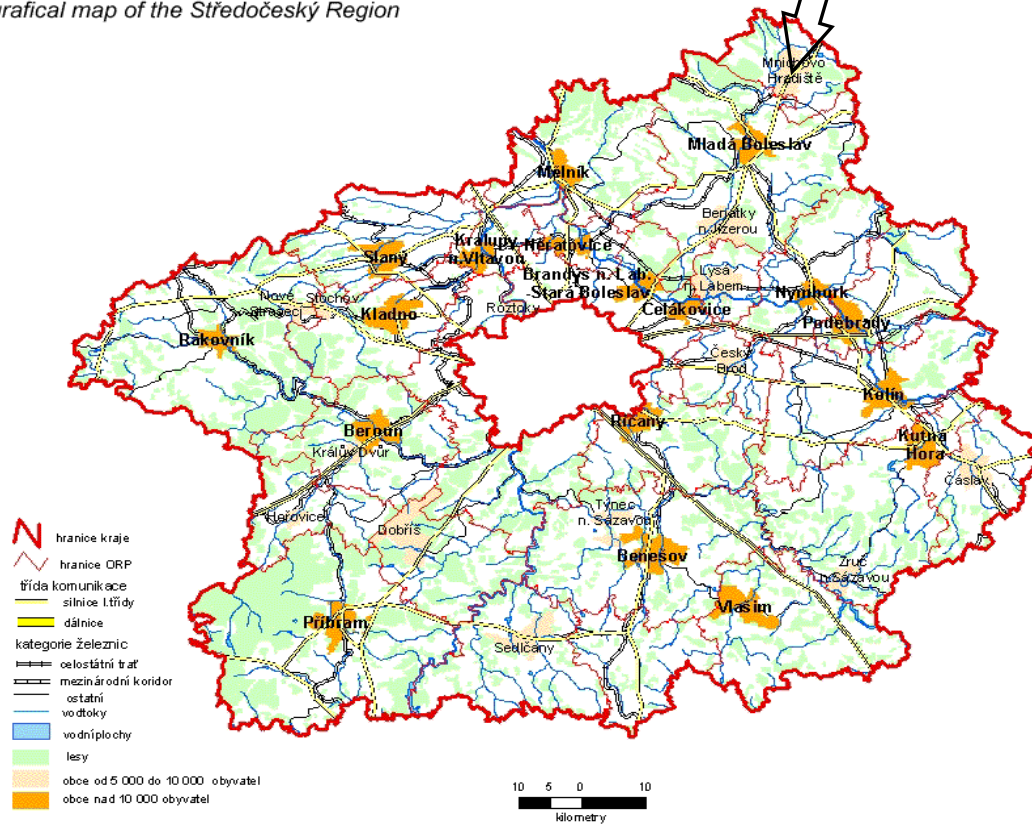
Na počátku 20. století dochází k rychlému rozvoji města v souvislosti s přicházejícím průmyslem, s nímž se zároveň rozvíjí i dopravní spojení (železniční trať), jež je pro chod města klíčová dodnes.

Město Mnichovo Hradiště se v současnosti rozkládá na území o celkové výměře 3 433 ha a je tvořeno osmi katastrálními územími. Území je charakteristické nízkým podílem lesů a rozptýlené zeleně a naopak vysokým zastoupením zemědělské, resp. orné půdy. Další obecné charakteristiky zpřesňující výše zmíněné údaje o městě Mnichovo Hradiště prezentuje následující tabulka č. 1.1. Demografické údaje jsou již předmětem následujících kapitol.

---

¹ Historie města volně zpracována na základě údajů z internetových stránek <http://cs.wikipedia.org>

Obrázek č. 1.1 – Geografická mapa Středočeského kraje

Geografická mapa Středočeského kraje*Geographical map of the Středočeský Region*

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 1.1 – Základní informace o městě Mnichovo Hradiště a jeho okolí

Obecná charakteristika (údaje roku 2004)	
První písemná zpráva (rok)	1279
Nadmořská výška (m n.m.)	240
Katastrální plocha (ha)	3433
Počet katastrů	8
Počet územně technických jednotek	8
Počet částí obce	12
Druhy pozemků	
Celková výměra pozemku (ha)	3432.5266
Orná půda (ha)	2010.1077
Chmelnice (ha)	0.0000
Vinice (ha)	0.0000
Zahrady (ha)	115.3409
Ovocné sady (ha)	128.1008
Trvalé travní porosty (ha)	303.4860
Zemědělská půda (ha)	2557.0354
Lesní půda (ha)	312.1042
Vodní plochy (ha)	49.3367
Zastavěné plochy (ha)	112.0719
Ostatní plochy (ha)	401.9784

Zdroj: ČSÚ

2. Celkový počet obyvatel žijících v městě Mnichovo Hradiště

Jak již bylo poznamenáno v úvodní kapitole, první písemná zpráva o městě Mnichovo Hradiště pochází z roku 1270. Předmětem této kapitoly je však analýza vývoje počtu obyvatel v období kratším, a to od roku 1869 do současnosti, k čemuž jsou využity údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů v třinácti opakováních.

V roce 2005, resp. k 31.12. 2005 žilo v městě Mnichovo Hradiště 8 411 obyvatel. Při tomto celkovém počtu hustota obyvatel na jeden km² dosahovala výše 245. Tento statický údaj však nic nevyovídá o nastolených trendech a jiných charakteristikách populace v městě Mnichovo Hradiště. K získání přehledu o demografické a sociální situaci v městě Mnichovo Hradiště je nezbytné krok po kroku analyzovat podstatné demografické proměnné, jejich vývoj a vzájemné souvislosti v prostoru a v čase. Analýzu lze proto nejlépe začít rozbořením vývoje počtu obyvatel.

Tabulka č. 2.1 obsahuje údaje o počtu obyvatel ze třinácti šetření Sčítání lidu, domů a bytů mezi roky 1869 až 2001. Délka periody mezi sčítáními byla přibližně deset let s výjimkou let čtyřicátých, kdy se v průběhu 2. světové války šetření neuskutečnilo. Mezi sčítáními v roce 1930 a 1950 je tak délka periody dvacet let.

V roce 1869 žilo v městě Mnichovo Hradiště 5 493 obyvatel, což bylo přibližně o jednu desetinu méně než na začátku dvacátého století a o jednu třetinu méně obyvatel než na začátku dvacátého prvního století. Z grafu č. 2.1a lze přehledně sledovat dynamiku vývoje počtu obyvatel mezi jednotlivými sčítáními. Odhad trendu, popisující dlouhodobou tendenci ve vývoji počtu obyvatel v městě Mnichovo Hradiště, však z grafu č. 2.1a nelze přímo provést. Graf č. 2.1a nerespektuje chybějící šetření ve čtyřicátých letech a tedy rozdílnou periodu. Odhadnutá trendová funkce by tak byla do jisté míry zkreslena právě chybějícím pozorováním. Graf č. 2.1b již toto zkreslení neobsahuje. Chybějící údaj za čtyřicátá léta zde byl interpolován. Odhadnutá lineární trendová funkce tak nabývá podoby $y = 5\,190,9615 + 193,5527x$ (viz záhlaví grafu č. 2.1b). Ze směrnice trendové funkce plyne, že počet obyvatel v městě Mnichovo Hradiště rostl mezi roky 1869 až 2001 přibližně o 194 obyvatel za 10 let.

Tabulka č. 2.1 – Počet obyvatel v letech 1869 až 2001 podle Sčítání lidu, domů a bytů

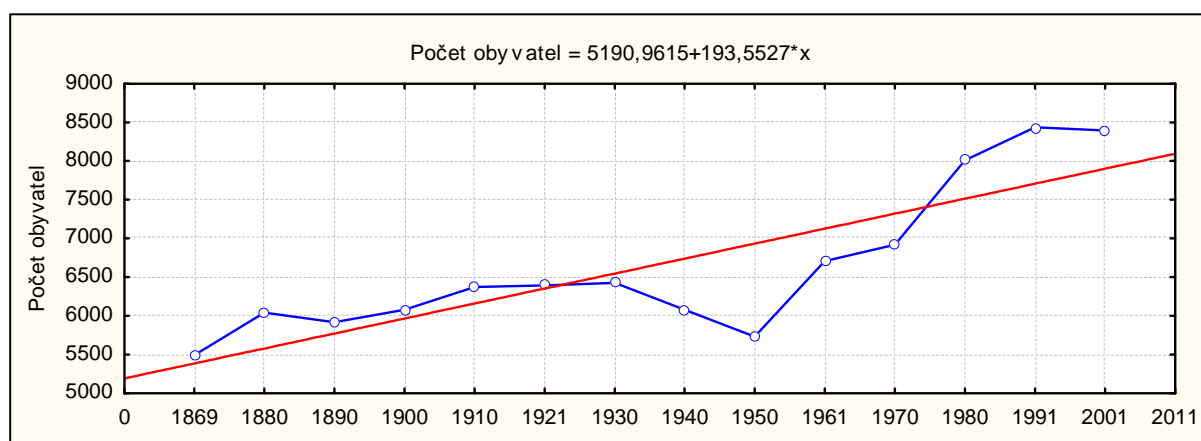
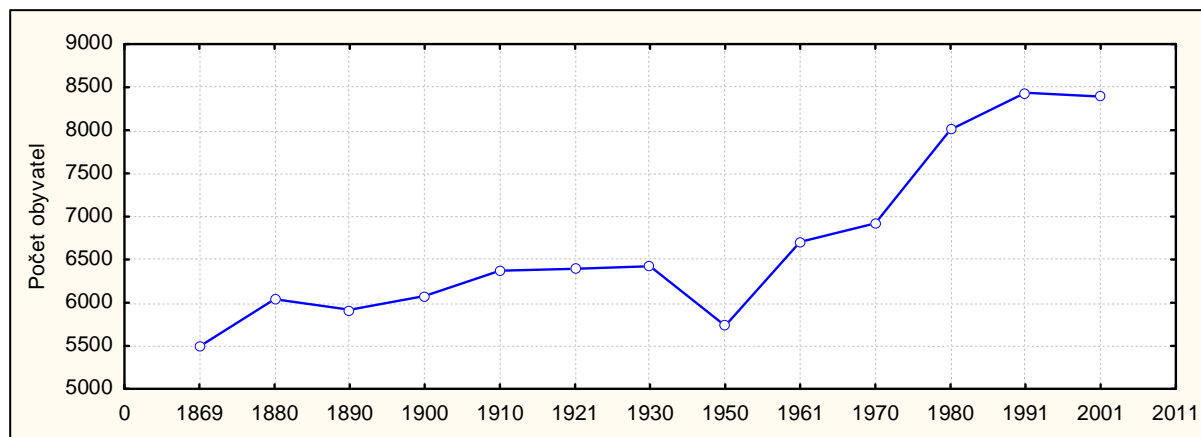
Počet obyvatel v letech 1869 - 2001												
1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
5 493	6 042	5 918	6 080	6 372	6 393	6 424	5 733	6 706	6 920	8 009	8 435	8 393

Zdroj: ČSÚ

Tento závěr je však pouze hrubým popisem dynamiky vývoje počtu obyvatel v čase. Při bližším prozkoumání grafu č. 2.1a, resp. 2.1b lze rozpoznat, že dynamika vývoje počtu obyvatel se v analyzovaném období lišila. Mezi lety 1869 až 1930 došlo k největšímu přírůstku obyvatel mezi sčítáními v letech 1869 a 1880, a to ve výši 549 obyvatel. Tento přírůstek byl dokonce třetí nejvyšší ve sledovaném období. V tomto časovém úseku však také došlo k úbytku obyvatel města. Mezi roky 1880 až 1890 ubylo 124 obyvatel. Tento úbytek byl co

do výše druhý největší ve sledovaném období. Dynamika vývoje počtu obyvatel se rovněž významně měnila v důsledku 2. světové války. Po 2. světové válce došlo k poklesu o 691 obyvatel, což byl největší úbytek ve sledovaném období. Tento úbytek způsobený událostmi v průběhu 2. světové války byl kompenzován v následujících letech vyššími přírůstky obyvatel, než by odpovídalo dlouhodobému trendu. Lze tak v tomto případě mluvit o zvýšené natalitě v poválečném období. V šedesátých letech nebyl nárůst populace tak vysoký jako v letech padesátých a nejvíce se v poválečném období blížil odhadnutému dlouhodobému trendu. Mezi roky 1970 a 1980 se počet obyvatel města Mnichovo Hradiště významně zvýšil. Přírůstek ve výši 1089 obyvatel byl nejvyšším ve sledovaném období (jeho důvody jsou analyzovány níže). V období let 1980 až 1990 počet obyvatel města rostl o 426 a po roce 1990 počet obyvatel mírně poklesl. Z výše uvedeného lze usuzovat, že vývoj počtu obyvatel byl v jednotlivých obdobích determinován různými faktory a událostmi, jež vyústily v různou dynamiku vývoje počtu obyvatel. Popis vývoje obyvatelstva města Mnichovo Hradiště pouze lineárním trendem by proto byl velice zjednodušující a zkreslující. V následujících částech analýzy proto bude pozornost zaměřena na podrobnou demografickou analýzu města Mnichovo Hradiště, čímž budou určeny vedle jiného základní determinanty výše nastíněného vývoje počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště.

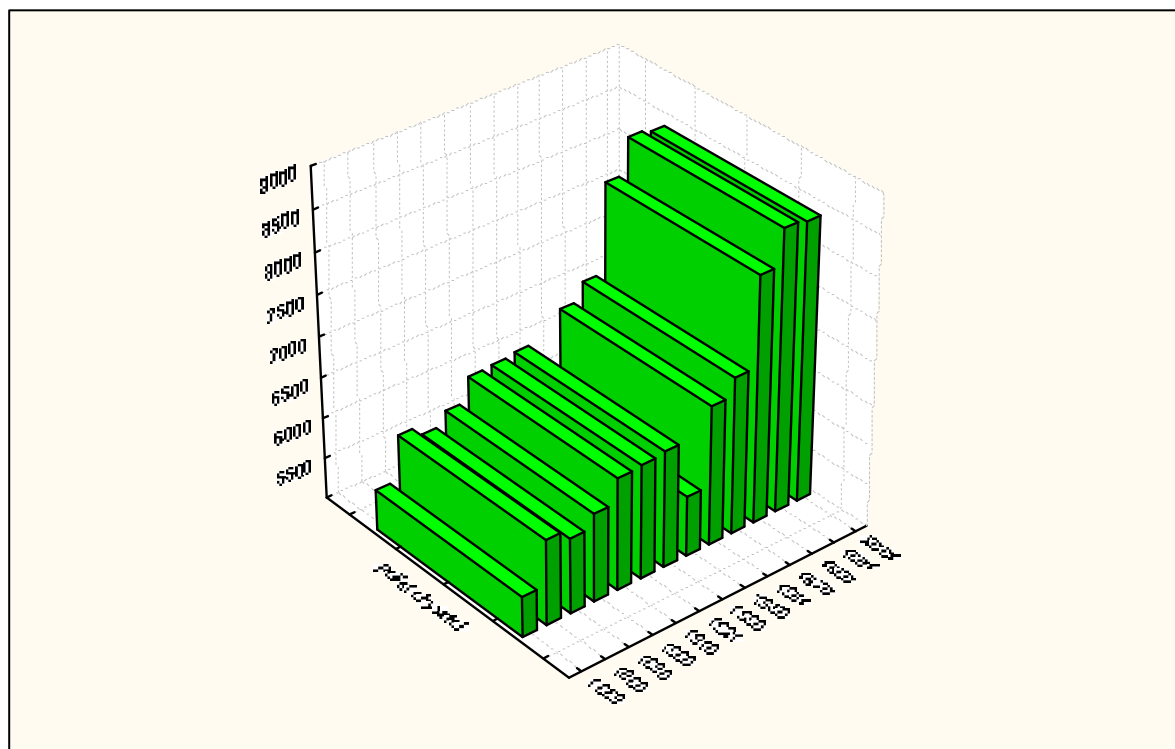
Graf č. 2.1a,b – Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 až 2001 – trend

Rozdílnou dynamiku ve vývoji počtu obyvatel mezi jednotlivými sčítáními velmi názorně prezentuje graf č. 2.2. Zatímco první sloupce mají mezi sebou malé výškové rozdíly, mezi roky 1930 až 2001 dochází k významným posunům. Vzhledem k tomu, že vývoj počtu obyvatel v posledních dekadách je významným determinantem věkové struktury obyvatel města, je nezbytné věnovat bližší pozornost základním tendencím ve vývoji počtu obyvatel v městě Mnichovo Hradiště v posledních 35 letech.

Graf č. 2.2 – 3D sekvenční graf vývoje počtu obyvatel v letech 1869 až 2001

Tabulka č. 2.2 – Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2005²

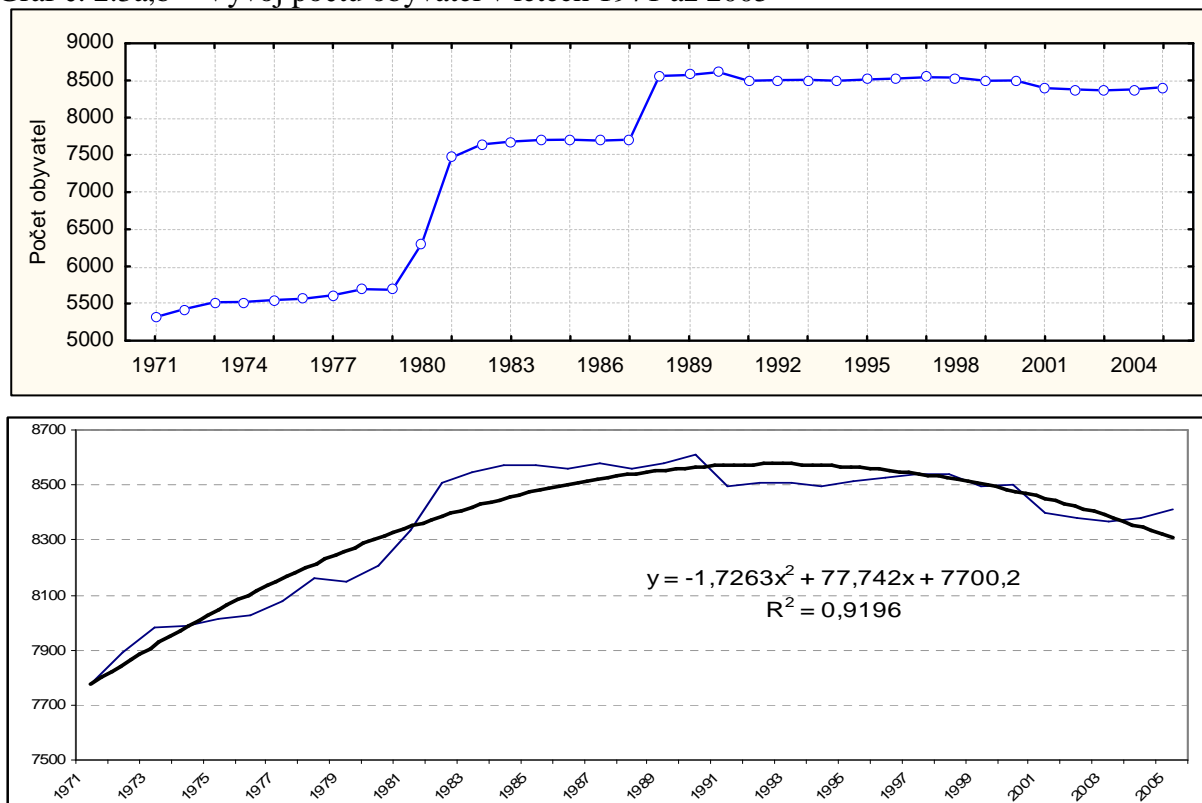
Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.
1971	5 316	1981	7 465	1991	8 497	2001	8 397
1972	5 427	1982	7 639	1992	8 506	2002	8 382
1973	5 518	1983	7 677	1993	8 507	2003	8 368
1974	5 522	1984	7 701	1994	8 494	2004	8 380
1975	5 551	1985	7 702	1995	8 513	2005	8 411
1976	5 565	1986	7 692	1996	8 527		
1977	5 616	1987	7 706	1997	8 542		
1978	5 695	1988	8 562	1998	8 537		
1979	5 685	1989	8 576	1999	8 497		
1980	6 309	1990	8 613	2000	8 499		

Zdroj: ČSÚ

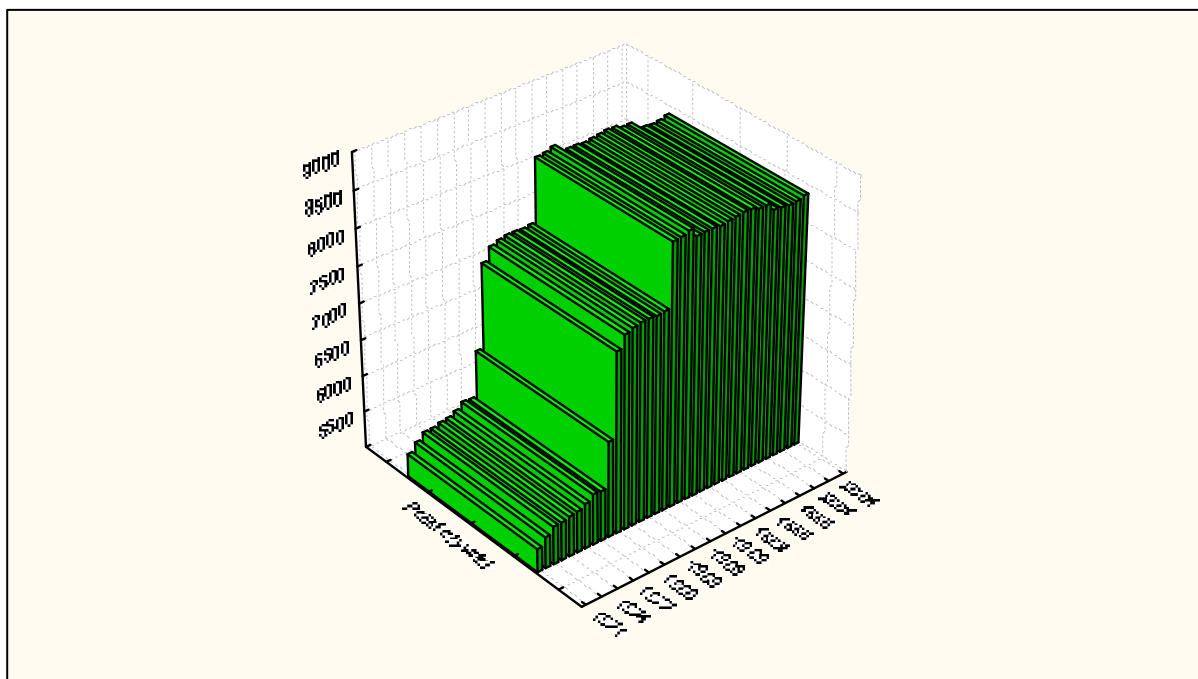
² Ve sledovaném období došlo ke třem územním změnám, které měly vliv na počet obyvatel města Mnichovo Hradiště. Jednalo se o připojení 2 obcí v roce 1980 (obce Dneboh se 147 obyvateli a obce Veselá se 421 obyvateli), 2 obcí v roce 1988 (obce Březina se 735 obyvateli a Boseň se 135 obyvateli) a odtržení jedné obce v roce 1990 (obce Březina s 332 obyvateli).

Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2005 byl na území dnešní ČR významně ovlivněn dvěma faktory. V sedmdesátých letech to byl komplex přijatých pronatalitních opatření a po roce 1990 změna životního stylu, resp. změna modelu reprodukčního chování v celé ČR jako důsledek systémových změn vedoucích ke zvýšení svobody, a tedy možnosti seberealizace lidí. Jak tyto faktory ovlivnily vývoj populace v městě Mnichovo Hradiště, lze analyzovat s využitím údajů o celkovém počtu obyvatel města v období 1971 až 2005 uvedených v tabulce č. 2.2, případně v grafu č. 2.3a. Při analýze je však třeba vzít v potaz, že vývoj časové řady počtu obyvatel je zatížen třemi územními změnami a dále změnami v počtech obyvatel způsobenými aktualizací stavů po sčítání obyvatel. Z grafu č. 2.3a tak lze názorně pozorovat, že tyto změny způsobily v příslušných letech výrazné posuny ve vývoji a časová řada má tak schodovitý charakter, což ztěžuje analýzu. Pro eliminaci těchto posunů a tedy pro snazší analýzu vývoje časové řady byla data upravena tak, že tyto změny, které nastaly v průběhu období (tj. připojení obcí v roce 1980 a 1988 a aktualizace počtu obyvatel v roce 1981), byly připočteny k časové řadě od jejího počátku. Upravená časová řada je znázorněna v grafu č. 2.3b. Graf č. 2.3b byl využit pro odhad trendu ve vývoji počtu obyvatel. K popisu trendu ve sledovaném období byla zvolena polynomická funkce druhého stupně vzhledem ke zlomu ve vývoji populace. Z grafu je patrné, že funkce dobře prokládá hodnoty sledované proměnné, a tedy dobře vystihuje změnu v dynamice, resp. trendu vývoje obyvatelstva města Mnichovo Hradiště.

Graf č. 2.3a,b – Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2005

Graf č. 2.4 – 3D sekvenční graf vývoje počtu obyvatel v letech 1970 až 2005

Z grafu č. 2.3b, případně z grafu č. 2.4 lze sledovat, že zatímco v sedmdesátých letech počet obyvatel města Mníchovo Hradiště ve většině let roste, pak v letech následujících počet obyvatel spíše stagnuje. Od roku 1997 začíná počet obyvatel dokonce klesat s výjimkou dvou posledních let, kdy došlo k nárůstu počtu obyvatel města.

Výše analyzovaný vývoj počtu obyvatel města naznačuje, že pronatalitní opatření v sedmdesátých letech přispěly k nárůstu počtu obyvatel a naopak změna životního stylu a větší svoboda lidí působily na pokles obyvatel přirozenou měnou a to přispělo ke stagnaci a následnému poklesu počtu obyvatel v městě Mníchovo Hradiště. Podrobnější analýza vlivu těchto faktorů na vývoj populace města je uvedena v kapitole č. 11 s využitím údajů o přirozeném přírůstku a přírůstku migrací, které v součtu tvoří celkový přírůstek obyvatel města.

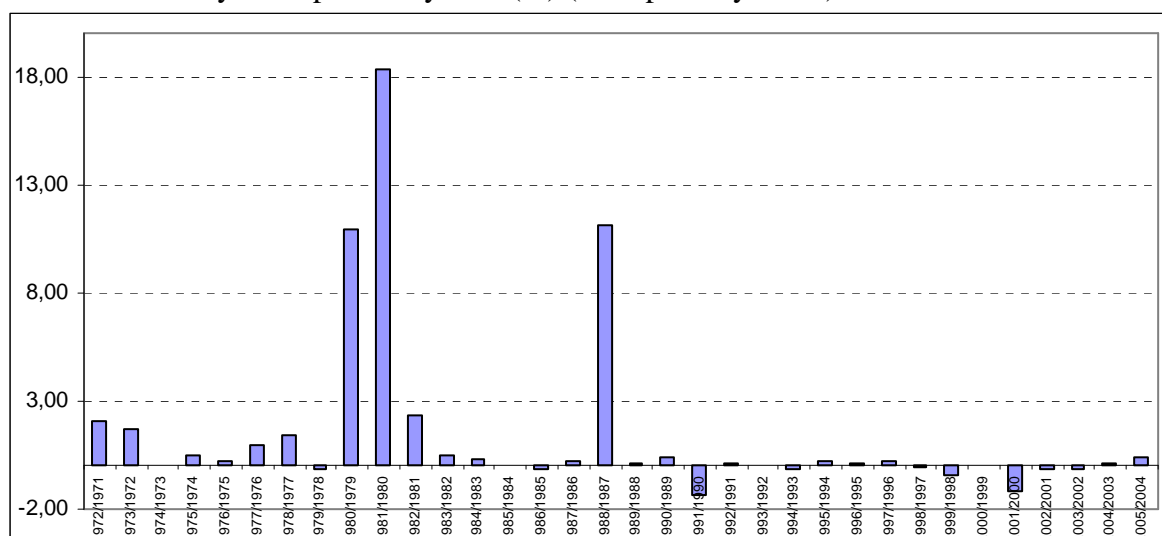
Při rozboru neupravených dat (viz graf č. 2.3a, případně graf č. 2.4) lze říci, že počet obyvatel od roku 1971 výrazně vzrostl z 5 316 na 8 613 v roce 1990, kdy dosáhl svého maxima. Po roce 1990 dochází ke stagnaci počtu obyvatel a mezi lety 1997 a 2004 počet obyvatel klesá.

Dynamiku vývoje počtu obyvatel města mezi roky 1971 a 2005 lze vystihnout buď pomocí řetězového indexu uvedeného v tabulce č. 2.3 nebo pomocí relativních změn (měr růstu) v grafu č. 2.5. Především z grafu č. 2.5 je možné přehledně pozorovat při zohlednění výše popsanych územních změn a aktualizací, že v sedmdesátých letech byla dynamika růstu počtu obyvatel města Mníchovo Hradiště vyšší než v letech osmdesátých a dále že po roce 1990 počet obyvatel stagnuje, resp. klesá.

Tabulka č. 2.3 – Řetězový index počtu obyvatel (z neupravených dat)

Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %
1972/1971	102,09	1982/1981	102,33	1992/1991	100,11	2002/2001	99,82
1973/1972	101,68	1983/1982	100,50	1993/1992	100,01	2003/2002	99,83
1974/1973	100,07	1984/1983	100,31	1994/1993	99,85	2004/2003	100,14
1975/1974	100,53	1985/1984	100,01	1995/1994	100,22	2005/2004	100,37
1976/1975	100,25	1986/1985	99,87	1996/1995	100,16		
1977/1976	100,92	1987/1986	100,18	1997/1996	100,18		
1978/1977	101,41	1988/1987	111,11	1998/1997	99,94		
1979/1978	99,82	1989/1988	100,16	1999/1998	99,53		
1980/1979	110,98	1990/1989	100,43	2000/1999	100,02		
1981/1980	118,32	1991/1990	98,65	2001/2000	98,80		

Graf č. 2.5 – Míry růstu počtu obyvatel (%) (z neupravených dat)

3. Počet obyvatel jednotlivých obcí

Město Mnichovo Hradiště je tvořeno 12 obcemi. Jsou to obce (dle pořadí velikosti v roce 2001): Mnichovo Hradiště, Veselá, Olšina, Dneboh, Sychrov, Podolí, Lhotice, Hoškovice, Dobrá Voda, Kruhy, Hněvousice a Hradec. Vývoj obyvatel v těchto obcích je zanesen v tabulce č. 3.1. Z tabulky je patrné, že jednotlivé obce se co do počtu obyvatel velice liší. Nejméně obyvatel má obec Hradec (6 v roce 2001) naopak nejvíce obec Mnichovo Hradiště (6 993 v roce 2001). Obec Mnichovo Hradiště se v roce 2001 podílela na celkovém počtu obyvatel z 83,3 %. V grafu č. 3.1 je zanesen vývoj počtu obyvatel v obci Mnichovo Hradiště a vývoj podílu obce Mnichovo Hradiště na celkovém počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště. Z grafu je patrné, že počet obyvatel obce Mnichovo Hradiště se zvýšil z 3 199 v roce 1869 na 6 993 v roce 2001, přičemž k významnému nárůstu došlo po roce 1950. Jak rostl počet obyvatel obce Mnichovo Hradiště rostl rovněž podíl obce na celkovém počtu obyvatel města Mnichova Hradiště. Graf č. 3.2 ukazuje vývoj počtu obyvatel v pěti největších obcích města Mni-

chovo Hradiště vyjma obce Mnichovo Hradiště. Kromě obce Veselá, která vykazuje rostoucí trend do roku 1930 a klesající trend po tomto roce, počet obyvatel v ostatních obcích stagnuje. Obec Veselá se v roce 2001 podílela na celkovém počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště 6,7 %. Třetí největší obec města Mnichovo Hradiště obec Olšina tvořila 2,2 % celkové populace. Ostatní obce byly v roce 2005 zastoupeny méně než 2 %.

ORP Mnichovo Hradiště je tvořeno 22 obcemi. Podle Sčítání lidu, obcí a bytů žilo v obcích k 31. 12. 2001 celkem 15 211 obyvatel, což je o 4 471 obyvatel méně ve srovnání s rokem 1869 (viz následující tabulka č. 3.1).

Z tabulky č. 3.1 lze vyčíst velikostní heterogenitu jednotlivých obcí v ORP Mnichovo Hradiště. Zatímco nejmenší obcí podle počtu obyvatel je obec Neveklovice s 33 obyvateli, tak největší obcí je město Mnichovo Hradiště s 8 393 obyvateli (v roce 2001). Vzhledem k charakteru vývoje počtu obyvatel je vhodné se pro větší přehlednost zaměřit pouze na největších pět obcí (podle počtu obyvatel v roce 2001). Těmito obcemi jsou (viz zvýrazněné řádky v tabulce č. 3.1): 1. Mnichovo Hradiště (8 393 obyvatel), 2. Kněžmost (1 510 obyvatel), 3. Žďár (1 162 obyvatel), 4. Klášter Hradiště nad Jizerou (661 obyvatel) a 5. Jivina (401 obyvatel).

V grafu č. 3.3 je zanesen vývoj výše uvedených obcí. Z grafu č. 3.1 lze vysledovat, že většina těchto obcí má ve sledovaném období podobný vývoj populace. Výjimkou je vývoj populace právě v městě Mnichovo Hradiště. Zatímco v ostatních obcích populace od roku 1930 pozvolně klesá, pak v městě Mnichovo Hradiště dochází po druhé světové válce k růstu počtu obyvatel.

Důvodem pro odlišný vývoj počtu obyvatel v městě Mnichovo Hradiště a ve výše jmenovaných čtyřech obcích je jejich charakter. Mnichovo Hradiště je město okresního významu, které disponuje kompletní infrastrukturou a dostatečnou nabídkou pracovních míst (příležitostí), resp. vhodným spojením k největšímu centru dojížděky. Ostatní obce nabývají malého či menšího významu a především v oblasti infrastruktury a obslužnosti jsou méně atraktivní. Město Mnichovo Hradiště vzhledem k ekonomickým motivům patřilo v okrese mezi centra imigrace, která vedle přírůstku přirozenou měnou ovlivnila jeho populační vývoj (podrobnější rozbor viz kapitola č. 11).

Tabulka č. 3.1 – ORP Mnichovo Hradiště - počet obyvatel v letech 1869 až 2001 podle správního uspořádání k 1.1.2005

Obec, část obce	Výměra v ha	Počet obyvatel												
		1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
ORP Mnichovo Hradiště	21 249	19 682	20 467	20 069	19 685	20 019	19 600	19 524	15 581	16 454	15 587	15 674	15 203	15 211
Bílá Hlína	857	250	249	258	244	204	218	221	150	144	149	137	100	99
Boseň	993	950	962	967	864	828	853	798	612	595	526	443	358	368
1. Boseň		491	496	534	469	459	482	457	351	356	322	300	260	254
2. Mužský		247	236	214	195	199	186	162	127	104	95	61	36	26
3. Zápudov		65	70	57	62	38	48	41	37	34	14	14	3	2
4. Zásadka		147	160	162	138	132	137	138	97	101	95	68	59	86
Branžež	670	507	460	463	453	436	415	445	296	344	287	254	192	188
1. Branžež		185	208	193	184	188	165	190	130	145	113	101	70	84
2. Nová Ves		245	186	211	224	199	204	216	128	169	151	134	110	93
3. Zakopaná		77	66	59	45	49	46	39	38	30	23	19	12	11
Březina	663	439	478	485	467	459	417	397	331	358	335	359	329	335
1. Březina		383	405	410	405	393	347	334	278	301	279	318	293	308
2. Honsob		56	73	75	62	66	70	63	53	57	56	41	36	27
Dolní Krupá	1 120	449	450	514	462	409	409	437	324	313	278	210	160	164
Horní Bukovina	554	497	515	517	480	480	448	385	260	310	235	216	204	206
1. Dolní Bukovina		236	265	237	213	226	166	137	115	145	106	85	70	64
2. Horní Bukovina		261	250	280	267	254	282	248	145	165	129	131	134	142
Chocnějovice	1 334	1 099	1 157	1 043	1 143	1 119	974	948	666	663	547	479	417	386
1. Buda		51	54	56	52	50	37	39	31	27	24	18	13	9
2. Buřínsko 1.díl		28	21	12	8	11	7	6	5	3	4	2	1	4
3. Buřínsko 2.díl		32	26	14	24	15	14	14	9	6	5	7	4	1
4. Drahotice		193	233	195	217	209	208	185	130	126	103	87	73	70
5. Chocnějovice		216	200	226	223	218	176	179	113	144	123	100	121	126
6. Ouč		176	159	128	154	146	118	117	71	77	67	64	54	49
7. Rostkov		97	122	101	106	107	98	92	55	61	46	41	34	30
8. Sovenice		306	342	311	359	363	316	316	252	219	175	160	117	97
Jivina	506	312	340	340	368	361	434	434	318	334	326	313	363	401
Klášteř Hradiště nad Jizerou	462	1 018	1 041	1 076	1 073	1 158	1 035	1 124	800	930	826	716	641	661
Kněžmost	4 045	2 925	2 889	2 801	2 632	2 601	2 656	2 513	1 849	1 809	1 711	1 547	1 461	1 510

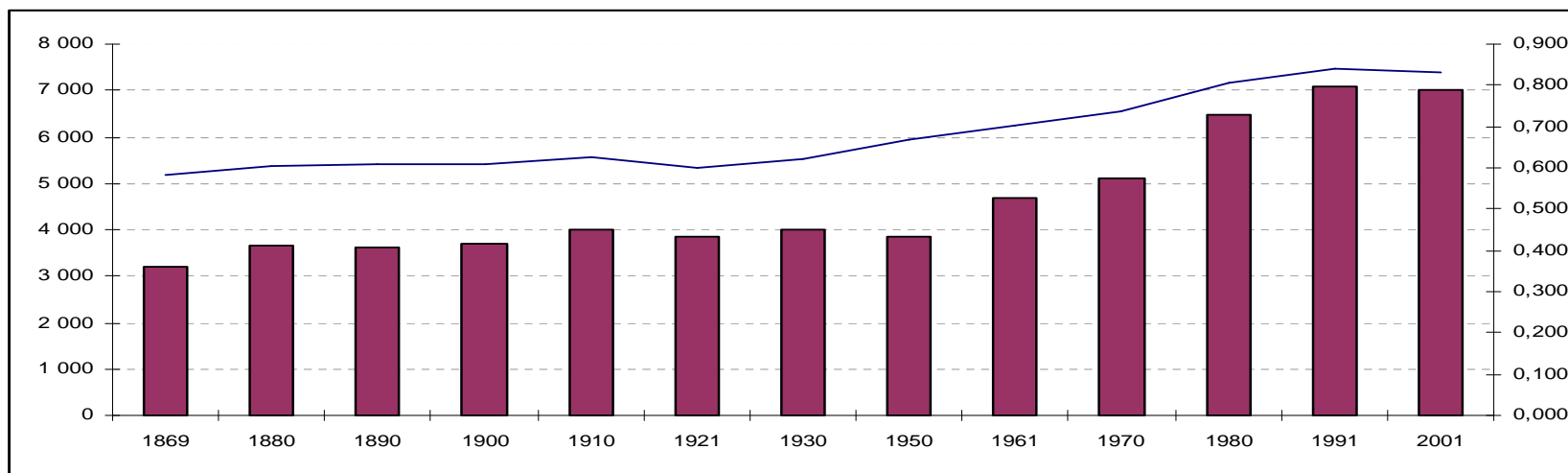
1. Býčina		104	96	84	75	73	73	72	43	50	46	41	28	36
2. Čížovka		132	124	116	113	100	101	89	63	39	29	20	19	15
3. Drhleny		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28
4. Chlumín		99	106	119	102	110	108	105	97	90	73	47	32	34
5. Kněžmost		969	975	921	898	869	854	882	648	725	755	720	807	867
6. Koprník		115	129	122	130	134	126	114	97	80	74	60	44	67
7. Lítkovice		147	162	144	164	168	156	157	108	101	82	61	43	40
8. Malobratřice		258	245	231	185	202	218	178	139	131	106	107	105	89
9. Násedlnice		227	209	202	197	161	204	195	105	101	94	95	74	87
10. Solec		147	138	133	138	119	120	97	54	64	59	48	29	26
11. Soleček		108	108	107	82	92	121	107	58	40	46	44	42	31
12. Srbsko		106	125	121	110	126	113	106	96	68	53	47	29	26
13. Suhrovice		251	221	235	212	198	199	185	135	137	119	106	95	64
14. Úhelnice		138	131	139	128	140	134	126	118	104	97	85	68	60
15. Žantov		124	120	127	98	109	129	100	88	79	78	66	46	40
Koryta	166	241	252	246	242	197	195	186	136	137	116	90	67	65
Loukov	589	373	539	516	485	486	440	444	442	416	365	281	191	179
Loukovec	286	505	467	477	473	522	448	459	346	336	319	293	252	271
1. Hubálov		112	94	96	94	122	107	119	88	76	84	70	56	50
2. Loukovec		393	373	381	379	400	341	340	258	260	235	223	196	221
Mnichovo Hradiště	3 331	5 493	6 042	5 918	6 080	6 372	6 393	6 424	5 733	6 706	6 920	8 009	8 435	8 393
1. Dneboh		211	226	194	189	192	205	205	147	170	167	140	143	144
2. Dobrá Voda		133	106	102	99	95	95	112	71	71	60	50	38	48
3. Hněvousice		88	113	124	100	98	126	96	74	46	48	10	16	18
4. Hoškovice		267	251	283	289	276	270	248	171	200	172	144	95	92
5. Hradec		55	58	46	39	45	43	43	126	142	120	86	56	6
6. Kruhy		146	159	137	134	131	129	110	.	.	.	.	.	36
7. Lhotice		170	220	171	181	171	199	174	152	132	88	89	96	96
8. Mnichovo Hradiště		3 199	3 643	3 601	3 708	3 984	3 841	3 990	3 836	4 703	5 092	6 458	7 091	6 993
9. Olšina		172	213	213	221	229	237	226	185	283	218	211	181	184
10. Podolí		238	223	221	254	274	279	237	150	138	131	97	85	102
11. Sychrov		315	319	313	281	213	209	214	175	181	156	126	113	109
12. Veselá		499	511	513	585	664	760	769	646	640	668	598	521	565
Mohelnice nad Jizerou	267	388	261	270	233	279	288	247	153	175	144	109	81	77
1. Mohelnice nad Jizerou		304	207	211	190	232	240	204	124	145	123	92	67	68

2. Podhora		84	54	59	43	47	48	43	29	30	21	17	14	9
Mukařov	1 102	742	704	666	630	651	598	580	376	364	295	230	174	171
1. Borovice		200	180	181	155	181	168	171	96	83	76	74	49	39
2. Mukařov		344	314	292	291	297	260	259	190	225	149	106	93	95
3. Vicmanov		198	210	193	184	173	170	150	90	56	70	50	32	37
Neveklovce	351	255	228	231	188	201	177	172	126	95	66	40	27	33
Ptýrov	491	405	382	341	351	354	368	349	255	259	220	200	161	152
1. Čihátka		42	33	38	36	37	32	27	29	27	17	20	15	13
2. Maníkovice		139	123	120	113	93	99	100	76	76	71	53	53	50
3. Ptýrov		136	121	112	113	121	125	123	71	75	70	67	46	43
4. Ptýrovec		88	105	71	89	103	112	99	79	81	62	60	47	46
Rokytá	1 062	790	744	705	718	745	726	753	437	384	258	235	182	192
1. Dolní Rokytá		405	365	351	350	357	370	384	221	231	145	146	116	121
2. Horní Rokytá		385	379	354	368	388	356	369	216	153	113	89	66	71
Sezemice	440	321	309	287	304	273	289	265	209	196	166	142	108	103
1. Jirsko I.díl		25	27	23	20	13	12	15	17	17	14	15	11	11
2. Sezemice		296	282	264	284	260	277	250	192	179	152	127	97	92
Strážiště	480	427	410	379	338	351	320	320	328	199	174	128	94	95
1. Kozmice		171	162	148	119	130	121	135	95	80	76	63	43	38
2. Strážiště		256	248	231	219	221	199	185	233	119	98	65	51	57
Žďár	1 480	1 296	1 588	1 569	1 457	1 533	1 499	1 623	1 434	1 387	1 324	1 243	1 206	1 162
1. Břehy		64	78	98	100	117	107	110	94	104	94	99	96	79
2. Doubrava		376	513	572	506	534	551	683	617	643	639	630	616	612
3. Přihrazy		72	66	59	70	60	70	57	80	43	26	31	21	26
4. Skokovy		86	86	66	77	93	73	78	55	53	50	32	27	41
5. Žďár		516	622	603	567	566	559	555	458	419	375	295	284	253
6. Žehrov		182	223	171	137	163	139	140	130	125	140	156	162	151

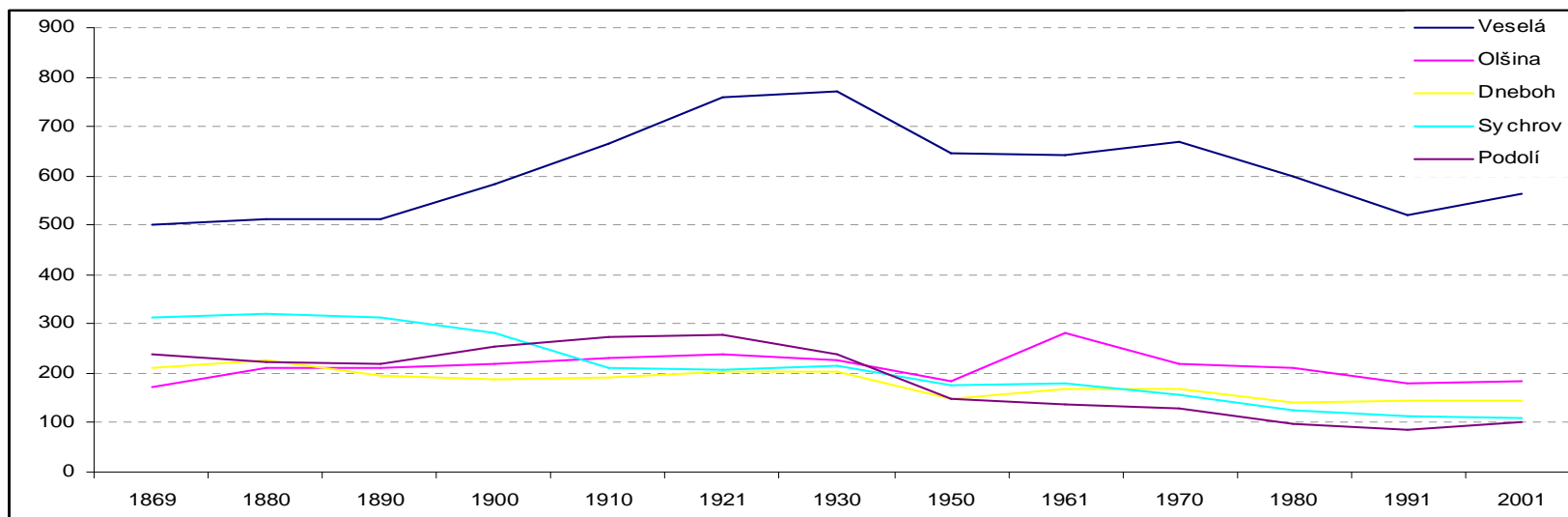
Zdroj: ČSÚ

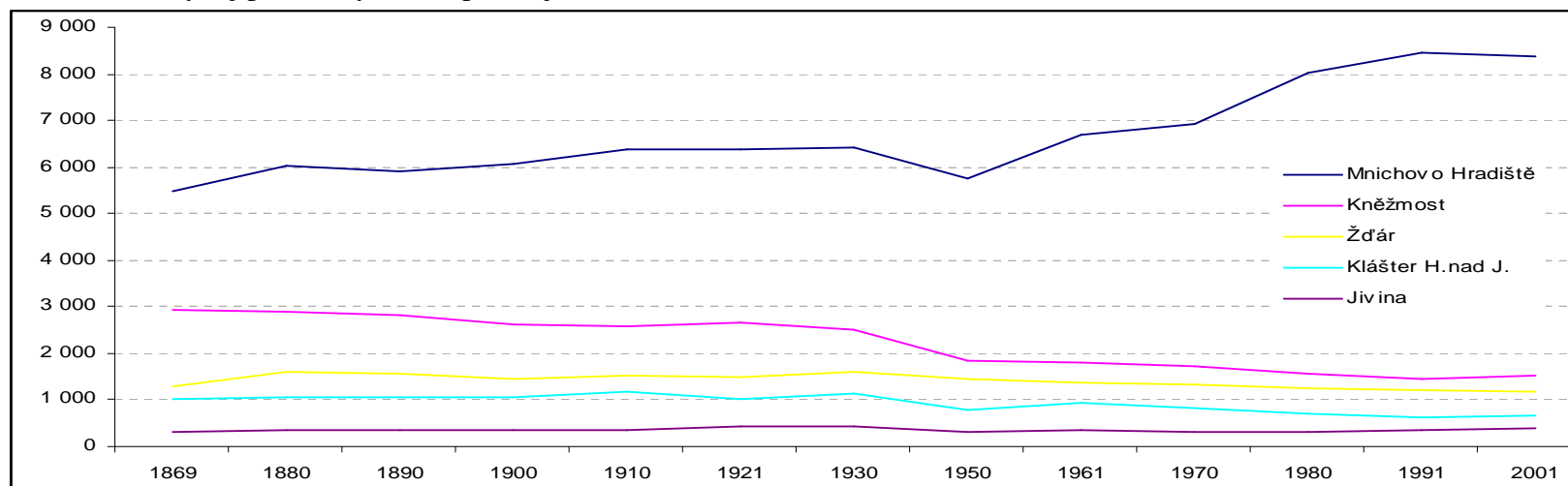
Graf č. 3.1 – Vývoj počtu obyvatel v obci Mnichovo Hradiště a její podíl na celkovém počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště

Graf č. 3.2 – Vývoj počtu obyvatel v pěti největších obcích města Mnichovo Hradiště mimo obce Mnichovo Hradiště

Graf č. 3.3 – Vývoj počtu obyvatel v pěti největších obcích ORP Mnichovo Hradiště

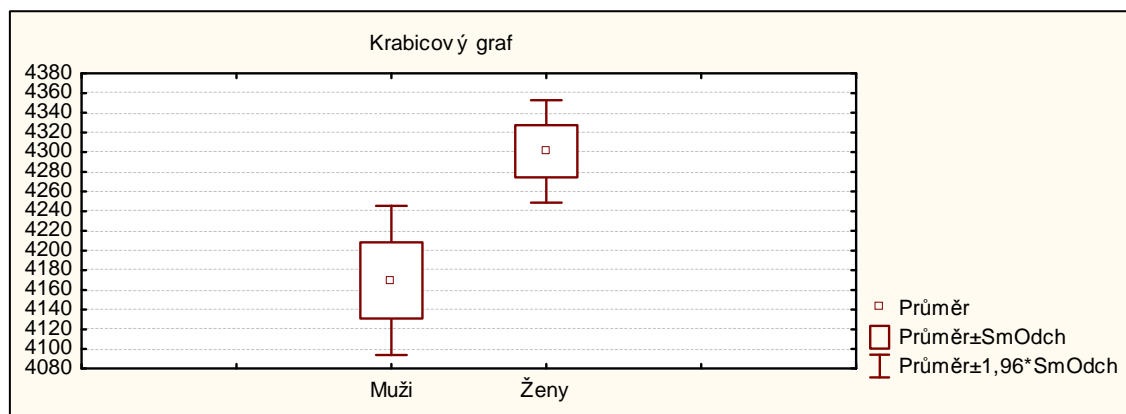
4. Struktura obyvatel podle pohlaví a věku

Struktura obyvatel města Mnichovo Hradiště podle pohlaví je zanesena v tabulce č. 4.1. Z tabulky je patrné, že celkový počet mužů k 31. 12. 2005 činil 4 154, zatímco celkový počet žen k tomuto datu dosahoval 4 257. Na 1000 žen tak připadlo 976 mužů. Počet žen převyšoval celkový počet mužů ve všech sledovaných obdobích, tj. od roku 1991, což je charakteristika typická pro celou Českou republiku.

Tabulka č. 4.1 – Obyvatelstvo města Mnichovo Hradiště podle pohlaví

Rok	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy
1991	4194	4303	8497	0,975
1992	4198	4308	8506	0,974
1993	4200	4307	8507	0,975
1994	4188	4306	8494	0,973
1995	4187	4326	8513	0,968
1996	4204	4323	8527	0,972
1997	4208	4334	8542	0,971
1998	4205	4332	8537	0,971
1999	4176	4321	8497	0,966
2000	4182	4317	8499	0,969
2001	4125	4272	8397	0,966
2002	4118	4264	8382	0,966
2003	4103	4265	8368	0,962
2004	4102	4278	8380	0,959
2005	4154	4257	8411	0,976
<i>Průměr</i>	4169,60	4300,87	8470,47	0,969
<i>Minimum</i>	4102,00	4257,00	8368,00	0,959
<i>Maximum</i>	4208,00	4334,00	8542,00	0,976
<i>Sm. odch.</i>	38,705	26,592	62,886	0,005

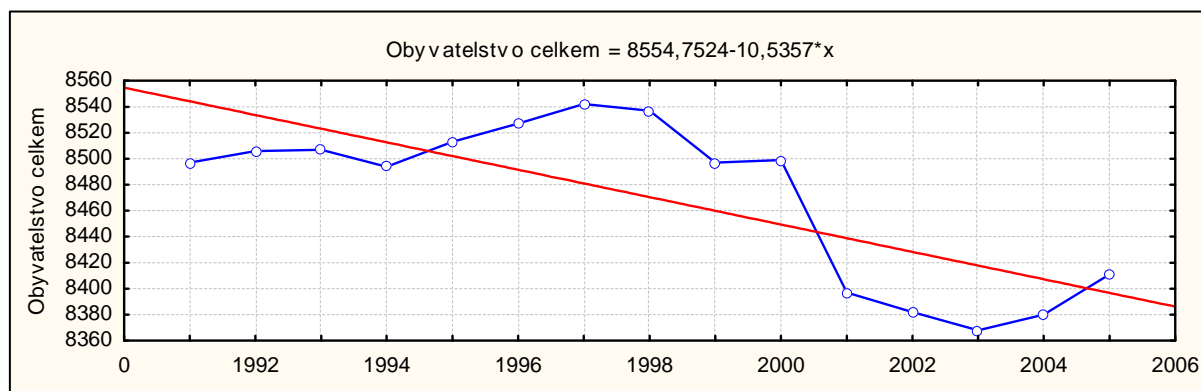
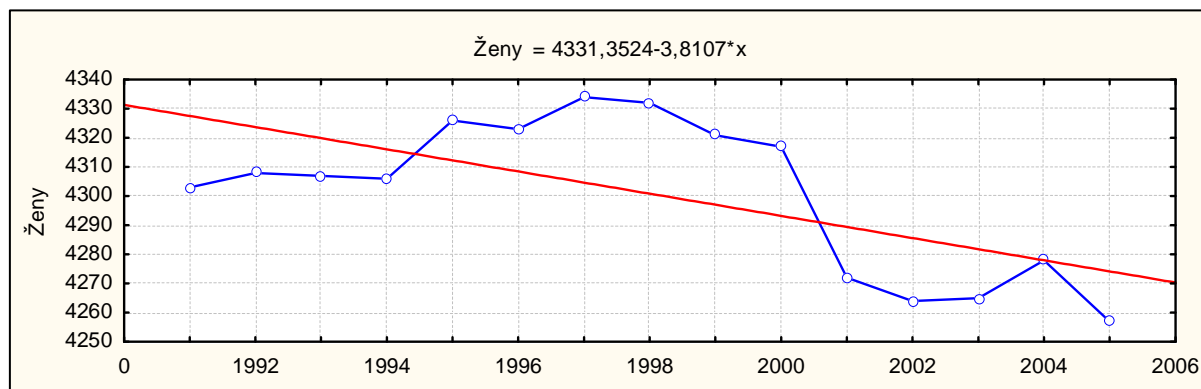
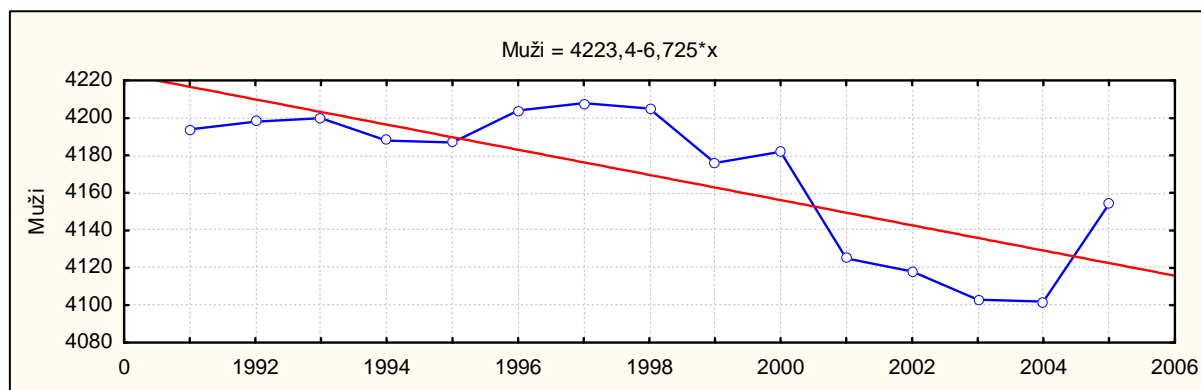
Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Průměrný počet mužů nabýval ve sledovaném období hodnoty 4 170 a průměrný počet žen 4 301. Minima dosáhl počet mužů v roce 2004 a počet žen o rok později. Naopak maximálního počtu dosáhli muži a ženy shodně v roce 1997. Směrodatná odchylka u mužů je ve výši 38,705 a u žen 26,592. Z krabicového grafu uvedeného pod tabulkou je pak možné pře-

hledně sledovat variabilitu kolem průměrného počtu mužů a žen a jejich vzájemný absolutní rozdíl.

Graf č. 4.1 a,b,c – Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví

Vývoj počtu mužů, žen a obyvatelstva celkem města Mníchovo Hradiště je zanesen v grafech č. 4.1 a,b,c. Z těchto grafů lze vyčíst základní tendence ve vývoji počtu mužů a žen v období 1991 až 2005.

Graf č. 4.1a znázorňuje vývoj počtu mužů v období 1991 až 2005. Z grafu je zřejmé, že vývoj počtu mužů mezi roky 1991 až 1997 stagnuje. Od roku 1997, kdy dosáhl svého maxima, postupně klesá. Výjimkou jsou pouze roky 2000 a 2005. Nastolený klesající trend je vyjádřen zápornou směrnicí lineární trendové funkce (viz záhlaví grafu č. 4.1a), která prokládá hodnoty počtu mužů ve sledovaném období. I přes měnící se dynamiku vývoje počtu mužů je

lineární funkce vhodným matematickým tvarem popisujícím základní dlouhodobou tendenci ve vývoji počtu mužů. Vysvětlovací schopnost a použitelnost odhadnuté funkce je snížena právě měnící se dynamikou. Koeficient determinace trendové funkce nabývá hodnoty 0,60. To znamená, že funkcí je vysvětleno 60% vývoje v počtech mužů v analyzovaném období. Směrnice funkce je -6,725. Lze tedy říci, že dlouhodobě se počet mužů snižuje přibližně o 7 za rok.

Graf č. 4.1b zachycuje vývoj počtu žen ve stejném období, který je obdobou vývoje počtu mužů, tj. trend je od roku 1997 klesající. Odlišný je vývoj ke konci období, kdy počet žen rostl v roce 2003 (v tomto roce však vzrostl počet žen pouze o 1 ženu) a 2004. V roce 2005 se počet žen opět snížil. Před rokem 1997 počet žen mírně rostl. Odhadnutá lineární trendová funkce má opět zápornou směrnici, avšak její velikost je v tomto případě o něco nižší. Směrnice funkce ve výši -3,81 říká, že meziročně se počet žen sníží o 4. Koeficient determinace této trendové funkce 0,41, tj. funkcí je vysvětleno 41% vývoje počtu žen, naznačuje, že funkce má nižší vysvětlovací schopnost. Nižší kvalita funkce je způsobena změnou trendu uprostřed sledovaného období. Vzhledem k očekávanému vývoji v dalším období (viz kapitola č. 7), však byla pro odhad trendu použita lineární trendová funkce namísto např. polynomu druhého stupně, který umožňuje znázornit změnu trendu ve vývoji časové řady.

Graf č. 4.1c je součtem předchozích grafů a tomu odpovídá i odhadnutá trendová funkce. Z grafu je tak možné pozorovat, jak dané pohlaví přispělo k vývoji populace v daném roce.

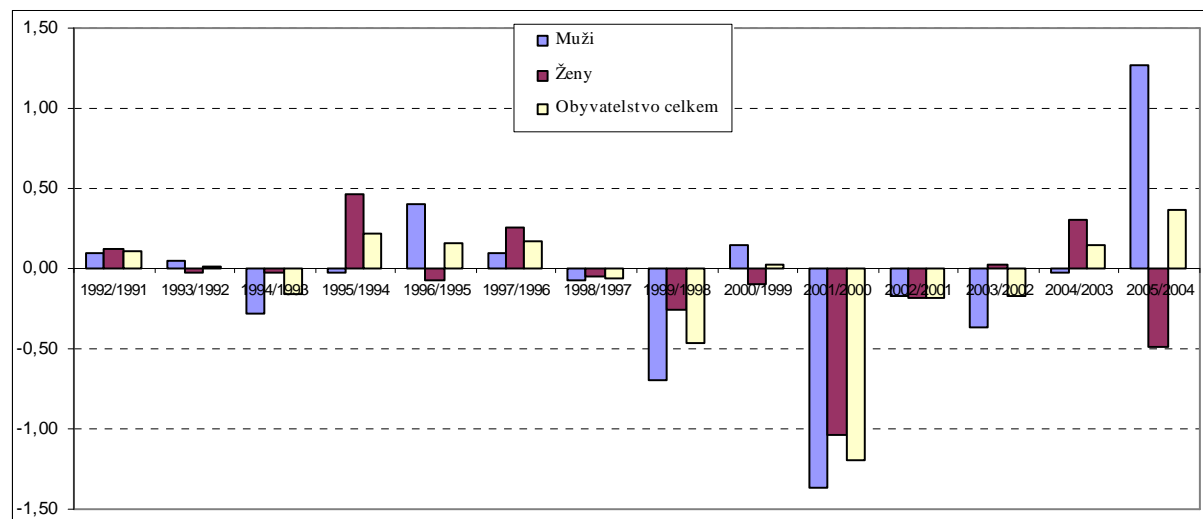
Tabulka č. 4.2 – Řetězové indexy (%)

Období	Muži	Ženy	Celkem
1992/1991	100,10	100,12	100,11
1993/1992	100,05	99,98	100,01
1994/1993	99,71	99,98	99,85
1995/1994	99,98	100,46	100,22
1996/1995	100,41	99,93	100,16
1997/1996	100,10	100,25	100,18
1998/1997	99,93	99,95	99,94
1999/1998	99,31	99,75	99,53
2000/1999	100,14	99,91	100,02
2001/2000	98,64	98,96	98,80
2002/2001	99,83	99,81	99,82
2003/2002	99,64	100,02	99,83
2004/2003	99,98	100,30	100,14
2005/2004	101,27	99,51	100,37
2005/1991	0,99	0,99	0,99

Tabulka č. 4.2 obsahuje řetězové indexy vývoje počtů mužů a žen a spolu s grafem č. 4.2, ve kterém jsou zobrazeny relativní změny v počtech mužů a žen oproti úrovni předchozího roku (v %), slouží k popisu dynamiky ve vývoji počtu mužů a žen. Z tabulky a grafu je možné pozorovat tempa růstu a poklesu mužů a žen po roce 1991. Počty mužů a žen v první polovině devadesátých let spíše stagnovaly. Tato stagnace kolem hodnoty 4 197 u mužů a 4 315 u žen se po roce 1997 změnila na klesající trend (viz též grafy 4.1 a,b) U mužů je vidět, že od roku

1997 dochází k meziročnímu poklesu s výjimkou let 2000 a 2005. Počty žen klesají od roku 1997 s výjimkou let 2003 a 2004. Pokles počtu mužů v relativním vyjádření byl ve sledovaném období na shodné úrovni s poklesem počtu žen. Počet mužů a žen dosahoval v roce 2005 99% úrovně roku 1991.

Graf č. 4.2 – Míry růstu – muži, ženy a obyvatelstvo celkem (%)

Věková struktura obyvatel města Mnichovo Hradiště

Tabulka č. 4.3 – Věková struktura obyvatel města Mnichovo Hradiště

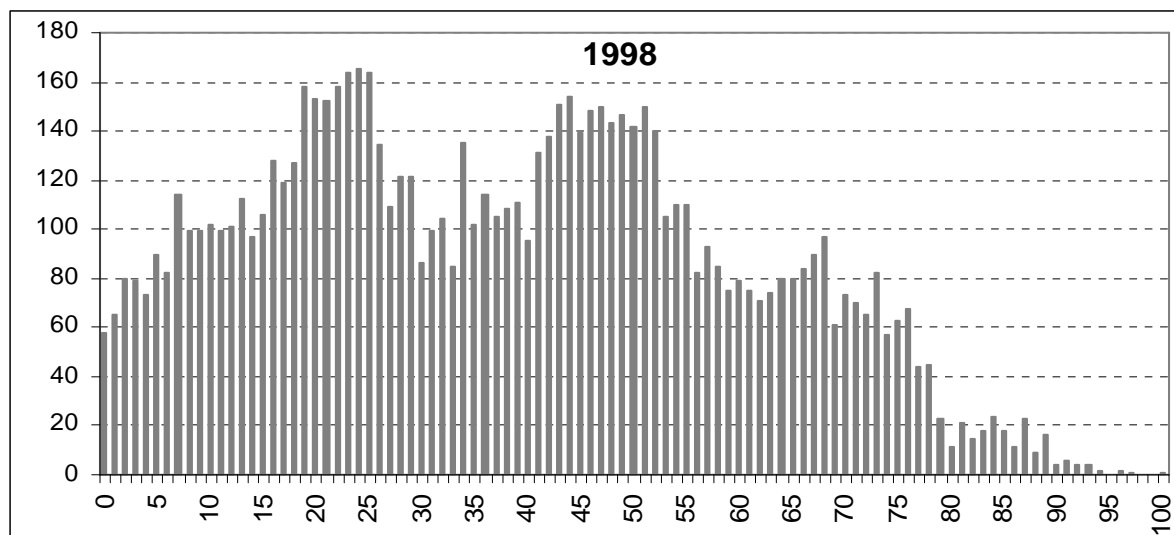
Rok	Věková struktura			Podíl věkové kategorie na celku		
	0-14 let	15-59 let	60 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let
1991	1742	5026	1729	0,2050	0,5915	0,2035
1992	1685	5088	1733	0,1981	0,5982	0,2037
1993	1625	5152	1730	0,1910	0,6056	0,2034
1994	.	.	.	.	.	.
1995	1503	5273	1737	0,1766	0,6194	0,2040
1996	1456	5335	1736	0,1708	0,6257	0,2036
1997	1397	5593	1552	0,1635	0,6548	0,1817
1998	1350	5616	1571	0,1581	0,6578	0,1840
1999	1307	5604	1586	0,1538	0,6595	0,1867
2000	1228	5594	1677	0,1445	0,6582	0,1973
2001	1178	5566	1653	0,1403	0,6629	0,1969
2002	1159	5556	1667	0,1383	0,6628	0,1989
2003	1131	5525	1712	0,1352	0,6603	0,2046
2004	1106	5542	1732	0,1320	0,6613	0,2067
2005	1086	5561	1764	0,1291	0,6612	0,2097
<i>Průměr</i>	1353,79	5430,79	1684,21	0,160	0,641	0,199
<i>Minimum</i>	1086,00	5026,00	1552,00	0,129	0,592	0,182
<i>Maximum</i>	1742,00	5616,00	1764,00	0,205	0,663	0,210
<i>Sm. odch.</i>	221,561	211,691	69,414	0,025	0,027	0,009

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Věková struktura obyvatel města Mnichovo Hradiště je v agregované podobě zanesena v tabulce č. 4.3. V tabulce lze pozorovat počty obyvatel ve věkových kategoriích 0-14 let, 15-

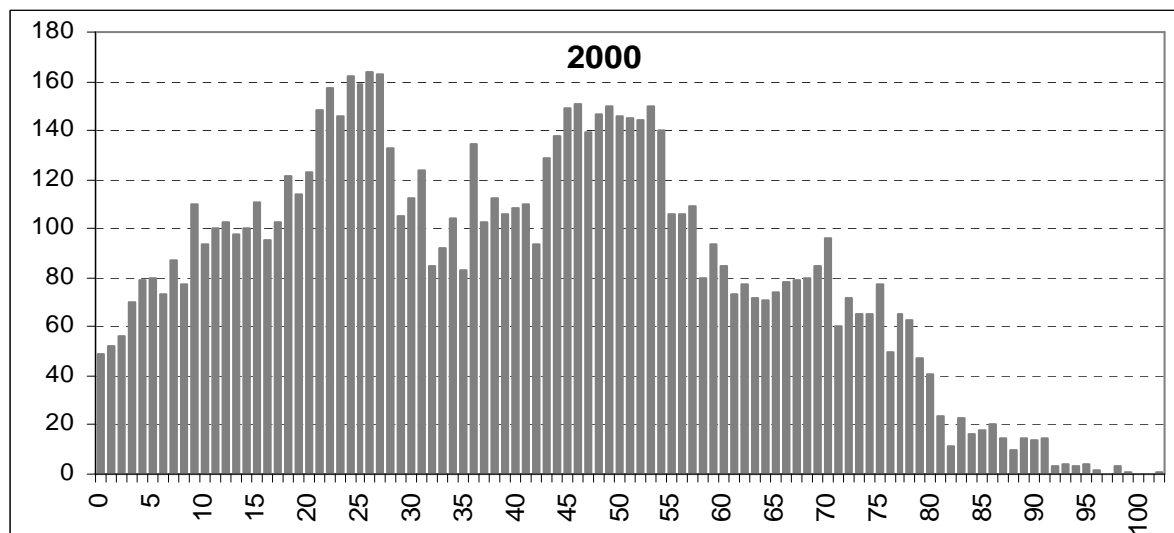
59 let a 60 a více let v období 1991 až 2005. Z těchto hodnot je zřejmé, že populace města po roce 1999 stárne. Zatímco v roce 1999 bylo zastoupeno v kategorii 0-14 let 1 742 občanů města, 15-59 let 5 026 občanů a 60 a více let 1 729 občanů, což odpovídá následujícím podílům: 0,2050; 0,5915 a 0,2035; v roce 2005 pak dosáhly tyto hodnoty v kategorii 0-14 let 1 086 občanů města, 15-59 let 5 561 občanů a 60 a více let 1 764 občanů, což je v relativním vyjádření: 0,1291; 0,6612 a 0,2097. Pokles relativního podílu kategorie 0-14 let z 20,50 % v roce 1990 na 12,91 % v roce 2005 je významný a má přetrvávající tendenci, což lze z hlediska budoucího vývoje považovat za rizikový faktor, a to především vzhledem k růstu seniorské kategorie. Je proto nezbytné věkovou strukturu analyzovat podrobněji, a to s využitím tzv. stromů života (viz následující grafy) a ukazatelů věkového složení (viz následující kapitola).

Graf č. 4.3 – Věková struktura k 31. 12. 1998

Zdroj: ČSÚ

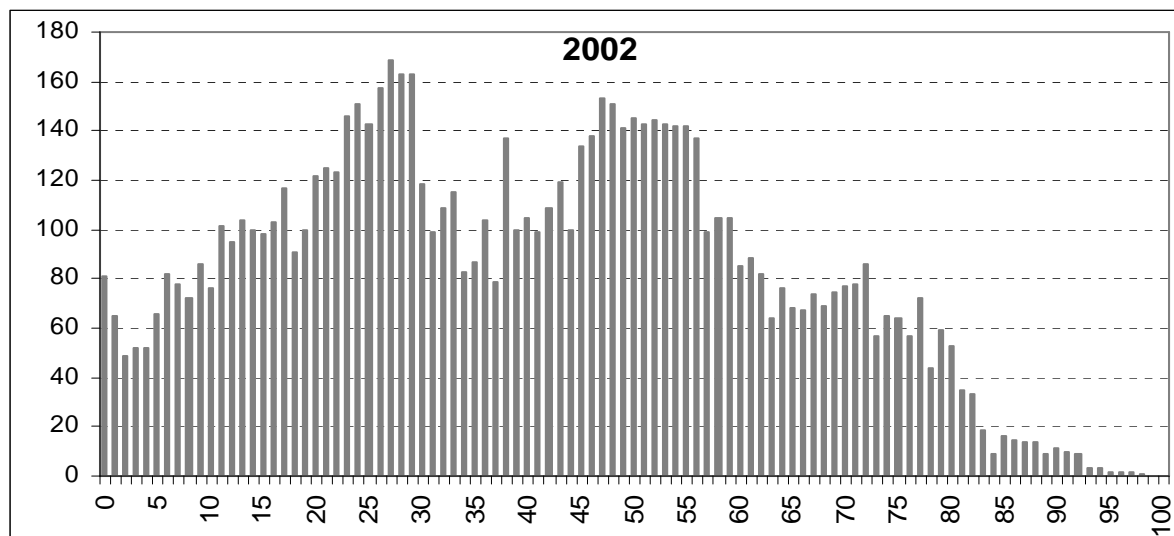
Graf č. 4.4 – Věková struktura k 31. 12. 2000

Zdroj: ČSÚ

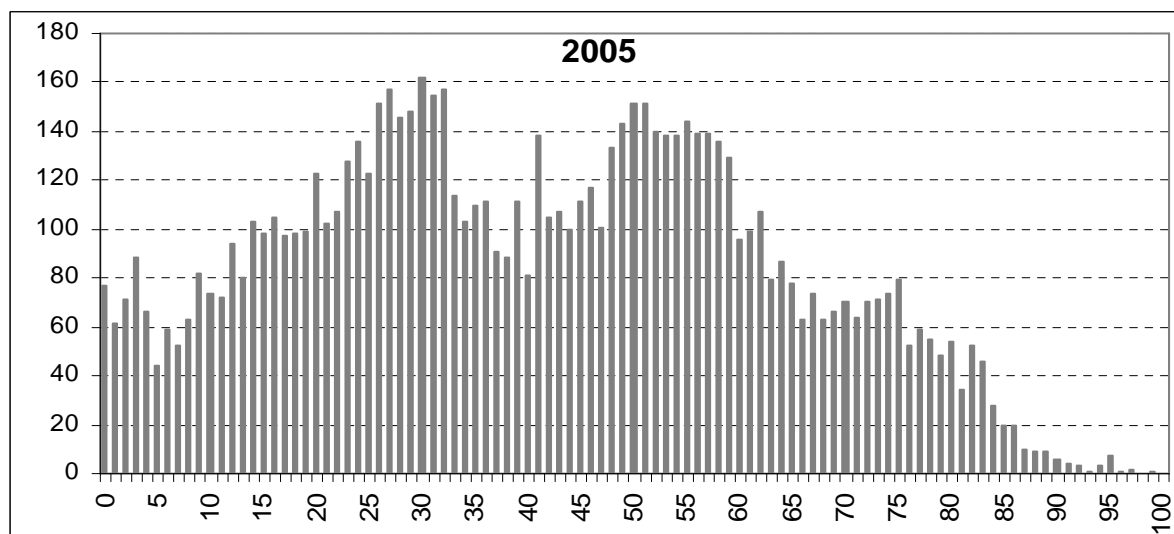
Grafy č. 4.3 až 4.6 obsahují počty obyvatel města Mnichovo Hradiště v jednotlivých věkových kategoriích v letech 1998, 2000, 2002 a 2005. Je tak možné sledovat, jak se měnila věková struktura občanů města Mnichovo Hradiště v posledních osmi letech.

Graf č. 4.5 – Věková struktura k 31. 12. 2002

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.6 – Věková struktura k 31. 12. 2005

Zdroj: ČSÚ

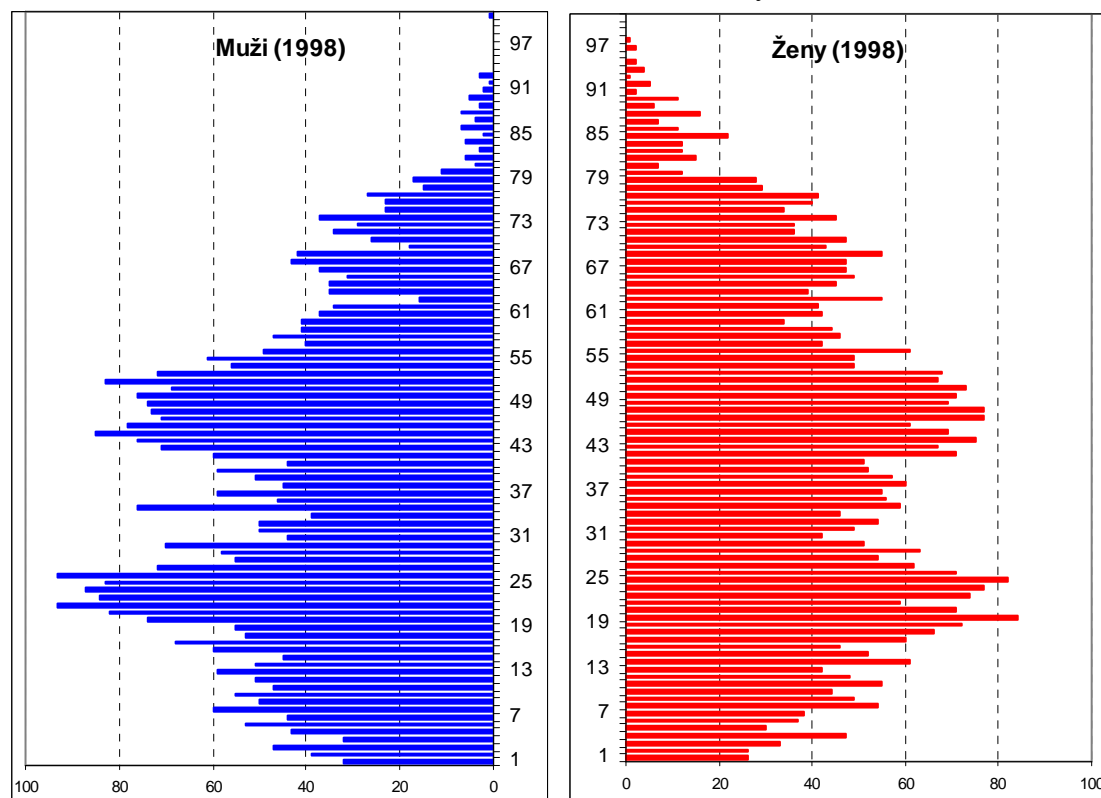
Graf č. 4.3 prezentuje věkovou strukturu obyvatel města Mnichovo Hradiště v roce 1998. Z grafu je patrné, že silně jsou zastoupeny kategorie 42 až 52 let a 19 až 25 let. První kategorie souvisí s populačním „boomem“ v poválečném období. Druhá kategorie je výsledkem pronatalitních opatření v sedmdesátých letech. Sliby o přijetí pronatalitních opatření v šedesátých letech, které determinovaly vývoj populace v České republice se ve věkové struktuře města Mnichovo Hradiště významně neprojeví. Dále je možné sledovat nízké počty v kategorii 0 až 6 let. Nízká porodnost od roku 1992 má souvislost s již zmíněnou změnou životních hodnot v devadesátých letech. Z grafu č. 4.4 plyne, že zmíněné kategorie se posouvají, tj. silně

zastoupené ročníky stárnou, a porodnost je stále velmi nízká. Situace se mění v roce 2002, kdy po delším období poklesu porodnosti dochází k jejímu mírnému nárůstu. Nárůst porodnosti lze spojovat s tím, že silně zastoupené ročníky ze sedmdesátých let, které po roce 1990 měnily svůj životní styl směrem k západoevropskému modelu reprodukčního chování, začaly zakládat své rodiny. Z grafu dále plyne, že silně zastoupené poválečné ročníky se přibližují seniorské kategorii a budou představovat zvýšené nároky v sociální oblasti.

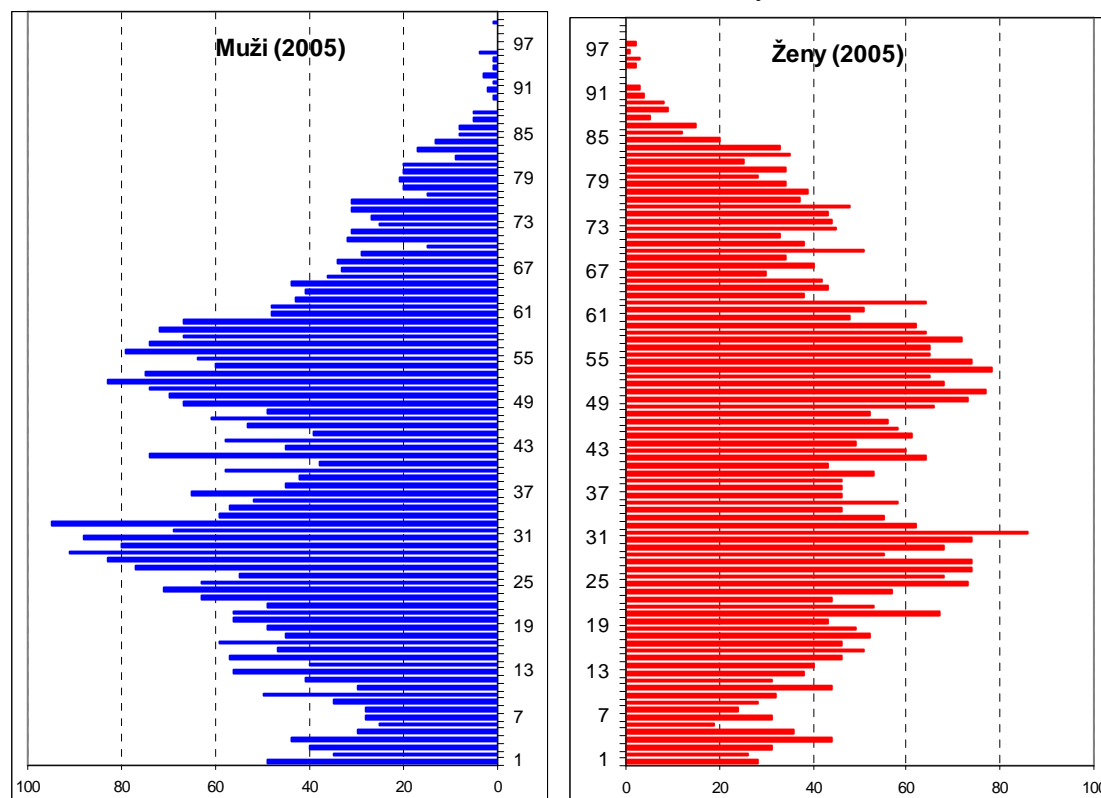
Porovnání věkových struktur v letech 1998 a 2005 v rozčlenění dle pohlaví lze provést pomocí grafů č. 4.7 a 4.8. Z těchto grafů je možné přehledně pozorovat zmíněné tendence a porovnat situaci mezi muži a ženami. Z grafů je patrné, že populace se dožívá stále vyššího věku. Zatímco v roce 1998 bylo v kategorii nad 80 let 190 občanů, pak v roce 2005 to bylo 310 občanů. S tím, jak budou do vyšších kategorií přicházet silnější ročníky, lze očekávat, že se tato čísla budou dále zvyšovat.

Graf č. 4.7 – Věková struktura k 31. 12. 1998 – muži a ženy

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.8 – Věková struktura k 31. 12. 2005 – muži a ženy

Zdroj: ČSÚ

5. Specifika věkového složení

Z demografického hlediska lze populaci rozčlenit na tři skupiny, resp. složky, tj. na dětskou složku (0-14 let), reprodukční složku (15-49 let – tento věkový interval vychází z rodivého věku žen) a postreprodukční složku (50 let a více). Reprodukční složka se obecně pohybuje kolem 50 %. V případě města Mnichovo Hradiště tomu bylo v průměru 51 % (viz tabulka č. 5.1). Maxima dosáhla reprodukční složka v roce 1998 a naopak minima v roce 2005. Z hodnot v tabulce č. 5.1 je zřejmé, že reprodukční složka se v čase zmenšuje. Tento klesající trend lze velmi dobře vystihnout lineární trendovou funkcí, a to vzhledem k přibližně konstantním absolutním úbytkům této veličiny. Směrnice trendové funkce je jak pro absolutní hodnoty reprodukční složky, tak pro relativní hodnoty zanesena opět v tabulce č. 5.1. Z hodnoty této směrnice lze vyčíst, že v případě absolutních hodnot dochází každoročně k poklesu v reprodukční složce o 54 osob. V relaci k ostatním složkám klesá reprodukční složka o 0,5 % ročně (dle trendové funkce).

Tabulka č. 5.1 – Vývoj dětské, reprodukční a postreprodukční složky

Rok	Dětská složka	Reprodukční složka	Postreprodukční složka	Relativní zastoupení složek		
	0-14 let	15-49 let	50 a více let	0-14 let	15-49 let	50 a více let
1998	1350	4524	2663	0,158	0,530	0,312
1999	1307	4443	2747	0,154	0,523	0,323
2000	1228	4374	2897	0,144	0,515	0,341
2001	1178	4308	2911	0,140	0,513	0,347
2002	1159	4251	2972	0,138	0,507	0,355
2003	1131	4198	3039	0,135	0,502	0,363
2004	1106	4169	3105	0,132	0,497	0,371
2005	1086	4156	3169	0,129	0,494	0,377
Průměr	1193,125	4302,875	2937,875	0,141	0,510	0,348
Minimum	1086,000	4156,000	2663,000	0,129	0,494	0,312
Maximum	1350,000	4524,000	3169,000	0,158	0,530	0,377
Sm. odch.	94,953	134,590	172,014	0,010	0,012	0,023
Trendová fce (směrnice)	-37,655	-53,940	69,274	-0,004	-0,005	0,009
R2	0,944	0,964	0,973	0,951	0,984	0,975

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Při porovnání zbylých dvou složek je možné určit typ věkové struktury. Z relativního zastoupení složek je zřejmé, že postreprodukční složka převyšuje ve struktuře dětskou složku, a to v průměru o 20,7 %. Z toho plyne, že město Mnichovo Hradiště vykazuje regresivní typ věkové struktury. To znamená, že v důsledku převahy postreprodukční složky nad složkou dětskou dochází ke stárnutí a úbytku počtu obyvatel. Z tabulky č. 5.1 je dále patrné, že vývoj dětské složky má klesající trend se směrnicí -37,655, resp. -0,004 (u relativního vyjádření). Jinak řečeno, dětská složka se z roku na rok snižuje přibližně o 38 dětí a v celkové struktuře o 0,4 % ročně. Opačný trend má postreprodukční složka, která roste tempem přibližně 69 osob za rok. V celkové struktuře je to o 0,9 % ročně. Z vývoje dětské a postreprodukční složky je zřejmé, že převaha postreprodukční složky nad dětskou se v průběhu let zvyšuje, z čehož lze vyvodit v budoucnu rychlejší úbytek obyvatelstva.

Věkovou strukturu města Mnichovo Hradiště popsanou v předchozí kapitole lze dále podrobněji analyzovat s využitím charakteristik věkového složení, tj. průměrného věku, indexu stárí a indexu ekonomického zatížení.

Údaje o věkové struktuře jsou zaneseny do tabulek č. 5.2a,b. Tabulky č. 5.2a,b se liší od tabulky č. 4.3 tím, že posouvají hranice druhé a třetí věkové kategorie, tj. namísto intervalů 15 až 59 let a 60 a více let je použito intervalů 15 až 64 let a 65 a více let. Tato úprava umožňuje vyčíslení indexu stárí a indexu ekonomického zatížení v jejich obvyklé podobě. Jinak řečeno, index stárí reprezentuje počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let a index ekonomického zatížení vyjadřuje počet dětí ve věku do 14 let a osob ve věku nad 65 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Navíc porovnáním tabulek č. 4.3 a 5.2a, resp. 5.2b je možné určit vliv krajních hodnot na agregovanou věkovou strukturu a tedy i budoucí vývoj v seniorské kategorii.

Tabulka č. 5.2a – Charakteristiky věkové struktury města Mnichovo Hradiště

Rok	Věková struktura města Mnichovo Hradiště			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
1998	1350	5995	1192	38,53	88,296	42,402
1999	1307	5972	1218	39,06	93,191	42,281
2000	1228	5972	1299	39,98	105,782	42,314
2001	1178	5955	1264	40,19	107,301	41,008
2002	1159	5951	1272	40,49	109,750	40,850
2003	1131	5948	1289	40,83	113,970	40,686
2004	1106	5997	1277	41,05	115,461	39,737
2005	1086	6029	1296	41,28	119,337	39,509
Průměr	1193,13	5977,38	1263,38	40,18	106,636	41,098
Minimum	1086,00	5948,00	1192,00	38,53	88,296	39,509
Maximum	1350,00	6029,00	1299,00	41,28	119,337	42,402
Sm. odch.	94,953	27,974	38,552	0,965	10,830	1,146
Trendová fce (směrnice)	-37,655	3,4167	11,917	0,3817	4,234	-0,4525
R2	0,944	0,090	0,573	0,9394	0,9171	0,9353

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Tabulka č. 5.2b – Charakteristiky věkové struktury města Mnichovo Hradiště – dle pohlaví

		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Podíl věkových kategorií	0-14 let	0,16	0,15	0,14	0,14	0,14	0,14	0,13	0,13
	15-64 let	0,70	0,70	0,70	0,71	0,71	0,71	0,72	0,72
	65 a více let	0,14	0,14	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Obyvatelstvo - celkem		8537	8497	8499	8397	8382	8368	8380	8411
Podíl věkových kategorií - muži	0-14 let	0,17	0,16	0,16	0,15	0,15	0,15	0,14	0,14
	15-64 let	0,72	0,72	0,72	0,74	0,74	0,73	0,74	0,74
	65 a více let	0,11	0,11	0,12	0,11	0,12	0,12	0,12	0,12
Muži - celkem		4205	4176	4182	4125	4118	4103	4102	4154
Index stáří - muži		65,96	68,41	75,41	75,12	76,82	80,36	82,79	84,86
Průměrný věk - muži		36,82	37,31	38,06	38,29	38,58	39,06	39,30	39,42
Podíl věkových kategorií ženy	0-14 let	0,15	0,14	0,13	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12
	15-64 let	0,68	0,68	0,68	0,68	0,69	0,69	0,69	0,70
	65 a více let	0,17	0,17	0,19	0,19	0,19	0,19	0,18	0,19
Ženy - celkem		4332	4321	4317	4272	4264	4265	4278	4257
Index stáří - ženy		112,93	120,65	141,42	143,42	147,23	152,76	152,41	160,04
Průměrný věk - ženy		40,18	40,74	41,85	42,02	42,33	42,54	42,72	43,10

Zdroj: vlastní výpočty

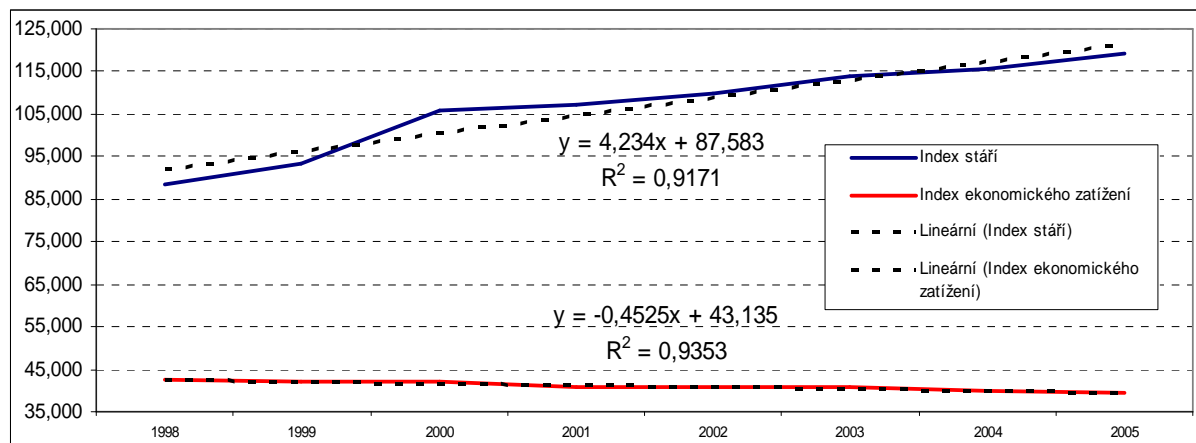
Průměrný věk, index stáří, index ekonomického zatížení, popřípadě index závislosti I³ a II⁴ jsou charakteristiky, které se používají k hodnocení věkové struktury obyvatelstva. Průměrný věk, index stáří a index ekonomického zatížení v letech 1998 až 2005 města Mnichovo Hradiště je zanesen v tabulce č. 5.2a. Z tabulky lze vyčíst podobné tendence ve věkové struktuře, které již byly identifikovány v předchozích částech analýzy. Jinak řečeno, zmíněné charakteristiky potvrzují, že obyvatelstvo města významně stárne. Negativní trend ve vývoji vykazují všechny zmíněné ukazatele. Průměrný věk vzrostl mezi lety 1998 až 2005 z 38,53 let

³ Index závislosti I reprezentuje počet dětí ve věku 0 až 14 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

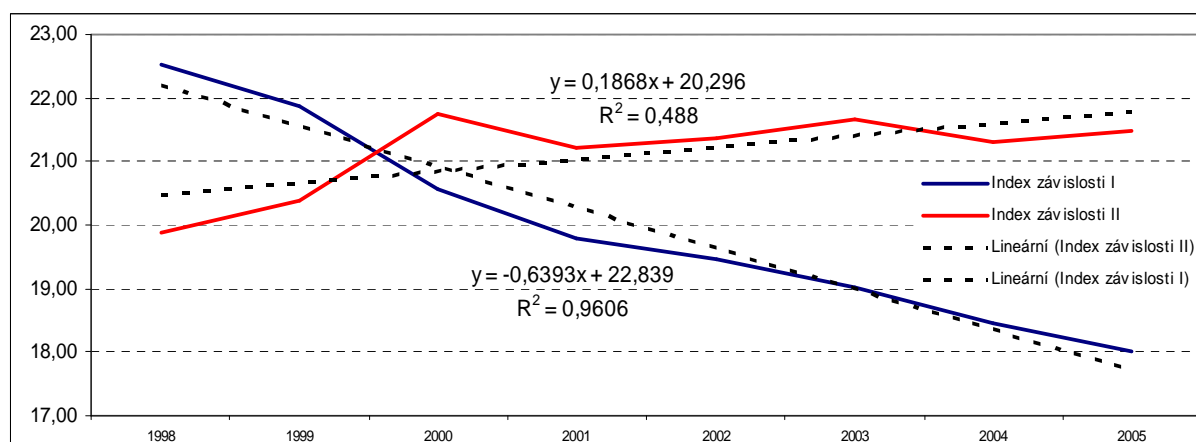
⁴ Index závislosti II je ukazatel počtu osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

na 41,28 let, což je podle trendové funkce přibližně o jeden rok během dvou a půl let. Vývoj indexu stáří a indexu ekonomického zatížení je pro přehlednost zanesen do grafu č. 5.1. Z grafu lze pozorovat, že index stáří v analyzovaném období roste, a to dle směrnice trendové funkce o 4,234 bodu za rok. Z toho plyne, že stále více osob ve věku 65 let a více připadá na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. Hodnota ukazatele dokonce v roce 2000 přesáhla hranici 100 bodů, která vyjadřuje rovnost dětské a seniorské kategorie (nad 64 let). Index ekonomického zatížení má naopak trend mírně klesající, což znamená, že na 100 osob ve věku 15 až 64 let připadá méně osob ve věku 0 až 14 let a 65 let a více. Tento klesající trend by z hlediska ekonomické životaschopnosti obce nemusel být negativní, kdyby pokles nebyl způsoben poklesem v zastoupení dětské složky. To lze názorně pozorovat z grafu č. 5.2, tj. z vývoje ukazatelů závislosti I a II. Tabulka č. 5.2b doplňuje výše analyzované údaje o věkové struktuře města Mnichovo Hradiště o charakteristiky věkové struktury v členění dle pohlaví. Z tabulky je patrné, že průměrný věk žen převyšuje průměrný věk mužů, a to v průměru o 3,58 let.

Graf č. 5.1 – Index stáří a index ekonomického zatížení

Graf č. 5.2 – Index závislosti I a II

Ukazatel závislosti I, tj. počet dětí ve věku 0 až 14 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let má výrazně klesající trend, směrnice funkce -0,6393, tj. stále méně dětí připadá na osoby v produktivním věku. Naopak ukazatel index závislosti II, vyjadřující počet osob ve věku nad

64 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let má trend rostoucí se směrnici 0,1868. Právě výrazný pokles indexu závislosti I způsobuje, že index ekonomického zatížení klesá, avšak při vyšším zastoupení osob nad 64 let a vzhledem ke stárnutí obyvatelstva lze tento vývoj považovat za negativní a z hlediska budoucího vývoje za rizikový.

Tabulka č. 5.3 – Věková struktura obyvatelstva Středočeského kraje

Rok	Věková struktura Středočeského kraje			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
2002	175327	173291	172642	39,49	91,51	42,35
2003	792908	801633	809790	39,67	92,83	41,69
2004	160439	160871	161639	39,84	93,63	41,28
Rok	Věková struktura Středočeského kraje - muži			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
2002	89922	88928	88592			
2003	399586	404215	407888	38,18	70,70	37,55
2004	62568	62874	63441	38,37	71,61	37,27
Rok	Věková struktura Středočeského kraje - ženy			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
2002	85405	84363	84050			
2003	393322	397418	401902	41,10	116,16	45,89
2004	97871	97997	98198	41,24	116,83	45,35

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Při porovnání vývoje v městě Mnichovo Hradiště s vývojem ve Středočeském kraji lze dospět k následujícím závěrům. Průměrný věk ve Středočeském kraji mezi lety 2002 až 2004 vzrostl na hodnotu 39,84 (viz tabulka č. 5.3), což je o 1,2 roku méně než průměrný věk obyvatelstva v městě Mnichovo Hradiště. Index stáří Středočeského kraje meziročně taktéž roste, avšak opět dosahuje výrazně nižších hodnot než v městě Mnichovo Hradiště. V roce 2004 činí tento rozdíl 21,83. Index ekonomického zatížení byl v městě Mnichovo Hradiště v roce 2004 nižší o 1,54 bodu. Z hlediska vývoje těchto indexů lze říci, že index stáří roste v městě Mnichovo Hradiště výraznými tempy ve srovnání se Středočeským krajem. Pokles indexu ekonomického zatížení je mezi roky 2004 a 2003 rovněž větší v městě Mnichovo Hradiště. Z toho lze usuzovat, že obyvatelstvo města Mnichovo Hradiště stárne o něco rychleji než obyvatelstvo Středočeského kraje jako celek.

6. Obyvatelstvo jednotlivých obcí regionu

Údaje o struktuře obyvatelstva jednotlivých obcí v ORP Mnichovo Hradiště podle pohlaví a věku jsou za rok 2005 zaneseny v tabulce č. 6.1. Souhrnné hodnocení struktury obyvatelstva jak podle pohlaví, tak podle věku za obce v ORP Mnichovo Hradiště je v tomto případě poněkud složitější, jelikož jednotlivé charakteristiky jsou velice variabilní, a jsou z velké části závislé na velikosti, resp. významnosti obce. V následujícím textu budou proto vyzdvíženy jen ty nejdůležitější charakteristiky, týkající se především největších obcí regionu, resp. obcí spadajících do ORP Mnichovo Hradiště.

Struktura obyvatel podle pohlaví v jednotlivých obcích ORP Mnichovo Hradiště se v poměru muži/ženy pohybuje kolem hodnoty 1. To znamená, že zastoupení mužů a žen je v některých obcích rovnocenné, v některých převažují ženy a v jiných zase muži. Převaha žen je především v obcích větších. V menších obcích tato populační charakteristika mnohdy neplatí, a to právě z důvodu nízkého počtu obyvatel, který způsobuje zkreslení tohoto rozdělení.

Věková struktura je v jednotlivých obcích opět silně determinována jednak velikostí obce (podle počtu obyvatel), její polohou (vzhledem k centrům dojížděky za prací) a významností. Vzhledem k vysoké variabilitě věkové struktury jednotlivých obcí v ORP Mnichovo Hradiště je vhodné k jejímu hodnocení využít index stáří. Index „stáří“⁵, vč. pořadí obcí dle jeho hodnoty (od nejmenší po největší hodnotu) je uveden pro rok 2005 opět v tabulce č. 6.1. Z uvedeného pořadí plyne, že mezi pět obcí s nejnižším indexem „stáří“ patří Neveklovice (75,00), Jivina (78,57), Koryta (80,00), Klášter Hradiště nad Jizerou (102,65) a Loukovec (104,26). Naopak nejvyšších hodnot indexu „stáří“ dosahují Strážiště (355,56), Loukov (291,67), Mohelnice nad Jizerou (270,00), Ždár (173,62) a Sezemice (171,43).

Z hodnot indexu „stáří“ a uvedeného pořadí obcí dle tohoto indexu plyne, že velikost obce, její poloha a významnost jsou klíčovými faktory determinujícími toto pořadí. Index ekonomického „zatížení“ pak dokresluje životaschopnost dané obce.

Srovnáním tabulek č. 6.1 a 6.2 lze získat náhled na změnu ve struktuře pohlaví a věkové struktuře jednotlivých obcí mezi roky 1991 a 2005.

---

⁵ Index stáří, jak je v této kapitole použit, je vzhledem k dostupnosti údajů počítán jako počet osob ve věku nad 60 let (včetně) na 100 dětí ve věku do 14 let.

Tabulka č. 6.1 – Struktura obyvatel dle pohlaví a věku v jednotlivých obcích regionu - 2005

Obec	Struktura obyvatel dle pohlaví (2005)				2005						Index "stáří"	Pořadí obcí podle indexu "stáří"	Index ekonomického "zatížení"
	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy	Věková struktura			Podíl věkové kategorie na celku					
					0-14 let	15-59 let	60 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let			
Bílá Hlína	49	59	108	0,831	16	72	20	0,148	0,667	0,185	125,00	11.	50,00
Boseň	214	185	399	1,157	71	252	76	0,178	0,632	0,190	107,04	7.	58,33
Branžež	107	107	214	1,000	37	126	51	0,173	0,589	0,238	137,84	13.	69,84
Březina	195	185	380	1,054	64	249	67	0,168	0,655	0,176	104,69	6.	52,61
Dolní Krupá	95	83	178	1,145	25	112	41	0,140	0,629	0,230	164,00	15.	58,93
Horní Bukovina	107	103	210	1,039	31	143	36	0,148	0,681	0,171	116,13	9.	46,85
Chocnějovice	208	199	407	1,045	64	256	87	0,157	0,629	0,214	135,94	12.	58,98
Jivina	215	208	423	1,034	70	298	55	0,165	0,704	0,130	78,57	2.	41,95
Kláster Hradiště nad Jizerou	361	352	713	1,026	113	484	116	0,158	0,679	0,163	102,65	4.	47,31
Kněžmost	814	834	1648	0,976	270	1045	333	0,164	0,634	0,202	123,33	10.	57,70
Koryta	44	42	86	1,048	20	50	16	0,233	0,581	0,186	80,00	3.	72,00
Loukov	87	70	157	1,243	12	110	35	0,076	0,701	0,223	291,67	21.	42,73
Loukovec	119	135	254	0,881	47	158	49	0,185	0,622	0,193	104,26	5.	60,76
Mnichovo Hradiště	4154	4257	8411	0,976	1086	5561	1764	0,129	0,661	0,210	162,43	14.	51,25
Mohelnice nad Jizerou	28	39	67	0,718	10	30	27	0,149	0,448	0,403	270,00	20.	123,33
Mukařov	76	101	177	0,752	28	101	48	0,158	0,571	0,271	171,43	17.	75,25
Neveklovice	16	22	38	0,727	8	24	6	0,211	0,632	0,158	75,00	1.	58,33
Ptýrov	87	90	177	0,967	25	110	42	0,141	0,621	0,237	168,00	16.	60,91
Rokytá	102	98	200	1,041	35	126	39	0,175	0,630	0,195	111,43	8.	58,73
Sezemice	45	57	102	0,789	14	64	24	0,137	0,627	0,235	171,43	18.	59,38
Strážiště	47	48	95	0,979	9	54	32	0,095	0,568	0,337	355,56	22.	75,93
Ždár	584	622	1206	0,939	163	760	283	0,135	0,630	0,235	173,62	19.	58,68

Zdroj: ČSÚ

* Vzhledem k dostupnosti dat index stáří zde reprezentuje počet osob ve věku nad 60 let (včetně) na 100 dětí ve věku do 14 let, obdobně index ekonomického zatížení je vyjádřen jako počet dětí ve věku do 14 let a osob ve věku nad 60 let (včetně) na 100 osob ve věku 15 až 59 let.

Tabulka č. 6.2 – Struktura obyvatel dle pohlaví a věku v jednotlivých obcích regionu - 1991

Obec	Struktura obyvatel dle pohlaví (1991)				1991						Index "stáří"	Pořadí obcí podle indexu "stáří"	Index ekonomického "zatížení"
	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy	Věková struktura			Podíl věkové kategorie na celku					
					0-14 let	15-59 let	60 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let			
Bílá Hlína	47	48	95	0,979	9	53	33	0,095	0,558	0,347	366,67	18.	79,25
Boseň	170	179	349	0,950	56	192	101	0,160	0,550	0,289	180,36	13.	81,77
Branžež	104	97	201	1,072	30	124	47	0,149	0,617	0,234	156,67	11.	62,10
Březina	145	177	322	0,819	67	191	64	0,208	0,593	0,199	95,52	2.	68,59
Dolní Krupá	179	172	351	1,041	73	194	84	0,208	0,553	0,239	115,07	5.	80,93
Horní Bukovina	100	106	206	0,943	47	104	55	0,228	0,505	0,267	117,02	6.	98,08
Chocnějovice	206	201	407	1,025	86	207	114	0,211	0,509	0,280	132,56	8.	96,62
Jivina	175	175	350	1,000	90	190	70	0,257	0,543	0,200	77,78	1.	84,21
Klášter Hradiště nad Jizerou	308	334	642	0,922	135	341	166	0,210	0,531	0,259	122,96	7.	88,27
Kněžmost	719	750	1469	0,959	310	818	341	0,211	0,557	0,232	110,00	4.	79,58
Koryta	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Loukov	95	96	191	0,990	29	112	50	0,152	0,586	0,262	172,41	12.	70,54
Loukovec	205	214	419	0,958	72	244	103	0,172	0,582	0,246	143,06	9.	71,72
Mnichovo Hradiště	4194	4303	8497	0,975	1742	5026	1729	0,205	0,592	0,203	99,25	3.	69,06
Mohelnice nad Jizerou	33	40	73	0,825	4	33	36	0,055	0,452	0,493	900,00	19.	121,21
Mukařov	77	94	171	0,819	24	79	68	0,140	0,462	0,398	283,33	16.	116,46
Neveklovice	14	16	30	0,875	4	13	13	0,133	0,433	0,433	325,00	17.	130,77
Ptýrov	77	82	159	0,939	25	82	52	0,157	0,516	0,327	208,00	14.	93,90
Rokytá	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sezemice	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Strážiště	49	51	100	0,961	16	48	36	0,160	0,480	0,360	225,00	15.	108,33
Ždár	575	630	1205	0,913	214	674	317	0,178	0,559	0,263	148,13	10.	78,78

Zdroj: ČSÚ

* Vzhledem k dostupnosti dat index stáří zde reprezentuje počet osob ve věku nad 60 let (včetně) na 100 dětí ve věku do 14 let, obdobně index ekonomického zatížení je vyjádřen jako počet dětí ve věku do 14 let a osob ve věku nad 60 let (včetně) na 100 osob ve věku 15 až 59 let.

7. Prognóza věkového složení obyvatelstva

Prognóza věkového složení obyvatelstva města Mnichovo Hradiště je založena na propočtech živě narozených dětí na základě měr plodnosti zveřejňovaných Českým statistickým úřadem pro Středočeský kraj a na výpočtech úmrtnosti obyvatelstva v jednotlivých věkových kategoriích s využitím úmrtnostních tabulek pro Středočeský kraj v členění na muže a ženy (zdroj opět ČSÚ). Tabulka č. 7.1 uvádí výsledky prognózy pro roky 2010, 2015, 2020 a 2025. Celková délka prognostického horizontu, tj. 20 let, je zde považována za dostatečnou pro posouzení charakteru vývoje věkového složení města Mnichovo Hradiště. Tabulka č. 7.1 dále obsahuje údaje a charakteristiky umožňující podrobný rozbor specifik tohoto vývoje.

Tabulka č. 7.1 – Prognóza věkového složení obyvatelstva města Mnichovo Hradiště

		Období prognostického horizontu			
		2010	2015	2020	2025
Věková struktura	0-14 let	1017	1028	925	781
	15-64 let	5887	5450	5076	4814
	65 a více let	1337	1529	1704	1742
Podíl věkových kategorií	0-14 let	12,34	12,84	12,00	10,65
	15-64 let	71,43	68,07	65,88	65,61
	65 a více let	16,22	19,10	22,12	23,75
Index stáří		131,45	148,76	184,26	223,05
Průměrný věk		42,4	43,6	44,9	46,4
Podíl věkových kategorií - muži	0-14 let	13,43	13,69	12,58	11,18
	15-64 let	73,51	69,81	68,05	68,18
	65 a více let	13,06	16,51	19,37	20,64
Index stáří - muži		97,21	120,63	153,99	184,62
Průměrný věk - muži		40,7	42,0	43,4	44,8
Podíl věkových kategorií ženy	0-14 let	11,27	12,00	11,44	10,12
	15-64 let	69,40	66,35	63,74	63,08
	65 a více let	19,33	21,64	24,82	26,79
Index stáří - ženy		171,43	180,31	217,00	264,62
Průměrný věk - ženy		44,1	45,2	46,4	47,9
Relativní zastoupení složek	dětská složka 0 - 14 let	0,12	0,13	0,12	0,11
	reprodukční složka 15 - 49 let	0,48	0,46	0,46	0,44
	postreprodukční složka 50 a více let	0,40	0,41	0,42	0,46

Zdroj: vlastní výpočty

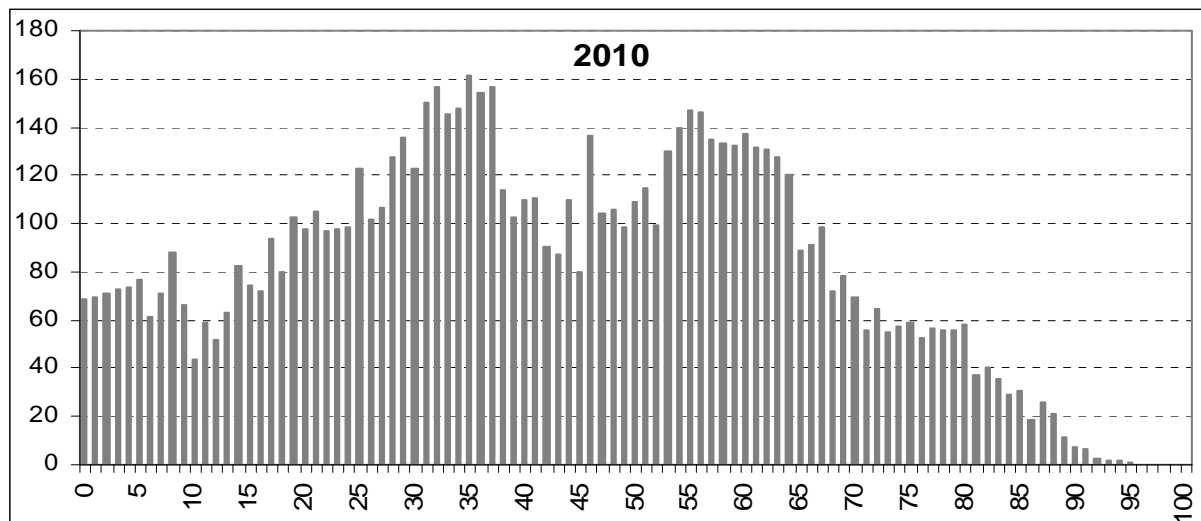
Z údajů v tabulce je patrné, že průměrný věk v městě Mnichovo Hradiště se bude v nadcházejících dvaceti letech neustále zvyšovat. V roce 2010 by měl dosáhnout 42,4 let, v roce 2015 43,6 let, v roce 2020 44,9 let a v roce 2025 46,4 let. To znamená, že během deseti let (tj. mezi roky 2005 a 2015) by se měl průměrný věk zvýšit o 2,3 let. Mezi roky 2015 a 2025 by mělo dojít k dalšímu nárůstu, a to o 2,8 let. Celkově by tak mělo dojít k nárůstu průměrného věku v horizontu dvaceti let o 5,1 let. Tento nárůst lze považovat za velmi výrazný a rizikový. Z podílů věkových kategorií v jednotlivých obdobích prognostického horizontu lze vysledovat, že mezi věkovými kategoriemi bude docházet k posunům. Kategorie 0 – 14 let a 15 – 64 let budou slábnout a naopak bude přibývat obyvatel starších 65 let. To znamená, že

v celkové struktuře relativní úbytek kategorií 0 – 14 let a 15 – 64 let bude ve prospěch kategorie 65 a více let. Z těchto pohybů je zřejmé, že populace v městě Mnichovo Hradiště bude stárnout. Pro dokreslení reprodukční schopnosti města, resp. pro určení typu věkové struktury jsou v tabulce dále uvedeny podíly zastoupení dětské, reprodukční a postreprodukční složky v jednotlivých obdobích. Z těchto relací je patrné, že dětská a reprodukční složka města Mnichovo Hradiště bude klesat ve prospěch složky postreprodukční. Dětská složka dosahuje v roce 2010 jedné třetiny složky postreprodukční. V roce 2025 je postreprodukční složka dokonce čtyřnásobně větší než složka dětská. Postreprodukční složka tedy bude převyšovat složku dětskou, přičemž tento rozdíl se bude v průběhu let neustále zvyšovat. Takovýto typ regresivní věkové struktury bude znamenat rychlejší úbytek obyvatelstva. Stárnutí populace lze dále dokreslit údaji o velikostech indexu stárí v jednotlivých letech prognostického horizontu. Z hodnot tohoto indexu plyne, že zatímco v roce 2010 bude připadat na 100 dětí ve věku 0 až 14 let 131 obyvatel starších 65 let, pak v roce 2025 tomu již bude 223 obyvatel.

Tabulka č. 7.1 dále obsahuje prognózy věkového složení obyvatelstva v členění na muže a ženy, resp. jejich agregované údaje v podobě struktury věkových kategorií. Ze srovnání těchto údajů plyne, že ve věkové struktuře žen je z větší míry zastoupena kategorie 65 a více let, což je způsobeno vyšší úmrtností mužů, tzv. mužskou nadúmrtností. Průměrný věk žen je tak ve všech letech vyšší než průměrný věk mužů. Z indexu stárí je rovněž patrný vyšší podíl věkové kategorie 65 a více let u žen. Velikost indexu stárí mužů v roce 2010 je 97,21, tj. na 100 chlapců ve věku 0 až 14 let připadá 97 mužů ve věku nad 65 let. Velikost indexu stárí žen je pak významně vyšší. V roce 2010 nabývá hodnoty 171,43, tj. na 100 dívek ve věku 0 až 14 let připadá 171 žen starších 65 let. V průběhu let 2010 až 2025 se pak hodnoty indexu stárí jak mužů, tak žen významně zvyšují, což dokládá stárnutí populace. V roce 2025 tak na 100 chlapců ve věku 0 až 14 let připadá 185 mužů v kategorii 65 a více let a na 100 dívek ve věku 0 až 14 let připadá dokonce 265 žen starších 65 let.

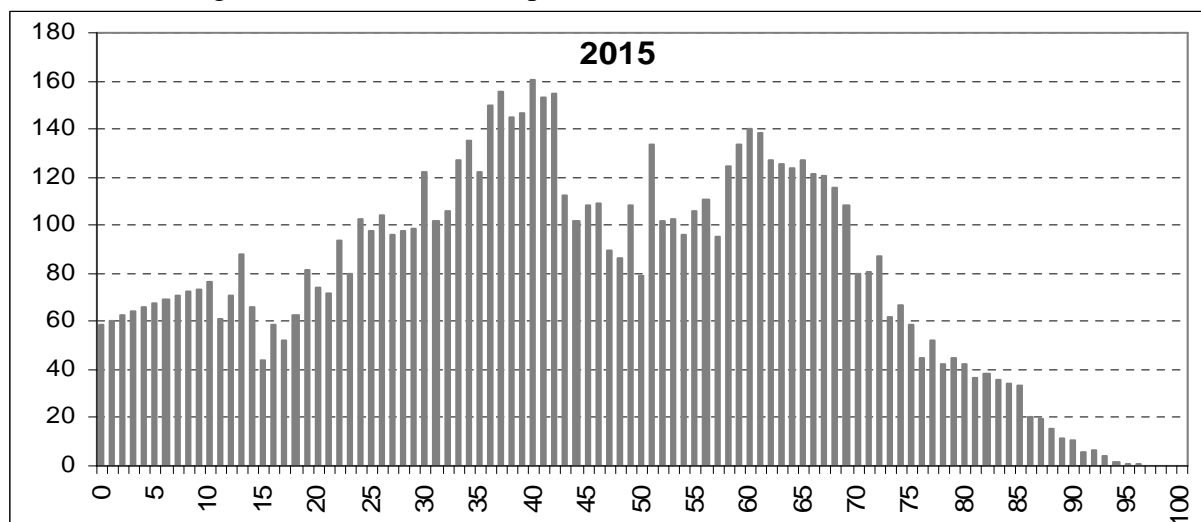
Grafy č. 7.1 až 7.8 názorně prezentují prognózu věkového složení pro výše analyzovaná období bez agregace údajů do širokých věkových intervalů. Jinak řečeno grafy č. 7.1 až 7.4 uvádějí četnosti v jednotlivých věkových kategoriích bez rozlišení pohlaví. Grafy č. 7.5 až 7.8 ukazují počty mužů a žen v jednotlivých věkových kategoriích, tj. reprezentují tzv. stromy života pro daná období prognostického horizontu. Grafy přehledně znázorňují a dokreslují výše uvedené skutečnosti. Při jejich podrobném rozboru a jejich srovnáním lze dojít k závěru, že při zachování nastolených tendencí, tj. za daného reprodukčního modelu, ze kterého se vychází při výpočtu celkového počtu živě narozených dětí v podobě měr plodnosti, při významně se neměnicích pravděpodobnostech dožití a dále za předpokladu nízké úrovně migrací, tj. v míře nenarušující tyto tendence, bude populace v městě Mnichovo Hradiště významně ubývat a dále stárnout.

Graf č. 7.1 – Prognóza věkového složení pro rok 2010

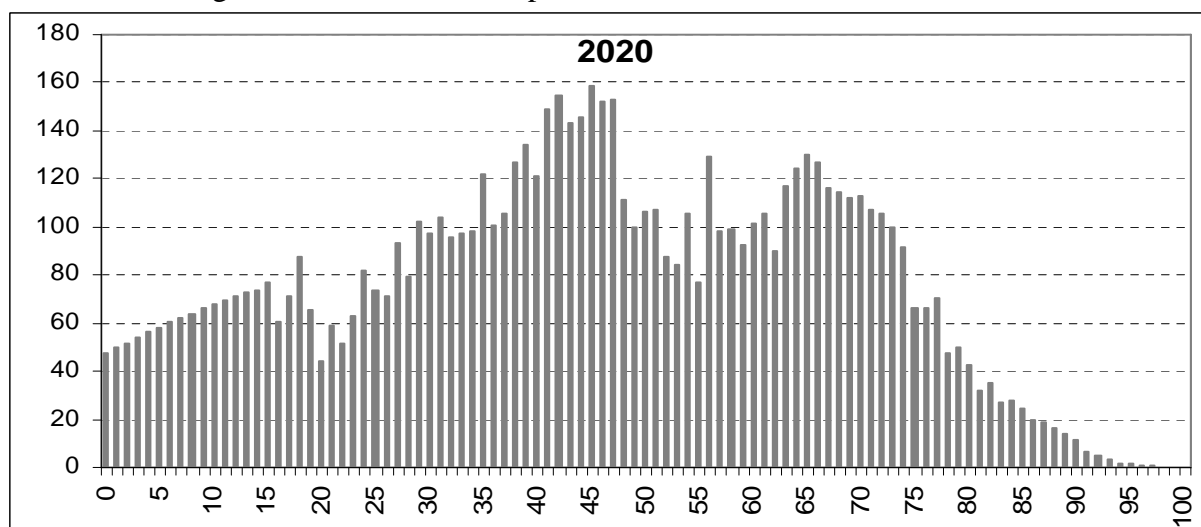
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.2 – Prognóza věkového složení pro rok 2015

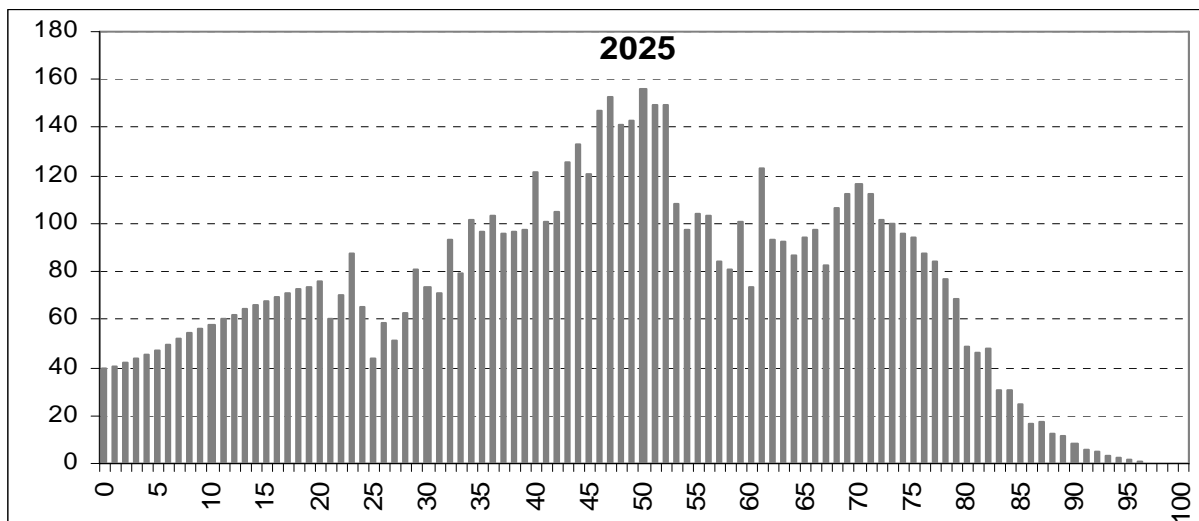
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.3 – Prognóza věkového složení pro rok 2020

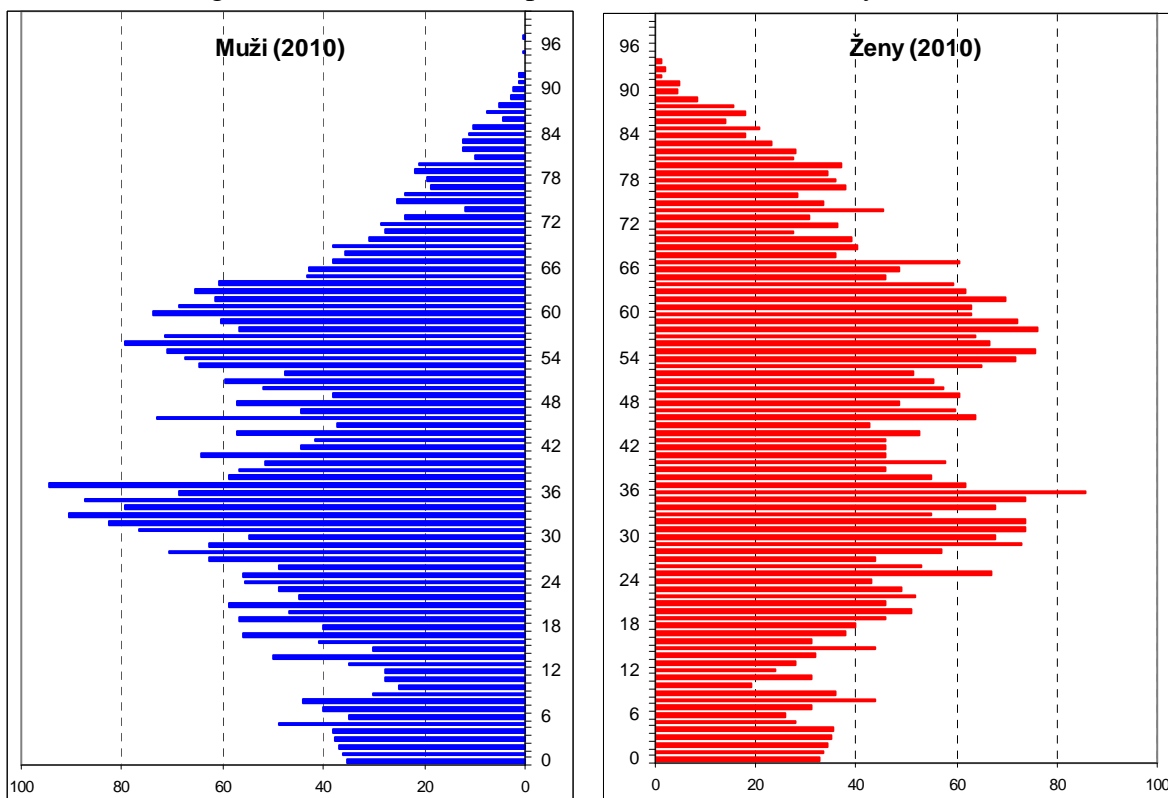
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.4 – Prognóza věkového složení pro rok 2025

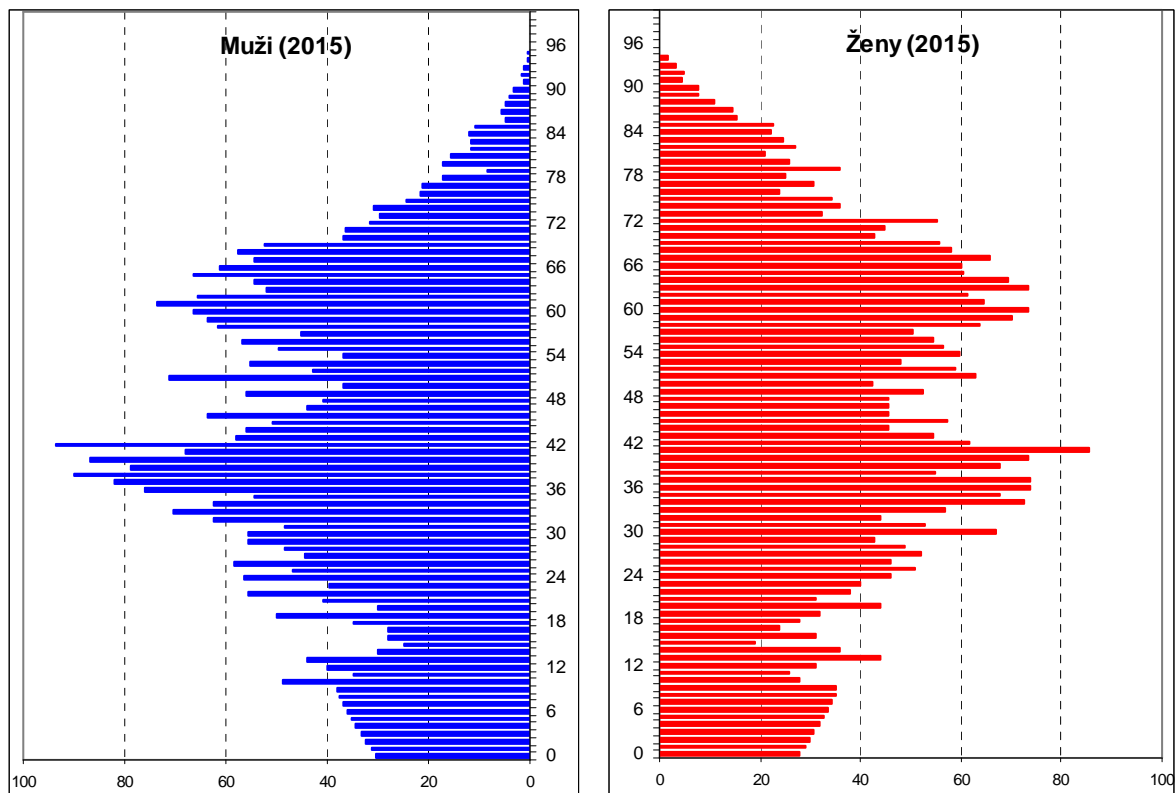
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.5 – Prognóza věkového složení pro rok 2010 – muži a ženy

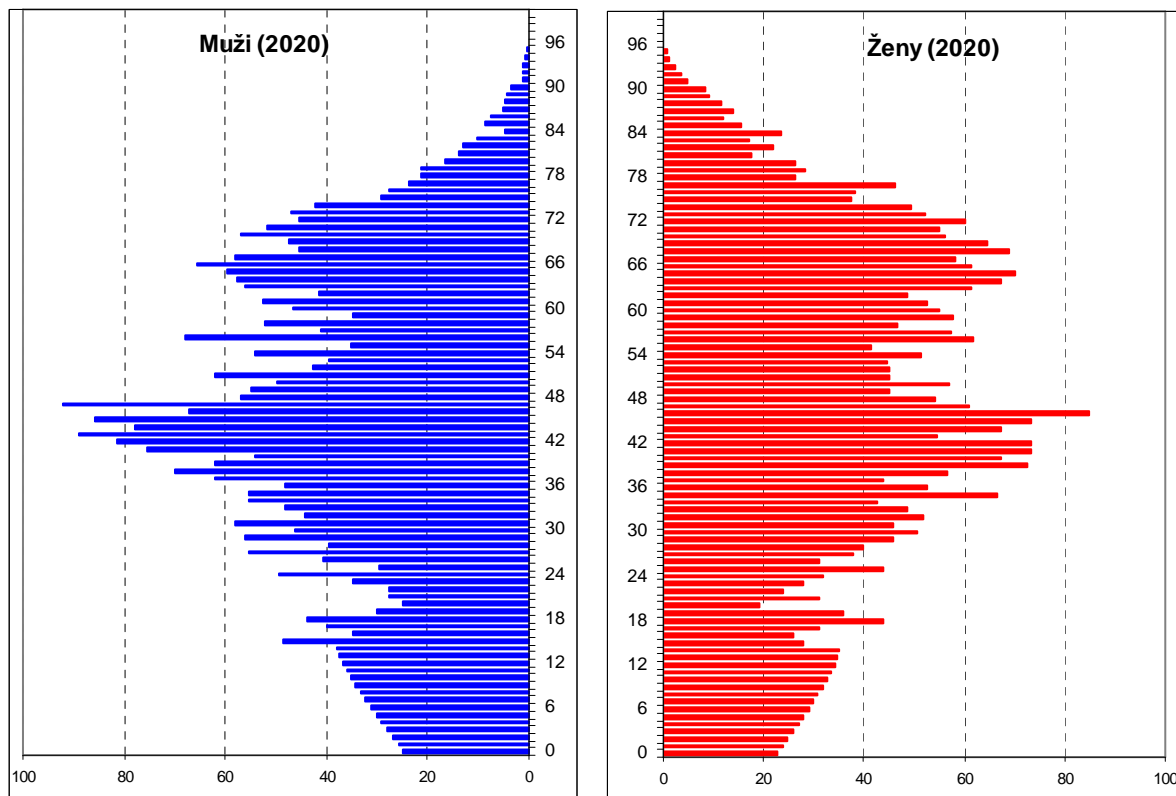
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.6 – Prognóza věkového složení pro rok 2015 – muži a ženy

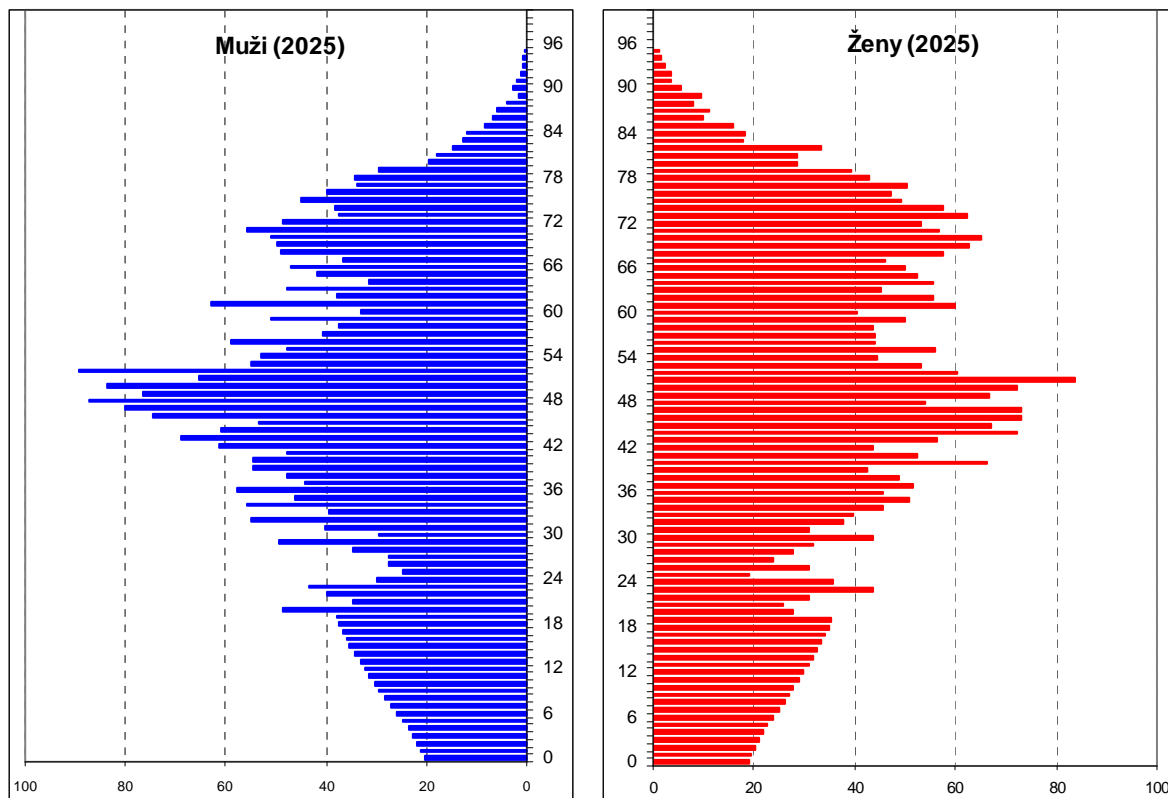
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.7 – Prognóza věkového složení pro rok 2020 – muži a ženy

Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.8 – Prognóza věkového složení pro rok 2025 – muži a ženy

Zdroj: vlastní výpočty

8. Rodinný stav obyvatelstva

Analýzu rodinného stavu obyvatelstva v městě Mnichovo Hradiště lze začít charakteristikou domácností podle typu a počtu členů. Tabulka č. 8.1 obsahuje údaje o domácnostech zjištěných při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 a 1991. Sledovány jsou hospodařící domácnosti celkem, resp. cenkové domácnosti celkem, v členění dle jejich typu a dále počtu členů. Cenkovou domácnost lze dle definice stručně vymezit jako domácnost skládající se z osob, které společně bydlí z titulu jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodařící domácnosti. Lze rozlišit čtyři základní typy cenkových domácností: (i) domácnost rodinná – úplná rodina (tj. jedná se o manželský pár nebo soužití druh a družka), (ii) domácnost rodinná – neúplná rodina (tj. domácnost s jedním rodičem a alespoň jedním dítětem), (iii) vícečlenná nerodinná domácnost (zde se jedná o soužití dvou nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, které společně hospodaří, ale netvoří rodinnou domácnost) a (iv) domácnost jednotlivce.

Z tabulky č. 8.1 lze sledovat, že celkový počet cenkových domácností mezi lety 1991 a 2001 narostl ze 3 173 na 3 435. Struktura cenkových domácností se taktéž měnila. Úplné rodiny zaznamenaly pokles ze 2 097 na 1 987 domácností, tj. pokles v rámci struktury cenkových domácností z 66,1 % na 57,8 %. V rámci úplných rodin vzrostlo zastoupení rodin bez závislých dětí ze 42,97 % na 55,51 % (tj. v celkové struktuře z 28,4 % na 32,1 %), což je v absolutních hodnotách růst ze 901 na 1 103. Naopak úplné rodiny se závislými dětmi za-

znamenal pokles z 1 196 na 884 domácností. Další typ cenзовých domácností neúplné rodiny vzrostl z 307 na 440, což je v celkové struktuře z 9,7 % na 12,8 %. V rámci těchto rodin se struktura významně neměnila, tzn. že relativní zastoupení neúplných rodin bez závislých dětí a neúplných rodin se závislými dětmi zůstalo téměř beze změn. Dále došlo ke zvýšení počtu vícečlenných nerodinných domácností. Vícečlenné nerodinné domácnosti v celkové struktuře zabíraly v roce 1991 0,3 %, v roce 2001 tomu bylo 1,3 %, tj. posun v absolutním vyjádření z 11 na 45. Významný nárůst ve struktuře cenзовých domácností zaznamenaly domácnosti jednotlivců, a to zvýšení z 23,9 % na 28 %.

Tabulka č. 8.1 – Domácnosti podle typu a počtu členů – Mnichovo Hradiště (SLDB 1991 a 2001)

SLDB 2001	Celkem		Domácnosti s počtem členů					Průměrný počet členů
	počet	v %	1	2	3	4	5 a více	
Hospodařící domácnosti celkem	3 389	100,0	963	991	645	633	157	2,43
v tom tvořené:								
1 cenovou domácností	3 344	98,7	963	991	645	617	128	2,39
2 a více cenovými domácnostmi	45	1,3	x	-	-	16	29	4,98
Cenzové domácnosti celkem	3 435	100,0	963	1 048	672	623	129	2,39
v tom:								
úplné rodiny	1 987	57,8	x	711	550	599	127	3,08
bez závislých dětí	1 103	32,1	x	711	267	116	9	2,48
se závislými dětmi	884	25,7	x	x	283	483	118	3,82
neúplné rodiny	440	12,8	x	296	119	23	2	2,39
bez závislých dětí	191	5,6	x	162	28	1	-	2,16
se závislými dětmi	249	7,2	x	134	91	22	2	2,57
vícečlenné nerodinné domácnosti	45	1,3	x	41	3	1	-	2,11
domácnosti jednotlivců	963	28,0	963	x	x	x	x	1,00
SLDB 1991	Celkem		Domácnosti s počtem členů					
	počet	v %	1	2	3	4	5	
Hospodařící domácnosti celkem	3 138	100,0	749	826	589	757	163	
v tom tvořené:								
1 cenovou domácností	3 105	98,9	749	826	586	744	152	
2 a více cenovými domácnostmi	33	1,1	x	-	3	13	11	
Cenzové domácnosti celkem	3 173	100,0	758	865	600	750	152	
v tom:								
úplné rodiny	2 097	66,1	x	671	504	725	150	
bez závislých dětí	901	28,4	x	671	172	55	3	
se závislými dětmi	1 196	37,7	x	x	332	670	147	
neúplné rodiny	307	9,7	x	183	96	25	2	
bez závislých dětí	142	4,5	x	113	27	2	-	
se závislými dětmi	165	5,2	x	70	69	23	2	
vícečlenné nerodinné domácnosti	11	0,3	x	11	-	-	-	
domácnosti jednotlivců	758	23,9	758	x	x	x	x	

Zdroj: ČSÚ

Z výše prezentovaných výsledků plyne, že mezi lety 1991 a 2001 došlo k významným změnám, které měly vliv na vývoj domácností. Tyto změny působily na růst počtu domácností jednotlivců, úplných rodin bez závislých dětí, neúplných rodin a na pokles počtu úplných rodin se závislými dětmi. Mezi tyto změny lze řadit již zmíněný posun hodnot ve společnosti

v průběhu devadesátých let směrem k západoevropskému modelu chování. Po roce 1990 se mladým lidem otevřela celá řada možností, společnost se stávala otevřenější a s rostoucí ekonomickou výkonností se zvyšovala kupní síla obyvatelstva. Tyto a další charakteristiky transformačního a potransformačního období v ČR působily na změnu chování lidí. Mladí lidé žijí nesezdaní v tzv. faktických manželstvích, popřípadě uzavření sňatku a založení rodiny odkládají do pozdějšího věku. Tím, jak se společnost stala otevřenější, změnil se i postoj k rozvodům, jež se staly společensky přijatelnější. Výsledkem těchto změn byl již výše zmíněný vývoj domácností.

Tabulka č. 8.2 uvádí rodinný stav obyvatelstva podle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001. Z tabulky plyne, že z celkového počtu obyvatel 8 393 v roce 2001 bylo 35,7 % svobodných, 47,5 % ženatých, resp. vdaných, 8,2 % rozvedených, 8,2 % ovdovělých a 0,4 % bylo nezjištěno. Při srovnání se situací v roce 1991, jež uvádí tabulka č. 8.3⁶, plyne, že podíl ženatých, resp. vdaných činil v tomto roce 50,3 %, tj. o 2,8 % více. Tento pokles podílu ženatých, resp. vdaných v roce 2001 oproti roku 1991 lze přičíst výše uvedeným změnám společenských charakteristik. Nastíněný vývoj odpovídá situaci v celém Středočeském kraji, kde dochází k postupnému nárůstu podílu svobodných a rozvedených, zatímco zastoupení vdaných a ženatých se snižuje. V tabulkách je dále uveden rodinný stav dle pohlaví.

Tabulka č. 8.2 – Obyvatelstvo podle rodinného stavu – SLDB 2001

SLDB 2001	Celkem	v tom podle rodinného stavu				
		svobodní	ženatí, vdané	rozvedení	ovdovělí	nezjištěno
Obyvatelstvo celkem	8 393	2 999	3 990	685	689	30
v %	100,0	35,7	47,5	8,2	8,2	0,4
v tom:						
muži	4 128	1 715	1 995	298	109	11
v %	100,0	41,5	48,3	7,2	2,6	0,3
ženy	4 265	1 284	1 995	387	580	19
v %	100,0	30,1	46,8	9,1	13,6	0,4

Zdroj: ČSÚ

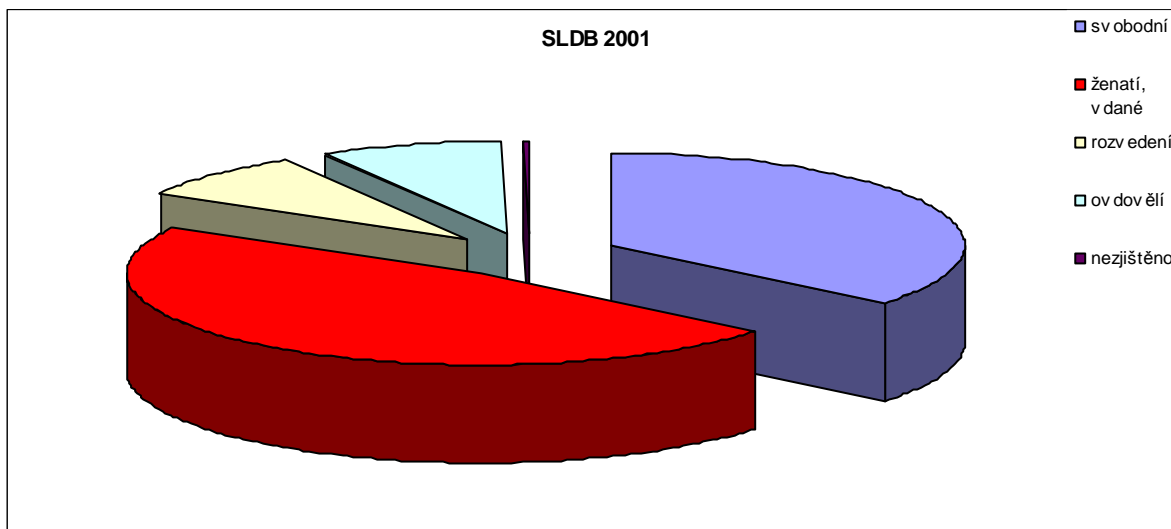
Tabulka č. 8.3 – Obyvatelstvo podle rodinného stavu – SLDB 1991

SLDB 1991	Celkem	z toho
		ženatí, vdané
Obyvatelstvo celkem	8 435	4 247
v %	100,0	50,3
v tom:		
muži	4 157	2 112
v %	100,0	50,8
ženy	4 278	2 135
v %	100,0	49,9

Zdroj: ČSÚ

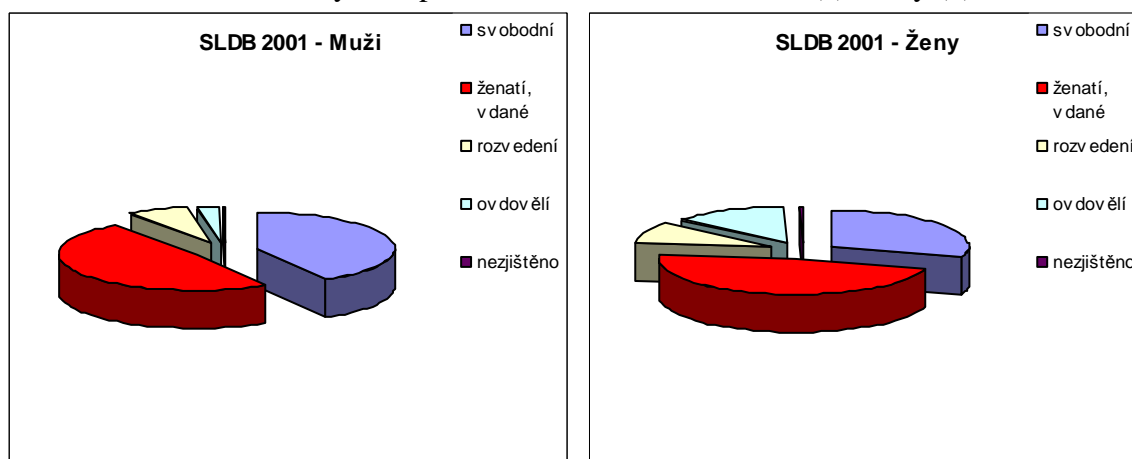
⁶ Tabulka č. 8.3 uvádí pouze počet ženatých, resp. vdaných. Údaje o počtu svobodných, rozvedených, ovdovělých nebyly k dispozici.

Graf č. 8.1 – Struktura obyvatel podle rodinného stavu

V grafech č. 8.1 a 8.2a,b je prezentována struktura obyvatel podle rodinného stavu. Z grafů je tak názorně vidět, které kategorie ve společnosti převládají a jak se liší situace dle pohlaví.

Graf č. 8.2a,b – Struktura obyvatel podle rodinného stavu – Muži (a), Ženy (b)

Po výše uvedených údajích o rodinném stavu v městě Mnichovo Hradiště je nezbytné pro dokreslení celkové situace v rodinné oblasti obyvatelstva a jejích vývojových trendů analyzovat vývoj sňatků a rozvodů po roce 1990. Tento vývoj v absolutních hodnotách, včetně řetězových indexů a základních popisných statistik je zanesen v tabulce č. 8.4. Z tabulky je patrné, že průměrný počet sňatků za sledované období 1991 až 2005 dosahuje výše 46,2 a převyšuje tak dvojnásobně průměrný počet rozvodů, jenž je 22,4 rozvodů za rok. Směrodatná odchylka u počtu sňatků je 5,61, což odpovídá variačnímu koeficientu ve výši 12,14 %. Rozvody mají směrodatnou odchylku 4,60 a tedy variační koeficient 20,51 %. Jinak řečeno, směrodatné odchylky tvoří 12,14 % průměru u sňatků a 20,51 % průměru u rozvodů. Variabilita rozvodů je tedy přibližně dvakrát větší než variabilita sňatků. To znamená, že počty sňatků

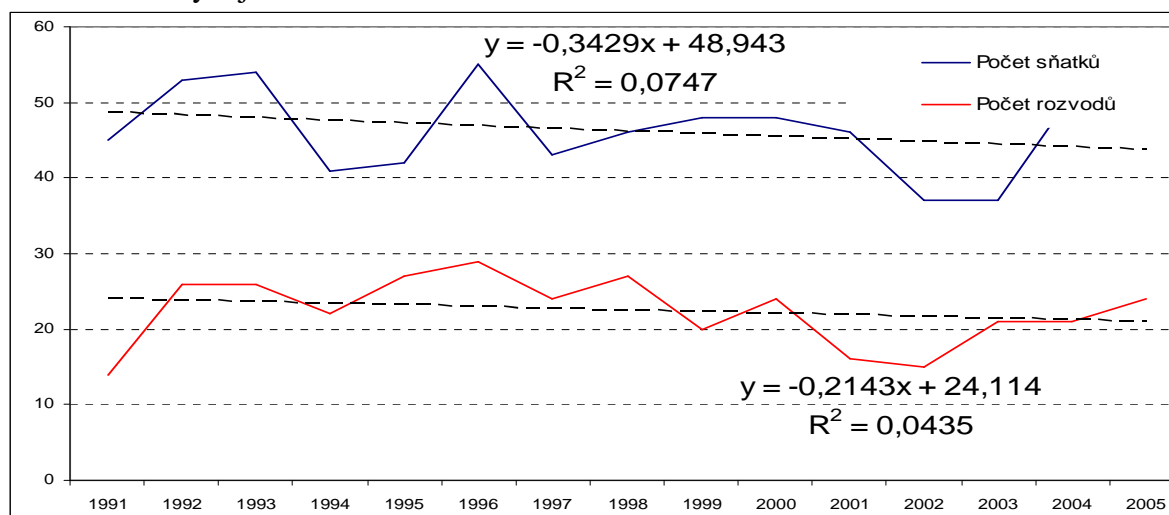
jsou méně rozkolísány kolem svého průměru. Na úroveň rozkolísanosti hodnot počtu sňatků a rozvodů lze rovněž usuzovat z minimálních a maximálních hodnot těchto veličin a z dynamiky vývoje s využitím v tabulce uvedených řetězových indexů.

Tabulka č. 8.4 – Vývoj sňatků a rozvodů v období 1991 až 2005

Období	Počet sňatků	Počet rozvodů	Řetězový index - sňatky (%)	Řetězový index - rozvody (%)
1991	45	14	-	-
1992	53	26	117,78	185,71
1993	54	26	101,89	100,00
1994	41	22	75,93	84,62
1995	42	27	102,44	122,73
1996	55	29	130,95	107,41
1997	43	24	78,18	82,76
1998	46	27	106,98	112,50
1999	48	20	104,35	74,07
2000	48	24	100,00	120,00
2001	46	16	95,83	66,67
2002	37	15	80,43	93,75
2003	37	21	100,00	140,00
2004	51	21	137,84	100,00
2005	47	24	92,16	114,29
Průměr	46,20	22,40	101,77	107,46
Minimum	37,00	14,00	75,93	66,67
Maximum	55,00	29,00	137,84	185,71
Sm. odch.	5,61	4,60	18,09	30,20

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 8.3 – Vývoj sňatků a rozvodů

Vývoj počtu sňatků a rozvodů je pro názornost zanesen v grafu č. 8.3. Počty sňatků a rozvodů jsou v tomto grafu proloženy lineární trendovou funkcí. Ze směrnice těchto lineárních trendových funkcí plyne, že počty sňatků mají mírně klesající trend, a to pokles o 0,34 sňatku za rok. Počty rozvodů mají rovněž mírně klesající trend se směrnicí 0,21. Avšak vzhledem k velikosti směrnice uvedených funkcí, absolutních členů (konstant funkcí) a indexu determinace lze spíše hovořit o trendu konstantním. Rozkolísanost hodnot počtu sňatků a rozvodů

mezi jednotlivými roky způsobuje nižší vysvětlivací schopnost trendových funkcí. Z grafu a funkcí tedy plyne, že v průběhu sledovaného období se počty sňatků a rozvodů pohybují kolem svého průměru, což lze pozorovat i z průměrné hodnoty řetězových indexů. Meziroční změny lze přehledně vyčíst z řetězových indexů uvedených v tabulce č. 8.4.

Tabulka č. 8.5 – Charakteristiky rodinného stavu

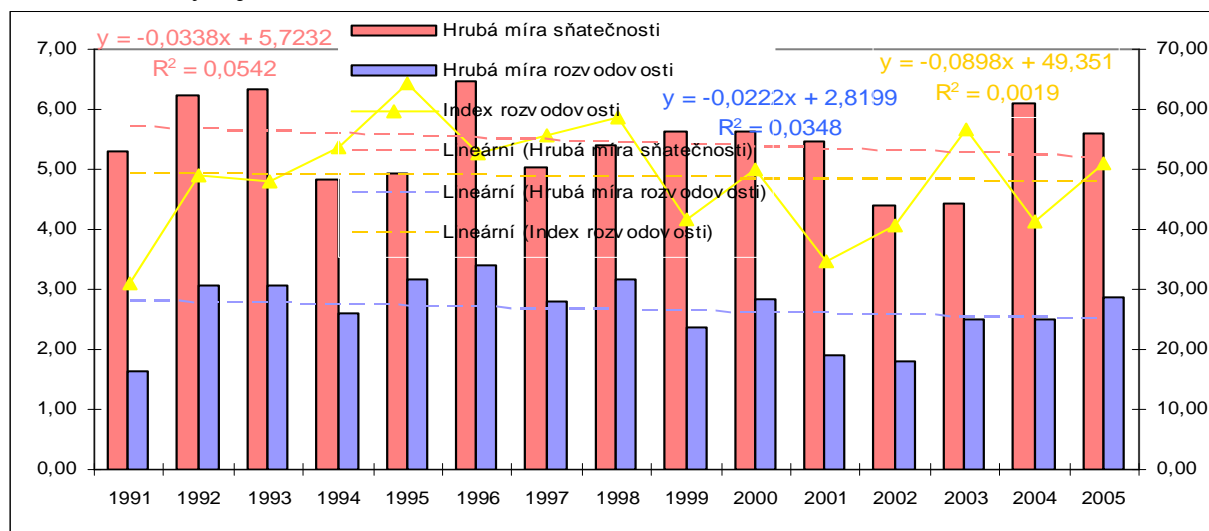
Období	Hrubá míra sňatečnosti	Hrubá míra rozvodovosti	Index rozvodovosti
1991	5,30	1,65	31,11
1992	6,23	3,06	49,06
1993	6,35	3,06	48,15
1994	4,83	2,59	53,66
1995	4,93	3,17	64,29
1996	6,45	3,40	52,73
1997	5,03	2,81	55,81
1998	5,39	3,16	58,70
1999	5,65	2,35	41,67
2000	5,65	2,82	50,00
2001	5,48	1,91	34,78
2002	4,41	1,79	40,54
2003	4,42	2,51	56,76
2004	6,09	2,51	41,18
2005	5,59	2,85	51,06

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Situaci ve vývoji počtu sňatků a rozvodů lze dále vztáhnout na celkový počet obyvatel města Mnichovo Hradiště s využitím charakteristik rodinného stavu, a to hrubé míry sňatečnosti, hrubé míry rozvodovosti a indexu rozvodovosti.

Hrubá míra sňatečnosti reprezentuje počet sňatků v daném roce na 1000 obyvatel města. Hrubá míra rozvodovosti vztahuje počet rozvodů v daném roce taktéž na 1000 obyvatel města a index rozvodovosti vyjadřuje poměr počtu rozvodů na 100 sňatků ve sledovaném roce.

Graf č. 8.4 – Vývoj charakteristik rodinného stavu

Z povahy konstrukce těchto charakteristik plyne, že jejich vývoj bude obdobou výše analyzovaného vývoje počtu sňatků a rozvodů, a to při významné neměnnosti počtu obyvatel města, což je právě tento případ. Hrubá míra sňatečnosti má proto mírně klesající, resp. konstantní trend. Počet sňatků na 1000 obyvatel města Mnichovo Hradiště je v průměru 5,45. Hodnoty hrubé míry rozvodovosti se rovněž pohybují kolem svého průměru. V průměru tak připadlo na 1000 obyvatel města 2,64 rozvodů. Index rozvodovosti má směrnici -0,0898, a to vzhledem k vývoji hrubé míry sňatečnosti, která je ve jmenovateli a hrubé míry rozvodovosti, jež je v čitateli tohoto ukazatele. Vývoj indexu rozvodovosti se tedy rovněž v analyzovaném období pohybuje na úrovni absolutního členu funkce (49,351), resp. svého průměru.

Vývoj charakteristik rodinného stavu, včetně odhadnutých lineárních trendových funkcí lze nalézt v grafu č. 8.4. Z grafu lze pozorovat obdobný vývoj charakteristik jako je vývoj v grafu č. 8.3.

Při srovnání situace v městě Mnichovo Hradiště se situací v celém Středočeském kraji lze dospět k následujícím závěrům. Celkový počet sňatků mezi lety 1999 a 2004 ve Středočeském kraji stagnuje, což lze pro toto období považovat za srovnatelnou charakteristiku s městem Mnichovo Hradiště. Rovněž v případě počtu rozvodů je situace v městě Mnichovo Hradiště obdobná jako v celém Středočeském kraji, tj. trend je konstantní. Při porovnání hodnot charakteristik rodinného stavu lze říci, že hrubá míra sňatečnosti je v městě Mnichovo Hradiště přibližně na shodné úrovni jako ve Středočeském kraji. Hrubá míra rozvodovosti je však ve Středočeském kraji vyšší než v městě Mnichovo Hradiště. To znamená, že na 1000 obyvatel města Mnichovo Hradiště připadá méně rozvodů než na 1000 obyvatel Středočeského kraje. Index rozvodovosti je tedy ve Středočeském kraji rovněž vyšší, což ukazuje, že na 100 sňatků připadá více rozvodů.

Tabulka č. 8.6 – Vývoj sňatků a rozvodů ve Středočeském kraji

Období	Počet sňatků	Počet rozvodů	Hrubá míra sňatečnosti	Hrubá míra rozvodovosti	Index rozvodovosti
1999	5 849	2 667	5,27	2,40	45,60
2000	6 038	3 303	5,42	2,97	54,70
2001	5 857	3 401	5,21	3,02	58,07
2002	5 872	2 667	5,20	2,36	45,42
2003	5 587	3 303	4,92	2,91	59,12
2004	5 847	3 401	5,11	2,97	58,17

Zdroj: ČSÚ

9. Složení obyvatelstva podle národnosti a státního občanství

Složení obyvatelstva podle národnosti v městě Mnichovo Hradiště prezentuje tabulka č. 9.1. V tabulce jsou navíc pro možnost srovnání zaneseny údaje o složení obyvatelstva podle národnosti za celý okres Mladá Boleslav.

Z tabulky č. 9.1 je patrné, že v městě Mnichovo Hradiště má obyvatelstvo v převážné většině českou národnost, a to z 98 %. Co se týče ostatních národností, pak převažuje národnost

slovenská s podílem 1,16 % následována národností vietnamskou (0,22 %) a německou (0,19 %). Složení obyvatelstva podle národnosti vyjma národnosti české a ostatních či nezjištěných údajů názorně prezentuje graf č. 9.1.

Složení obyvatelstva podle národnosti v okrese Mladá Boleslav je podobné městu Mnichovo Hradiště. Česká národnost je zastoupena z 94,83 %. Z ostatních národností opět převládá slovenská s 1,76 %. Na druhém místě však na rozdíl od města Mnichovo Hradiště figuruje národnost polská s 0,83 %. Na třetím místě je pak národnost ukrajinská s 0,26 %. Složení obyvatelstva podle národnosti opět vyjma národnosti české pro okres Mladá Boleslav je znázorněno v grafu č. 9.2.

Složení obyvatelstva podle národnosti ve Středočeském kraji je opět, co se zastoupení české národnosti týče, podobné městu Mnichovo Hradiště, potažmo okresu Mladá Boleslav. U ostatních národností je shoda v tom, že na prvním místě opět figuruje národnost slovenská s 1,36 %. Na druhém místě je národnost ukrajinská s 0,26 % a na třetím místě je národnost polská s 0,19 %. Složení obyvatelstva podle národnosti vyjma národnosti české pro Středočeský kraj je zaneseno v grafu č. 9.3.

Tabulka č. 9.1 – Složení obyvatelstva podle národnosti – město Mnichovo Hradiště a okres Mladá Boleslav (SLDB 2001)

Národnost	Město Mnichovo Hradiště		Okres Mladá Boleslav	
	Absolutně	Relativně (v %)	Absolutně	Relativně (v %)
česká	8052	98,00	108 409	94,83
slovenská	95	1,16	2 012	1,76
moravská	2	0,02	162	0,14
slezská	0	0,00	5	0,00
romská	12	0,15	194	0,17
polská	14	0,17	949	0,83
německá	16	0,19	125	0,11
vietnamská	18	0,22	218	0,19
ukrajinská	7	0,09	297	0,26
ostatní a nezjištěno	177	2,15	1 954	1,71
Celkem	8 393	100	114 325	100

Zdroj: ČSÚ

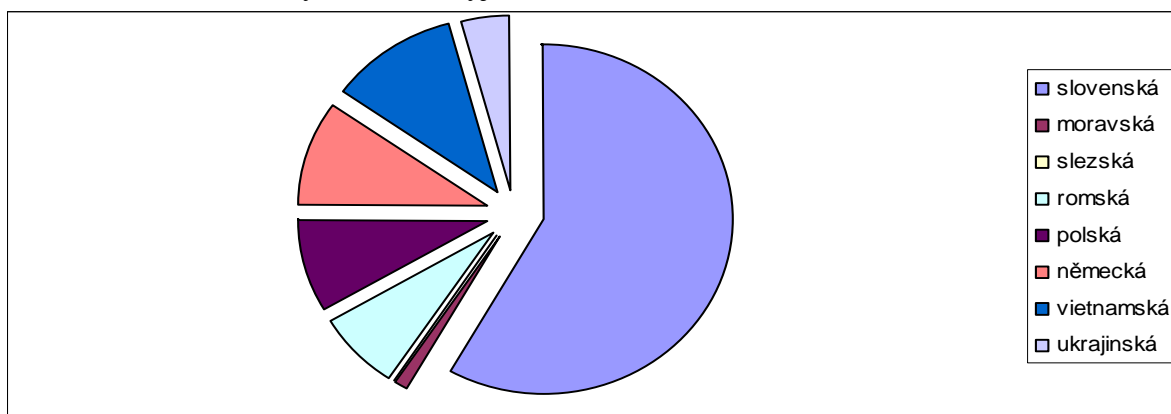
Tabulka č. 9.2 – Složení obyvatelstva podle národnosti – Středočeský kraj (SLDB 2001)

Národnost	Středočeský kraj	
	Absolutně	Relativně (v %)
Česká	1074360	95,71
Slovenská	15287	1,36
Moravská	1536	0,14
Slezská	89	0,01
Romská	1416	0,13
Polská	2144	0,19
Německá	1110	0,10
Vietnamská	1319	0,12
Ukrajinská	2963	0,26
Ostatní a nezjištěno	22249	1,98
Celkem	1 122 473	100

Zdroj: ČSÚ

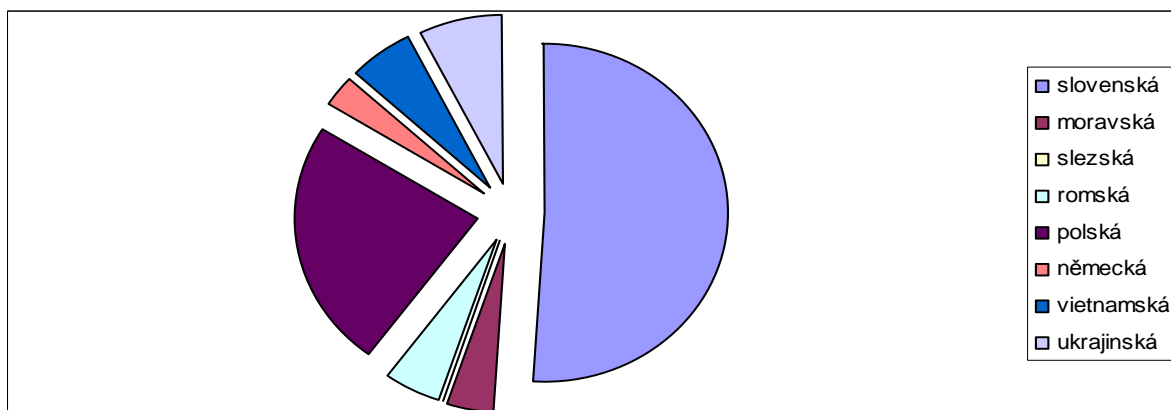
Z výše uvedených údajů plyne, že zastoupení české národnosti v městě Mnichovo Hradiště převažuje a je na přibližně shodné úrovni jak s okresem Mladá Boleslav, tak se Středočeským krajem. U ostatních národností dominuje slovenská národnost. Další místa jsou zastoupena v městě Mnichovo Hradiště, okrese Mladá Boleslav a Středočeském kraji různě. Avšak vzhledem k nízké četnosti jiné než české národnosti, a to především v městě Mnichovo Hradiště, ale také v celém okrese, může být toto pořadí v čase silně proměnlivé.

Graf č. 9.1 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – město Mnichovo Hradiště

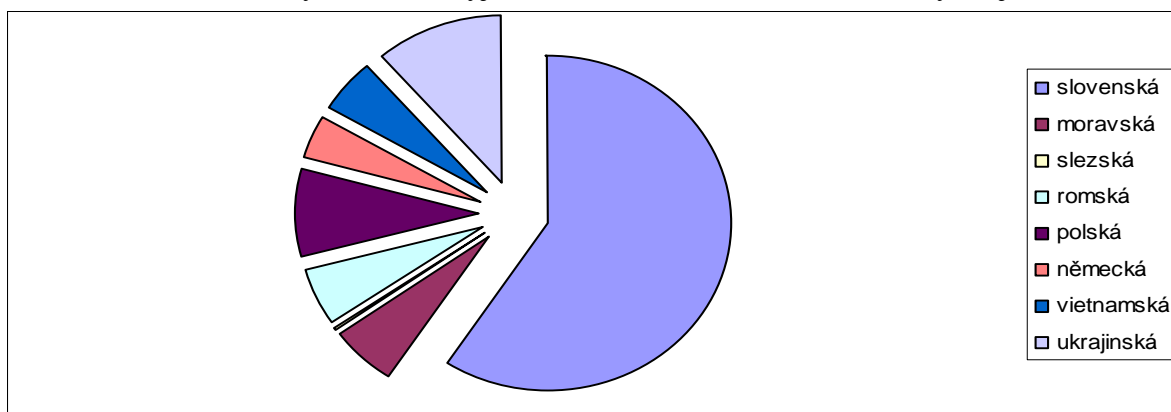
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 9.2 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – okres Mladá Boleslav

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 9.3 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – Středočeský kraj

Zdroj: ČSÚ

10. Pohyb obyvatelstva za poslední sledované období

Pohyb obyvatelstva za poslední dvě sledovaná období je zanesen v tabulce č. 10.1.⁷ Z tabulky je patrné, že v roce 2004 se v městě Mnichovo Hradiště narodilo 65 dětí, z toho 36 chlapců a 29 dívek, což představuje 7,8 dětí na 1 000 obyvatel. Počet zemřelých v roce 2004 dosáhl 100, čímž převýšil živě narozené o 35. To znamená, že přirozený přírůstek byl záporný ve výši -4,2 promile, tj. ubyli 4 lidi na 1000 obyvatel města. Konkrétně ubylo 8 mužů a 27 žen. Přistěhovalí celkem dosáhli počtu 252 a vystěhovalí 205. Z toho plyne, že saldo migrace je kladné, a to ve výši 47. Celkově vzato v roce 2004 došlo k přírůstku obyvatelstva v městě Mnichovo Hradiště ve výši 12, tj. 1,4 lidí na 1 000 obyvatel. Z toho ubylo 1 muž a přibilo 13 žen. Přírůstek obyvatelstva v roce 2004 byl tedy způsoben kladným saldem migrace, které převýšilo úbytek přirozenou měnou právě o výši celkového přírůstku obyvatel.

Tabulka č. 10.1 – Pohyb obyvatelstva města Mnichovo Hradiště v letech 2004 a 2005

Údaje	2004	2005	Na 1000 obyvatel - 2004	Na 1000 obyvatel - 2005
Živě narození celkem	65	77	7,8	9,2
Muži (z narození celkem)	36		4,3	
Ženy (z narození celkem)	29		3,5	
Zemřelí celkem	100	108	11,9	12,8
Muži (ze zemřelí celkem)	44		5,3	
Ženy (ze zemřelí celkem)	56		6,7	
Přirozený přírůstek celkem	-35	-31	-4,2	-3,7
Muži (z přirozeného přírůstku celkem)	-8		-1,0	
Ženy (z přirozeného přírůstku celkem)	-27		-3,2	
Přistěhovalí celkem	252	275	30,1	32,7
Muži (z přistěhovalí celkem)	119		14,2	
Ženy (z přistěhovalí celkem)	133		15,9	
Vystěhovalí celkem	205	213	24,5	25,3
Muži (z vystěhovalí celkem)	112		13,4	
Ženy (z vystěhovalí celkem)	93		11,1	
Saldo migrace celkem	47	62	5,6	7,4
Muži (ze salda migrace celkem)	7		0,8	
Ženy (ze salda migrace celkem)	40		4,8	
Přírůstek/úbytek celkem	12	31	1,4	3,7
Muži (z přírůstek/úbytek celkem)	-1		-0,1	
Ženy (z přírůstek/úbytek celkem)	13		1,6	
Celkový počet obyvatel k 31.12.	8 380	8 411	-	-

Zdroj: ČSÚ

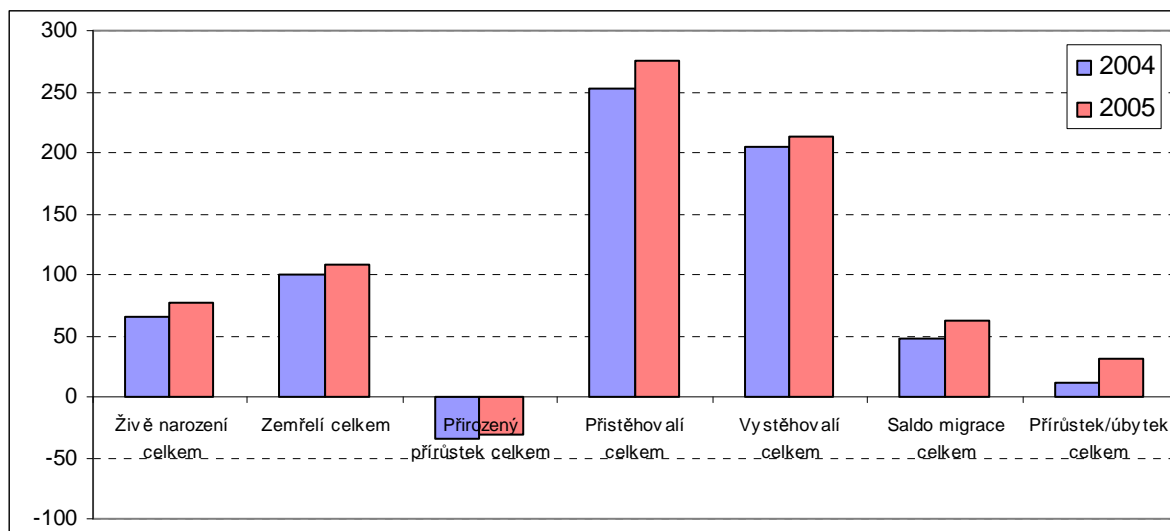
Pohyb obyvatelstva v roce 2005 byl obdobný. Počet živě narozených v tomto roce vzrostl na 77, což představuje 7,8 promile z celkového počtu obyvatel. Počet zemřelých zaznamenal taktéž růst, a to na hodnotu 108. Celkově byl přirozený přírůstek opět záporný, a to ve výši -31. Počet přistěhovalých vzrostl na 275 a počet vystěhovalých na 213. Celkově tak došlo

⁷ Tabulka obsahuje jak údaje o pohybu obyvatelstva za rok 2004, tak za rok 2005 i přesto, že název kapitoly v sobě nese informaci, že na tomto místě bude analyzováno poslední známé období. Důvodem této změny jsou nekompletní údaje o roku 2005 v členění na muže a ženy.

k přírůstku počtu obyvatel migrací o 62. Vzhledem k tomu, že saldo migrace převýšilo v absolutní hodnotě úbytek přirozenou měnou vzrostl počet obyvatel o 31. Pohyb obyvatelstva v letech 2004 a 2005 v jednotlivých kategoriích je pro přehlednost znázorněn v grafu č. 10.1 (podrobněji je vývoj obyvatelstva analyzován v následující kapitole).

Graf č. 10.1 – Pohyb obyvatelstva v letech 2004 a 2005

11. Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel v městě Mnichovo Hradiště v období 1971 až 2005 lze dle analýzy v kapitole č. 2 rozdělit do tří fází. První fáze je charakteristická tím, že v ní dochází ve většině let k nárůstu počtu obyvatel města. Tuto fázi lze časově vymezit od roku 1971 do roku 1982. Ve druhé fázi, mezi roky 1983 až 1997, dochází ke stagnaci počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště. Počet obyvatel v tomto období osciluje kolem průměrné hodnoty 8 544, resp. fluktuuje uvnitř intervalu 8 494 až 8 613 (při zohlednění územní změny v roce 1988 – připojení obcí Březina a Boseň s celkovým počtem 870 obyvateli). Ve třetí fázi, tj. po roce 1997 dochází k pozvolnému poklesu obyvatelstva města Mnichovo Hradiště, a to až na úroveň 8 368 v roce 2003.

Determinanty výše nastíněného vývoje již byly v obecné rovině vymezeny v předchozích kapitolách. Co však bylo rozhodující pro vývoj populace města Mnichovo Hradiště v daném období? Na tuto otázku lze komplexně odpovědět v této kapitole s využitím výsledků předchozích analýz při rozboru pohybu obyvatelstva města Mnichovo Hradiště.

Tabulka č. 11.1 – Pohyb obyvatelstva v městě Mnichovo Hradiště v období 1971 až 2005

Období	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Celkový přírůstek	Počet obyvatel k 31.12.
1971	70	82	205	130	-12	75	63	5316
1972	88	73	230	134	15	96	111	5427
1973	118	74	195	148	44	47	91	5518
1974	121	79	135	173	42	-38	4	5522
1975	124	78	123	140	46	-17	29	5551
1976	112	74	118	142	38	-24	14	5565
1977	113	84	144	122	29	22	51	5616
1978	124	76	193	162	48	31	79	5695
1979	123	87	119	165	36	-46	-10	5685
1980	122	74	164	156	48	8	56	6309
1981	109	84	249	143	25	106	131	7465
1982	107	81	306	158	26	148	174	7639
1983	85	79	152	120	6	32	38	7677
1984	95	76	158	153	19	5	24	7701
1985	108	85	163	185	23	-22	1	7702
1986	99	91	155	173	8	-18	-10	7692
1987	79	85	126	106	-6	20	14	7706
1988	97	119	180	172	-22	8	-14	8562
1989	115	105	183	179	10	4	14	8576
1990	118	97	226	210	21	16	37	8613
1991	100	107	214	156	-7	58	51	8497
1992	88	88	169	160	0	9	9	8506
1993	85	99	147	132	-14	15	1	8507
1994	81	103	143	134	-22	9	-13	8494
1995	77	91	151	118	-14	33	19	8513
1996	86	82	134	124	4	10	14	8527
1997	60	89	172	128	-29	44	15	8542
1998	55	84	175	151	-29	24	-5	8537
1999	54	80	120	134	-26	-14	-40	8497
2000	50	96	208	160	-46	48	2	8499
2001	65	110	168	114	-45	54	9	8397
2002	81	98	198	196	-17	2	-15	8382
2003	68	94	165	153	-26	12	-14	8368
2004	65	100	252	205	-35	47	12	8380
2005	77	108	275	213	-31	62	31	8411
Průměr	91,97	88,91	177,57	152,83	3,06	24,74	27,80	7502,69
Minimum	50,00	73,00	118,00	106,00	-46,00	-46,00	-40,00	5316,00
Maximum	124,00	119,00	306,00	213,00	48,00	148,00	174,00	8613,00
Sm. odch.	22,71	11,97	45,90	27,42	28,69	40,71	45,06	1258,97

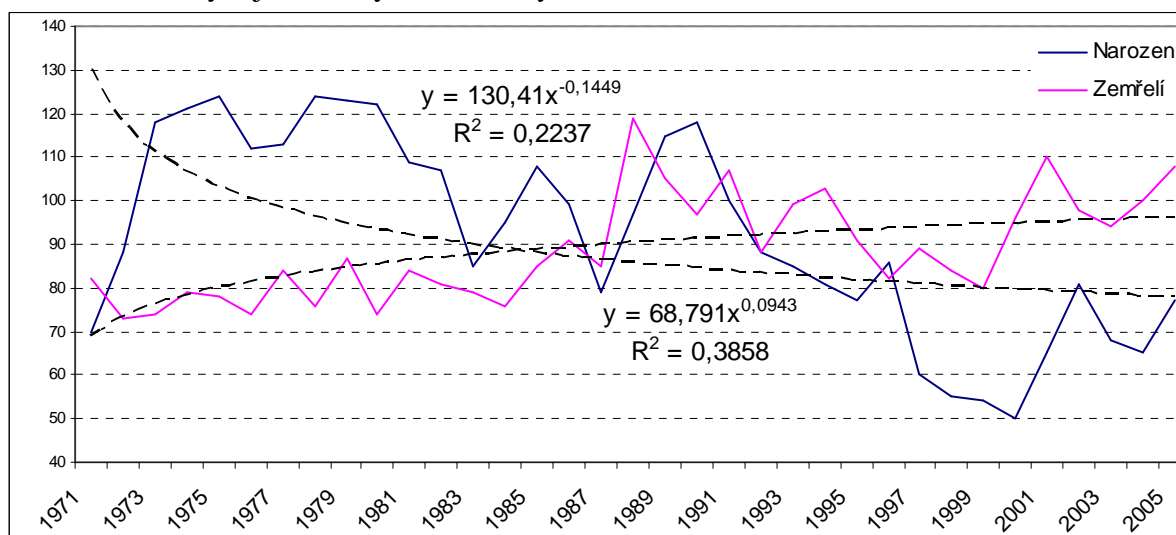
Zdroj: ČSÚ

Pohyb obyvatelstva města v období 1971 až 2005 je zanesen v tabulce č. 11.1. Z tabulky plyne, že průměrný počet narozených dětí dosahuje přibližně 92 za období 1971 až 2005. Na druhé straně průměrný počet zemřelých byl 89 osob, přičemž variabilita hodnot kolem průměru je 24,69 % u počtu narozených, resp. 13,46 % u počtu zemřelých. Minima dosáhl počet narozených v roce 2000 (50 dětí) a maxima v roce 1975 a 1978 (124 dětí), což je příznačné pro vývoj této veličiny. Z grafu č. 11.1 lze pozorovat, že vývoj počtu živě narozených má od roku 1975, resp. 1978, kdy dosáhl svého maxima, klesající tendenci. Sklon odhadnuté trendové funkce v daném bodě, která vzhledem k vývoji časové řady a očekávanému vývoji

v následujících letech má mocninný tvar, je roven derivaci prvního řádu, tzn. $y' = 130,41(-0,1449)x^{-1,1449}$, což v procentickém vyjádření lze obecně komentovat následovně. Jestliže se délka období x , kde $x = 1, \dots, 35$ a počáteční úroveň $y = 130,41$, změní oproti úrovni předchozího období o 1 %, pak dojde k poklesu y , tj. počtu narozených dětí, o 0,1449 %. Klesající trend lze především přičíst vysoké porodnosti v sedmdesátých letech a naopak nízké porodnosti od druhé poloviny let devadesátých do současnosti.

Počet zemřelých dosáhl svého minima v roce 1972 (73 osob) a svého maxima v roce 1988 (119 osob). Z grafu č. 11.1 je zřejmé, že vývoj počtu zemřelých má mírně rostoucí trend, tj. počty zemřelých se mírně zvyšují. Rostoucí počty zemřelých jsou důsledkem růstu počtu obyvatel města. Při vztažení počtu zemřelých na počet obyvatel lze sledovat, že tento poměr se v čase významně nemění. Z odhadu mocninné trendové funkce lze vyčíst, že při růstu délky období o 1 % dochází k růstu počtu zemřelých o 0,0943 %. Vzhledem k tomu, že se do vyšších věkových kategorií dostávají silnější ročníky, lze očekávat, že se úmrtnost bude zvyšovat ve srovnání s výše analyzovaným obdobím.

Graf č. 11.1 – Vývoj narozených a zemřelých – 1971 až 2005

Z grafu č. 11.1 je patrné, že počty narozených se svým klesajícím trendem a počty zemřelých s mírně rostoucím trendem se přibližně v polovině analyzovaného období protnul. Kladný rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých, tj. přirozený přírůstek byl dosahován do roku 1990. Po roce 1990 počty zemřelých vyjma let 1992 a 1996 převyšují počty narozených, tj. dochází k přirozenému úbytku obyvatelstva města Mnichovo Hradiště. Rok 1990 tak lze označit za zlomový v přirozeném přírůstku obyvatel.

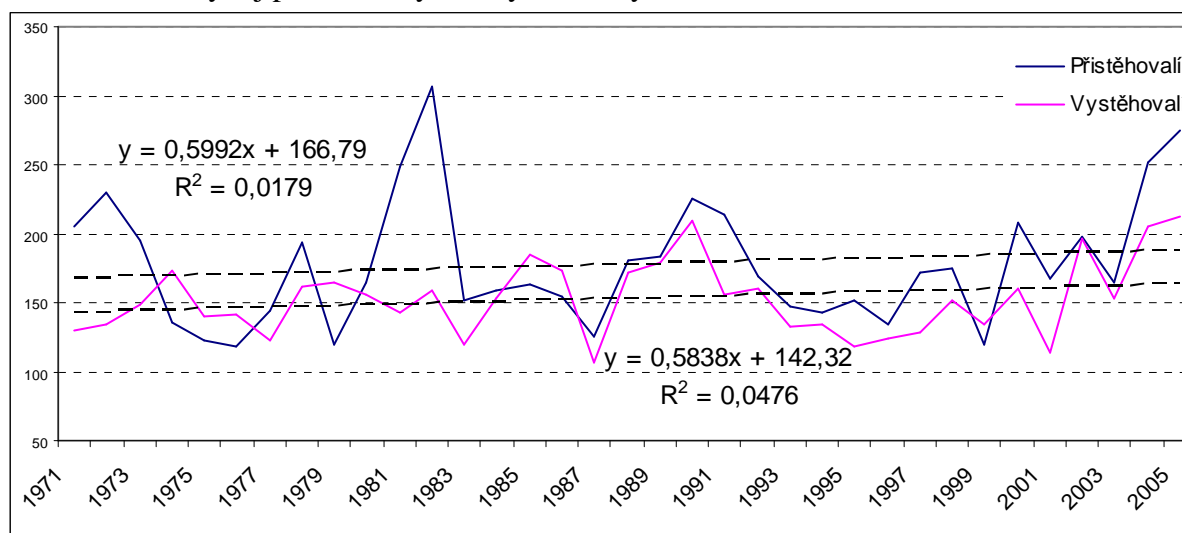
Přirozený přírůstek dosáhl svého minima v roce 2000, kdy ubylo 46 obyvatel přirozenou měnou, naopak svého maxima nabýval v letech 1978 a 1980, tehdy přibýlo 48 obyvatel. Nejvyšších úbytků přirozenou měnou, tj. nevyšší hodnoty přirozeného úbytku byly dosahovány v letech 1997 až 2005. Ve vývoji přirozeného přírůstku lze tak identifikovat dvě významná období, která ovlivnila vývoj populace v městě Mnichovo Hradiště. Prvním obdobím jsou

sedmdesátá léta, kdy přijatá pronatalitní opatření podnítila růst porodnosti, což se projevilo ve vysokých přírůstcích obyvatel, a to vzhledem k přibližně stejným hodnotám úmrtnosti v tomto období. Naopak ve druhém období po roce 1990 změny ve společnosti vyústily v pokles porodnosti a tento významný propad natality determinoval pokles obyvatelstva přirozenou měnou.

Počty přistěhovalých a vystěhovalých dosahují průměrných hodnot 177,57 a 152,83, s variabilitou hodnot kolem průměru 25,85 % a 17,94 %. Vzhledem k povaze těchto veličin lze vysokou variabilitu očekávat. To je patrné i z maximálních a minimálních hodnot. Počty přistěhovalých dosáhly svého maxima v roce 1982 s úrovní 306 osob, naopak svého minima v roce 1976 s počtem 118 osob. Počty vystěhovalých měly své maximum v roce 2005 s hodnotou 213 osob a minimum v roce 1987, kdy se vystěhovalo 106 osob.

Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých je znázorněn v grafu č. 11.2. Odhadnuté trendové funkce přisuzují jak počtům přistěhovalých, tak počtům vystěhovalých mírně rostoucí, resp. konstantní trend. Z velikosti parametrů lineárních trendových funkcí pro počet přistěhovalých (0,5992) a vystěhovalých obyvatel (0,5838) plyne, že počty přistěhovalých a vystěhovalých osob se během deseti let zvyšují o 6 osob. Přibližně shodné směrnice trendových funkcí tak naznačují na shodný dlouhodobý vývoj těchto proměnných. Nízké koeficienty determinace obou trendových funkcí však ukazují, že odhadnutý vztah není silný a že v průběhu analyzovaného období docházelo k významným změnám kolem odhadnutého trendu obou veličin, což dokládá výše zmíněnou variabilitu.

Graf č. 11.2 – Vývoj přistěhovalých a vystěhovalých – 1971 až 2005

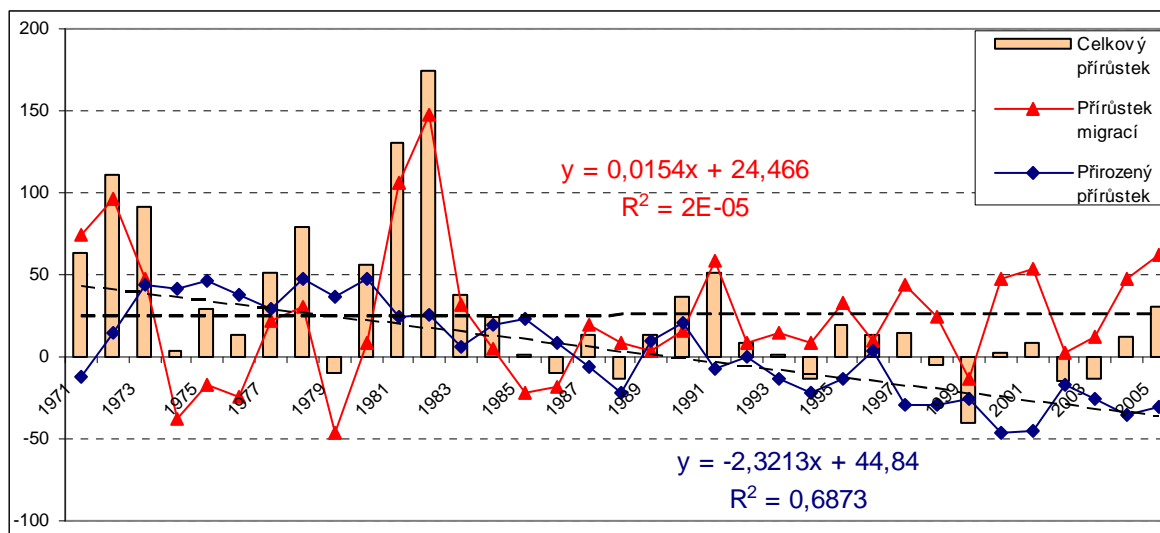
Rozdíl mezi počty přistěhovalých a vystěhovalých, tj. saldo migrace je v průběhu let proměnlivé. Vysoká variabilita salda migrace je důsledkem vysoké variability počtu přistěhovalých a vystěhovalých v průběhu analyzovaného období. Z grafu č. 11.2 plyne, že ve většině let analyzovaného počty přistěhovalých převyšují počty vystěhovalých. To znamená, že vyjma let 1974 až 1976, 1979, 1985, 1986 a 1999 bylo saldo migrace kladné. Maxima dosahuje

v roce 1982, kdy přírůstek migrací činil 148 osob, a minima v roce 1979, kdy ubylo migrací 46 osob. Vývoj salda migrace je determinován významností obce, která v tomto případě plní funkci obytnou se základní infrastrukturou a dobrou dostupností pracovních příležitostí.

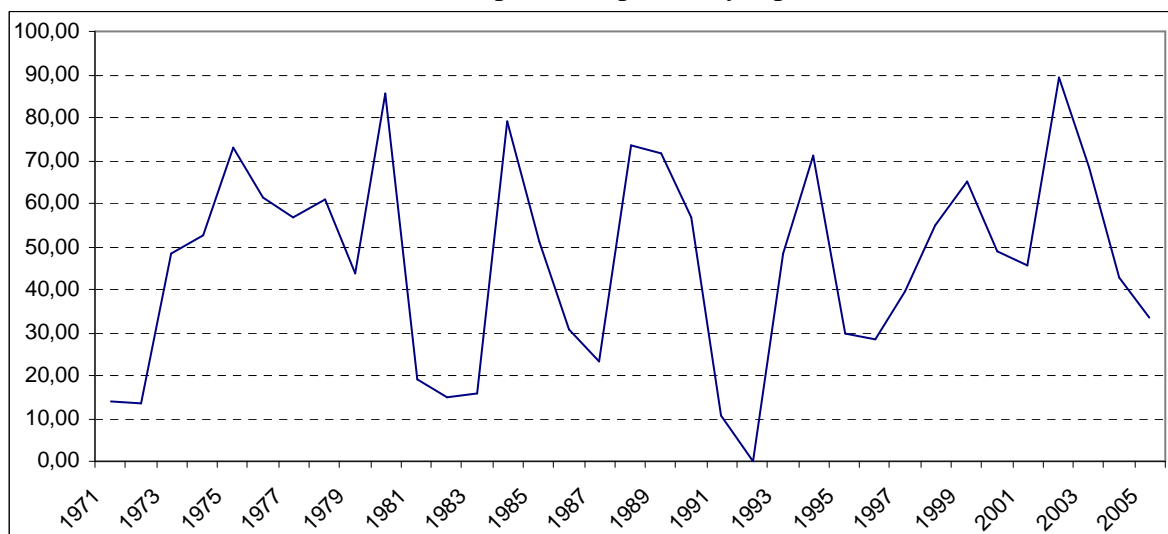
Vývoj celkového přírůstku/úbytku je dán součtem přirozeného přírůstku/úbytku a přírůstku/úbytku migrací. Tento vývoj vzhledem k jeho determinantům se taktéž v průběhu analyzovaného období významně měnil. Maximální hodnoty dosáhl v roce 1982, kdy celkový přírůstek činil 174 osob, minimální hodnoty nabýval v roce 1999, kdy ubylo 40 osob.

Vývoj celkového přírůstku včetně jeho determinant je zanesen v grafu č. 11.3. Z grafu je tak možné sledovat, jak jednotlivé determinanty přispívaly v daném období k hodnotě celkového přírůstku, a tedy jak se podílel na vývoji celkového počtu obyvatel přírůstek/úbytek přirozenou měnou a přírůstek/úbytek migrací.

Graf č. 11.3 – Vývoj celkového přírůstku (úbytku) – 1971 až 2005

Graf č. 11.4 – Determinace celkového přírůstku přirozeným přírůstkem (v %) – 1971 až 2005

Z analýzy vývoje přirozeného přírůstku a salda migrace vzhledem k jejich vztahu k celkovému přírůstku a názorně z grafu č. 11.3 plyne, že celkový přírůstek byl převážně kladný až do roku 1997. Po tomto roce dochází k pravidelnějšímu úbytku obyvatel městě Mnichovo Hradiště. K úbytku obyvatel došlo v polovině případů po roce 1997, a to v letech 1998, 1999, 2002 a 2003.

Tabulka č. 11.2 – Řetězové indexy vývoje obyvatelstva (%)

Období	Řetězové indexy (%)							Počet obyvatel k 31.12.
	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Celkový přírůstek	
1972/1971	125,71	89,02	112,20	103,08	-125,00	128,00	176,19	102,09
1973/1972	134,09	101,37	84,78	110,45	293,33	48,96	81,98	101,68
1974/1973	102,54	106,76	69,23	116,89	95,45	-80,85	4,40	100,07
1975/1974	102,48	98,73	91,11	80,92	109,52	44,74	725,00	100,53
1976/1975	90,32	94,87	95,93	101,43	82,61	141,18	48,28	100,25
1977/1976	100,89	113,51	122,03	85,92	76,32	-91,67	364,29	100,92
1978/1977	109,73	90,48	134,03	132,79	165,52	140,91	154,90	101,41
1979/1978	99,19	114,47	61,66	101,85	75,00	-148,39	-12,66	99,82
1980/1979	99,19	85,06	137,82	94,55	133,33	-17,39	-560,00	110,98
1981/1980	89,34	113,51	151,83	91,67	52,08	1325,00	233,93	118,32
1982/1981	98,17	96,43	122,89	110,49	104,00	139,62	132,82	102,33
1983/1982	79,44	97,53	49,67	75,95	23,08	21,62	21,84	100,50
1984/1983	111,76	96,20	103,95	127,50	316,67	15,63	63,16	100,31
1985/1984	113,68	111,84	103,16	120,92	121,05	-440,00	4,17	100,01
1986/1985	91,67	107,06	95,09	93,51	34,78	81,82	-1000,00	99,87
1987/1986	79,80	93,41	81,29	61,27	-75,00	-111,11	-140,00	100,18
1988/1987	122,78	140,00	142,86	162,26	366,67	40,00	-100,00	111,11
1989/1988	118,56	88,24	101,67	104,07	-45,45	50,00	-100,00	100,16
1990/1989	102,61	92,38	123,50	117,32	210,00	400,00	264,29	100,43
1991/1990	84,75	110,31	94,69	74,29	-33,33	362,50	137,84	98,65
1992/1991	88,00	82,24	78,97	102,56	0,00	15,52	17,65	100,11
1993/1992	96,59	112,50	86,98	82,50	x	166,67	11,11	100,01
1994/1993	95,29	104,04	97,28	101,52	157,14	60,00	-1300,00	99,85
1995/1994	95,06	88,35	105,59	88,06	63,64	366,67	-146,15	100,22
1996/1995	111,69	90,11	88,74	105,08	-28,57	30,30	73,68	100,16
1997/1996	69,77	108,54	128,36	103,23	-725,00	440,00	107,14	100,18
1998/1997	91,67	94,38	101,74	117,97	100,00	54,55	-33,33	99,94
1999/1998	98,18	95,24	68,57	88,74	89,66	-58,33	800,00	99,53
2000/1999	92,59	120,00	173,33	119,40	176,92	-342,86	-5,00	100,02
2001/2000	130,00	114,58	80,77	71,25	97,83	112,50	450,00	98,80
2002/2001	124,62	89,09	117,86	171,93	37,78	3,70	-166,67	99,82
2003/2002	83,95	95,92	83,33	78,06	152,94	600,00	93,33	99,83
2004/2003	95,59	106,38	152,73	133,99	134,62	391,67	-85,71	100,14
2005/2004	118,46	108,00	109,13	103,90	88,57	131,91	258,33	100,37
Průměr	101,42	101,49	104,49	103,98	71,39	118,32	16,91	101,43
Minimum	69,77	82,24	49,67	61,27	-725,00	-440,00	-1300,00	98,65
Maximum	134,09	140,00	173,33	171,93	366,67	1325,00	800,00	118,32
Sm. odch.	15,48	12,16	27,86	23,91	174,56	298,17	385,91	4,01

K identifikaci váhy jednotlivých determinantů celkového přírůstku lze využít graf č. 11.4. Z tohoto grafu lze vyčíst, jak se přirozený přírůstek podílel na hodnotě celkového přírůstku/úbytku. Vzhledem k tomu, že v některých letech je přirozený přírůstek a přírůstek migrací

záporný, výpočet váhy determinantů celkového přírůstku byl proveden z absolutních hodnot přirozeného přírůstku a přírůstku migrací. Z vývoje hodnot v grafu č. 11.4 plyne, že přirozený přírůstek měl na velikost celkového přírůstku přibližně stejný vliv jako saldo migrací, přičemž v průběhu let tento podíl značně kolísá. Při použití průměrné veličiny lze říci, že přirozený přírůstek/úbytek determinoval hodnotu celkového přírůstku/úbytku z 46,32 %.

Z analýzy plyne, že nejen pronatalitní opatření v sedmdesátých letech a změny v reprodukčním chování v letech devadesátých měly vliv na vývoj počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště. Stejně důležitým faktorem působícím na tento vývoj byla migrace. Vývoj migrace (viz výše) měl pak z větší míry ekonomické a sociální pozadí.

Tabulka č. 11.2 uvádí řetězové indexy vývoje obyvatelstva. Z těchto indexů lze velmi dobře sledovat meziroční dynamiku jednotlivých veličin.

Porovnání vývoje populace v městě Mnichovo Hradiště se Středočeským krajem lze provést s využitím tabulky č. 11.3 a grafu č. 11.5. Z tabulky plyne, že přirozený přírůstek, zde vyjádřen jako přírůstek na 1000 obyvatel, nabývá ve Středočeském kraji ve všech sledovaných letech, tj. od roku 1991 do roku 2004 záporných hodnot. V městě Mnichovo Hradiště dochází vyjma dvou let rovněž k úbytku obyvatel přirozenou měnou. Z porovnání velikostí těchto úbytků přirozenou měnou plyne, že ve Středočeském kraji připadá na 1000 obyvatel do roku 1997 větší úbytek populace přirozenou měnou. Po roce 1997 dochází ke změně. Mezi roky 1997 až 2005 vykazuje město Mnichovo Hradiště větší pokles populace přirozenou měnou. Jinými slovy lze říci, že v městě Mnichovo Hradiště převládala od roku 1997 silnější tendence k úbytku přirozenou měnou ve srovnání s celým Středočeským krajem.

Tabulka č. 11.3 – Porovnání vývoje populace v městě Mnichovo Hradiště se SK

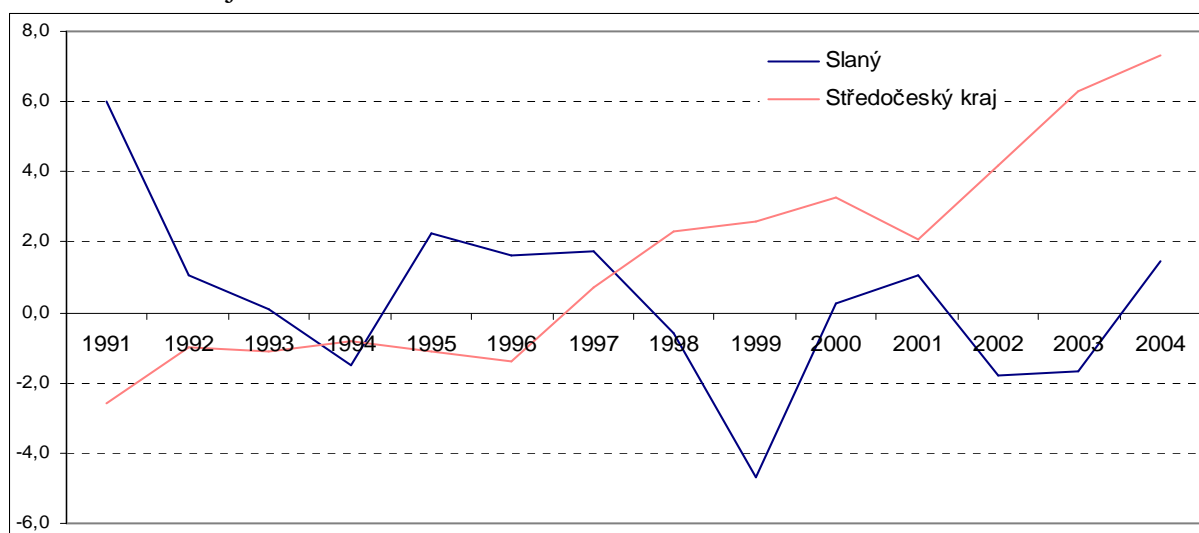
Období	Mnichovo Hradiště			Středočeský kraj		
	Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel	Migrační přírůstek na 1000 obyvatel	Celkový přírůstek na 1000 obyvatel	Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel	Migrační přírůstek na 1000 obyvatel	Celkový přírůstek na 1000 obyvatel
1991	-0,8	6,8	6,0	-1,7	-0,9	-2,6
1992	0,0	1,1	1,1	-1,6	0,6	-1
1993	-1,6	1,8	0,1	-1,6	0,5	-1,1
1994	-2,6	1,1	-1,5	-2,8	2	-0,8
1995	-1,6	3,9	2,2	-3,6	2,5	-1,1
1996	0,5	1,2	1,6	-3,6	2,2	-1,4
1997	-3,4	5,2	1,8	-3,3	4	0,7
1998	-3,4	2,8	-0,6	-2,7	5	2,3
1999	-3,1	-1,6	-4,7	-3,3	5,9	2,6
2000	-5,4	5,6	0,2	-2,6	5,9	3,3
2001	-5,4	6,4	1,1	-2,2	4,3	2,1
2002	-2,0	0,2	-1,8	-1,7	5,9	4,2
2003	-3,1	1,4	-1,7	-2,1	8,4	6,3
2004	-4,2	5,6	1,4	-1,1	8,4	7,3

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Migrační přírůstek na 1000 obyvatel je ve Středočeském kraji kromě roku 1991 kladný. Počet přistěhovalých je tak ve Středočeském kraji vyšší než počet vystěhovalých. Tento vývoj je způsoben procesem suburbanizace. Lidé se z hlavního města Prahy stěhují za bydlením do jeho blízkého okolí. Středočeský kraj, resp. některé jeho oblasti se stávají centrem imigrace. Migrační přírůstek v městě Mnichovo Hradiště vyjma roku 1999 je rovněž kladný. Vývoj salda migrace je tedy v městě Mnichovo Hradiště a ve Středočeském kraji z hlediska tendence shodný.

Vývoj celkového přírůstku/úbytku obyvatel v městě Mnichovo Hradiště a ve Středočeském kraji je zanesen v grafu č. 11.5. Z grafu je patrné, že zatímco v městě Mnichovo Hradiště dochází do roku 1997 k přírůstku obyvatel, tak ve Středočeském kraji je celkový přírůstek do roku 1996 záporný. Po roce 1997 je tomu spíše naopak. Ve Středočeském kraji dochází od roku 1997 k celkovému přírůstku obyvatel. V městě Mnichovo Hradiště počet obyvatel od roku 1998 spíše klesá.

Graf č. 11.5 – Vývoj celkového přírůstku/úbytku obyvatel v městě Mnichovo Hradiště a ve Středočeském kraji

Do této kapitoly lze dále zařadit vývoj počtu potratů. Tabulka č. 11.4 uvádí vývoj počtu potratů od roku 1992 do roku 2005. Minima dosáhl počet potratů v roce 2003, kdy bylo provedeno 17 potratů. Naopak maxima bylo dosaženo v roce 1992, a to ve výši 77 potratů. Z tabulky a ještě lépe z grafu č. 11.6 plyne, že mezi roky 1993 a 2005 (rok 1992 zde není uvažován, jelikož jeho hodnota výrazně převyšuje ostatní roky a zkreslovala by tak velikost odhadnutého trendu) došlo k mírnému poklesu potratů. Zatímco v roce 1993 bylo provedeno 43 potratů za rok, pak v roce 2005 to bylo 32 potratů. V grafu č. 11.6 je vývoj potratů proložen lineární trendovou funkcí. Z odhadnuté trendové funkce plyne, že meziročně dochází k poklesu o 1,14 potratu.

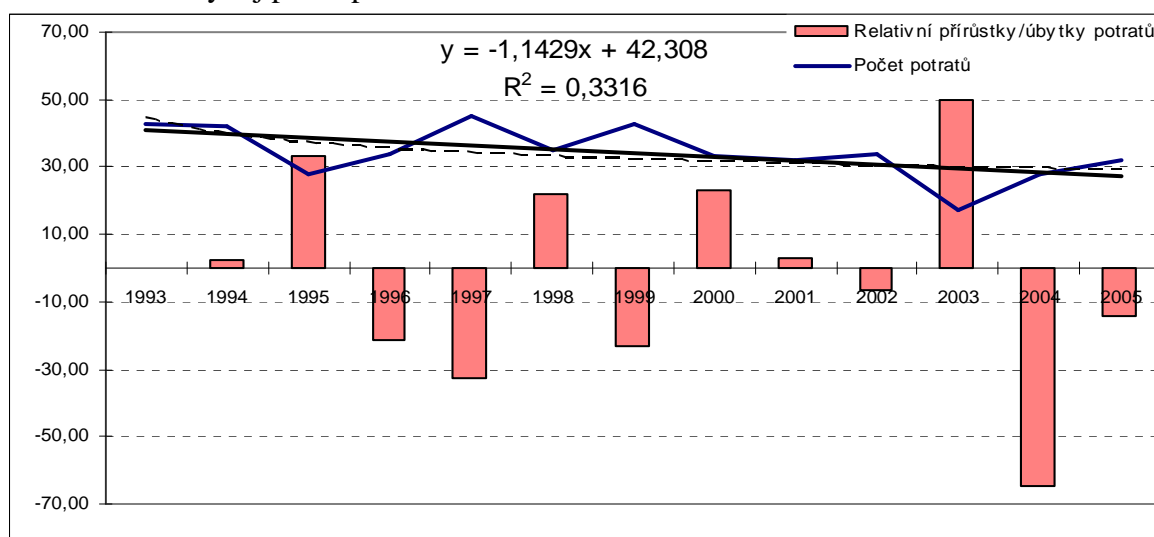
Klesající trend potratů je charakteristický pro celý Středočeský kraj. Pokles počtu potratů lze především přičíst rozšíření antikoncepčních přípravků po roce 1990 a změně hodnot ve společnosti.

Tabulka č. 11.4 – Počty potratů – 1991 až 2005

Období	Potraty	Řetězový index (%)
1992	77	-
1993	43	-
1994	42	97,67
1995	28	66,67
1996	34	121,43
1997	45	132,35
1998	35	77,78
1999	43	122,86
2000	33	76,74
2001	32	96,97
2002	34	106,25
2003	17	50,00
2004	28	164,71
2005	32	114,29
Průměr	34,87	98,74
Minimum	17	50,00
Maximum	77,00	164,71
Sm. odch.	16,28	32,97

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 11.6 – Vývoj počtu potratů v městě Mnichovo Hradiště – 1991 až 2005

12. Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva

Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva vychází z výpočtů prognózy věkového složení, tj. je založena na prognóze počtu živě narozených dětí pro daný rok s využitím měr plodnosti a počtu zemřelých osob v jednotlivých věkových kategoriích na základě úmrtnostních tabulek pro muže a ženy. Prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva tak, jak je uvedena v tabulce č. 12.1 nebere v úvahu migraci. Migrace zde není zahrnuta, jelikož její vývoj závisí na řadě

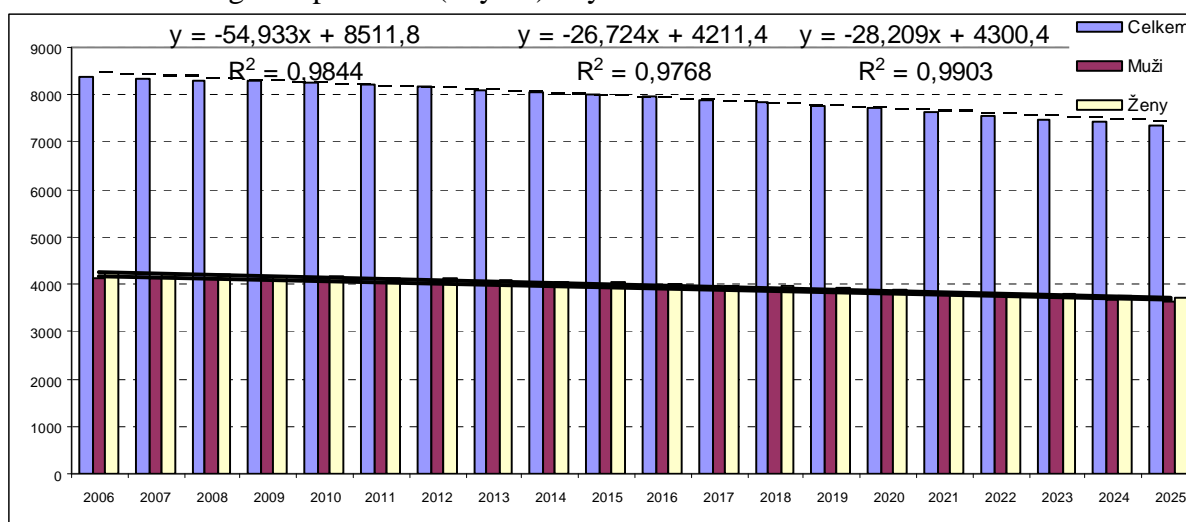
faktorů, které lze v čase považovat za proměnlivé a v delším horizontu obtížně prognózovatelné. Zahrnutím prognózy migrace by tak mohlo dojít k výraznému zkreslení údajů o pohybu obyvatelstva. Z tohoto důvodu je zde prezentována pouze prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva, která vychází z prognózy přírůstku, resp. úbytku přirozenou měnou.

Tabulka č. 12.1 – Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva města Mnichovo Hradiště

Rok	Celkem	Muži	Ženy	Řetězový index		
				Celkem	Muži	Ženy
2006	8380	4141	4240	-	-	-
2007	8349	4127	4222	0,9963	0,9967	0,9958
2008	8316	4112	4203	0,9960	0,9965	0,9956
2009	8280	4096	4183	0,9957	0,9962	0,9952
2010	8242	4079	4162	0,9954	0,9958	0,9949
2011	8200	4061	4139	0,9950	0,9954	0,9945
2012	8156	4041	4115	0,9946	0,9950	0,9942
2013	8109	4019	4090	0,9942	0,9946	0,9939
2014	8059	3996	4063	0,9939	0,9942	0,9935
2015	8006	3971	4036	0,9935	0,9937	0,9932
2016	7952	3944	4008	0,9932	0,9933	0,9930
2017	7894	3916	3978	0,9928	0,9929	0,9927
2018	7834	3886	3948	0,9924	0,9924	0,9924
2019	7771	3855	3916	0,9920	0,9919	0,9920
2020	7705	3821	3884	0,9915	0,9913	0,9917
2021	7637	3786	3850	0,9911	0,9909	0,9914
2022	7566	3750	3816	0,9907	0,9903	0,9910
2023	7492	3712	3780	0,9903	0,9898	0,9907
2024	7416	3672	3744	0,9898	0,9893	0,9903
2025	7337	3631	3706	0,9894	0,9888	0,9899

Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 12.1 – Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva města Mnichovo Hradiště

Tabulka č. 12.1 obsahuje údaje o vývoji počtu obyvatel celkem a v členění na muže a ženy v období 2006 až 2025. V tabulce jsou dále obsaženy řetězové indexy těchto údajů. Z řetězových indexů je patrné, že vývoj počtu obyvatel má klesající tendenci. V období 2006

až 2025 tak podle prognózy dochází k úbytku obyvatelstva města Mnichovo Hradiště. Tento pokles je názorně vidět v grafu č. 12.1. V grafu je prognóza vývoje celkového počtu obyvatelstva proložena lineární trendovou funkcí, ze které plyne, že na každý rok prognostického horizontu připadá úbytek obyvatelstva ve výši 54,933 lidí. Z tabulky, resp. grafu je dále zřejmé, že na poklesu se podílejí obě pohlaví přibližně rovnocenně (muži -26,724 a ženy -28,209). Mezi roky 2005 až 2025 tak klesne počet obyvatel z 8 411 na 7 337, tj. o 1 074 obyvatel. Tento pokles nezohledňuje migraci, která může konečnou velikost celkového počtu obyvatel města Mnichovo Hradiště ovlivnit oběma směry.

13. Vzdělanost obyvatelstva

Tabulka č. 13.1 – Obyvatelstvo podle stupně vzdělání v městě Mnichovo Hradiště

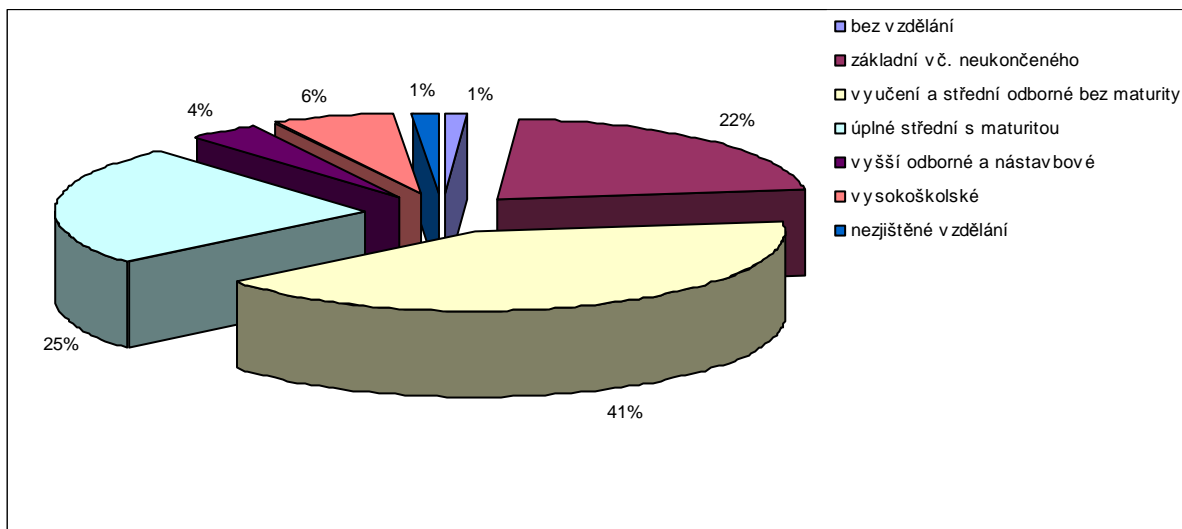
SLDB 2001		Počet	v %
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		7191	100
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	74	1,03
	základní vč. neukončeného	1592	22,14
	vyučení a střední odborné bez maturity	2928	40,72
	úplné střední s maturitou	1777	24,71
	vyšší odborné a nástavbové	260	3,62
	vysokoškolské	460	6,40
	nezjištěné vzdělání	100	1,39

Zdroj: ČSÚ

Údaje o vzdělanosti obyvatelstva města Mnichovo Hradiště ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 jsou zaneseny v tabulce č. 13.1. Z tabulky a názorně také z grafu č. 13.1 je zřejmé, že ve struktuře vzdělání největší část zaujímají občané vyučení a se středním odborným vzděláním bez maturity, celkově 40,72 %. Druhou nejpočetnější skupinou s úrovní 24,71 % tvoří občané s úplným středním vzděláním s maturitou. Celých 22,14 % obyvatel má pouze základní nebo dokonce nedokončené základní vzdělání. Vysokoškolsky je vzděláno 6,40 % občanů a 3,62 % obyvatel má vyšší odborné a nástavbové vzdělání.

Při hodnocení struktury vzdělání v městě Mnichovo Hradiště se lze pozastavit nad vysokým zastoupením obyvatel se základním nebo nedokončeným vzděláním a na druhé straně nízkým počtem vysokoškolsky vzdělaných občanů. Tato charakteristika je však typická pro celou Českou republiku (viz následující analýza) a představuje základní rozdíl mezi vzdělanostní strukturou České republiky a států EU. Poměry se však významně liší v různých věkových kategoriích a v posledních letech nastává obecný trend růstu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, který je generován významně rostoucí nabídkou vysokoškolského vzdělání v ČR na jedné straně a obecně vysokou společenskou poptávkou po něm na straně druhé.

Graf č. 13.1 – Struktura vzdělání v městě Mnichovo Hradiště

Tabulka č. 13.2 – Vzdělání obyvatel podle okresů Středočeského kraje

SLDB 2001	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)					
		základní a neukončené	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	nezjištěné vzdělání
Česká republika	8 575 198	23,0	38,0	24,9	3,5	8,9	1,7
Středočeský kraj	943 364	23,1	41,8	22,9	3,3	7,0	1,9
Benešov	78 291	24,6	41,7	22,8	3,2	6,2	1,5
Beroun	63 758	23,0	43,1	23,3	2,9	6,0	1,7
Kladno	126 393	24,3	40,3	23,0	3,5	6,9	2,0
Kolín	81 008	23,7	41,9	23,0	3,2	6,1	2,1
Kutná Hora	61 758	23,7	41,9	23,2	3,1	6,4	1,7
Mělník	79 065	23,6	43,1	21,5	3,2	6,2	2,4
Mladá Boleslav	96 020	22,9	42,6	22,9	3,5	6,4	1,7
Nymburk	70 979	22,8	42,8	22,5	3,8	6,6	1,5
Praha-východ	80 979	19,7	41,6	24,0	3,7	9,5	1,5
Praha-západ	69 533	20,0	40,4	23,1	3,5	11,2	1,8
Příbram	90 168	23,7	41,5	23,4	3,2	6,7	1,5
Rakovník	45 412	25,5	42,2	21,7	3,0	5,8	1,8

Zdroj: ČSÚ

Úroveň vzdělanosti obyvatel města Mnichovo Hradiště lze s využitím tabulky č. 13.2 srovnat se vzdělaností obyvatel okresu Mladá Boleslav, s ostatními okresy Středočeského kraje, s celkovou úrovní vzdělanosti ve Středočeském kraji a v celé České republice.

Struktura vzdělanosti obyvatel města Mnichovo Hradiště a okresu Mladá Boleslav se liší jen velmi málo. V městě Mnichovo Hradiště žije více lidí s úplným středním vzděláním s maturitou. Naopak méně jsou zastoupeny skupiny občanů, kteří jsou vyučeni nebo mají střední odborné vzdělání bez maturity. Avšak rozdíly jsou jen velmi malé.

Srovnáním struktur vzdělanosti v tabulce č. 13.2 lze dojít k závěru, že vzdělání obyvatel v jednotlivých okresech Středočeského kraje, ve Středočeském kraji a v celé České republice se liší jen velmi málo. Při srovnání vzdělanostní struktury města Mnichovo Hradiště se Středočeským krajem lze dojít ke stejnému závěru jako při srovnání s okresem Mladá Boleslav. Při porovnání úrovně vzdělanosti v celé České republice lze identifikovat největší rozdíl u kategorie vysokoškolsky vzdělaných osob a vyučených, resp. se středním odborným vzdělání bez maturity. V městě Mnichovo Hradiště je zastoupeno více občanů v kategorii vyučených, resp. se středním odborným vzdělání bez maturity a naopak méně v kategorii vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Celkově lze však říci, že úroveň vzdělání v městě Mnichovo Hradiště je průměrná.

14. Ekonomická aktivita obyvatel

Ekonomická situace města, resp. regionu významně determinuje vývoj počtu obyvatelstva a jeho věkovou strukturu. Příznivé ekonomické prostředí generující řadu podnikatelských příležitostí, přítomnost středních a velkých podniků, funkční průmyslové parky či geografická blízkost významného ekonomického centra a s tím související dostatek pracovních míst jsou základní determinanty ovlivňující ekonomickou a sociální situaci obyvatel. Ekonomická a sociální situace je potom jedním ze základních faktorů určujících migraci obyvatel, ale zároveň působí i na vývoj porodnosti. S tím souvisí i věková struktura města. Obecně lze uvést, že příznivá ekonomická a sociální situace obyvatel působí proti odlivu mladých lidí z obce a tím udržuje její životaschopnost, resp. reprodukční potenciál.

V souvislosti s ekonomickou a sociální situací obyvatel nelze zúžit pohled pouze na ekonomické a sociální charakteristiky města. Ekonomiku lze v systémovém pojetí chápat jako množinu prvků a vzájemných vazeb mezi nimi. Prvky jsou na první rozlišovací úrovni jednotlivé ekonomické subjekty a vazbami jsou vzájemné input-output vztahy. Při větší rozlišovací úrovni a při zaměření se pouze na firmy a obyvatelstvo lze ze systémového pojetí na ekonomiku pohlížet jako na množinu firem působících v různých odvětvích, mezi nimiž jsou vzájemné input-output vztahy a jež pro zajištění produkce statků a služeb poptávají (či vlastní) výrobní faktory, mezi nimiž je i určité množství práce. Firmy jsou v rámci daného území určitým způsobem rozmístěny. Právě toto prostorové uspořádání podnikatelského sektoru určuje ekonomickou otevřenost města, resp. vzájemné propojení města a okolí (regionu) ekonomickými vazbami.

Ekonomickou situaci města zásadním způsobem ovlivňuje úroveň regionální ekonomiky, popř. ekonomiky regionu(ů) jemu blízkých. Vzájemné působení města a jeho okolí, popř. regionů může mít jak pozitivní, tak negativní vliv na vývoj ekonomické situace. V případě negativního vlivu lze hovořit o tzv. erozivních efektech, kdy ekonomický růst v jednom regionu ekonomiky nepříznivě působí na růst v jiných regionech. Tyto efekty se pak projevují především v přesunu výrobních faktorů (práce a kapitálu) z pomaleji rostoucích do rychleji

rostoucích regionů. Vznik erozivních efektů lze přisuzovat ztrátám efektivnosti výroby v důsledku geografické koncentrace aktivit. Model kumulativní kauzality aplikovaný na regionální ekonomický růst tvrdí, že pokud růst v jedné oblasti předhoní růst v sousedních regionech, nastane působení erozivních efektů, které ještě více posílí počáteční výhodu a dále prohloubí mezeru mezi regionálními tempy růstu. To je spojeno s tzv. úsporami z aglomerace. Úspory z aglomerace představují úspory nákladů při provozování ekonomické činnosti, které pramení ze skutečnosti, že podniky, resp. výrobní aktivity se prostorově nacházejí blízko sebe. Úspory z aglomerace jsou formou tzv. vnějších úspor, kdy aktivity jedné firmy pozitivně působí na firmy jiné.⁸

V následující analýze bude pozornost věnována ekonomické aktivitě obyvatel, dále pak nabídce volných pracovních míst, úrovni mezd a nezaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště a jeho okolí (vzhledem k ekonomické propojenosti). Analýza tak umožní nahlédnout na ekonomickou situaci obyvatel města a zčásti na ekonomickou propojenost města s jeho okolím. Z těchto charakteristik tak bude možné usuzovat na budoucí vývoj obyvatelstva města Mnichovo Hradiště.

Tabulka č. 14.1 – Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity (SLDB 2001)

Obyvatelstvo celkem	8 393	%
Ekonomicky aktivní celkem	4 409	52,5
zaměstnaní	4 244	96
v tom		
z toho pracující důchodci	178	4,2
ženy na mateřské dovolené	59	1,4
nezaměstnaní	165	4
Ekonomicky neaktivní celkem	3 917	46,7
z toho		
nepracující důchodci	1 964	50,1
žáci, studenti, učni	1 387	35,4
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou	67	0,8

Zdroj: ČSÚ

Ekonomická aktivita obyvatel města Mnichovo Hradiště je zanesena v tabulce č. 14.1. Tabulka uvádí rozčlenění obyvatelstva podle ekonomické aktivity dle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001. Z tabulky je patrné, že z celkového počtu 8 393 obyvatel je 4 409 ekonomicky aktivních a 3 917 ekonomicky neaktivních. U 67 osob nebyla ekonomická aktivita zjištěna. Ekonomicky aktivní obyvatelé tvoří z celkového počtu obyvatel 52,5 %. 96 % ekonomicky aktivních obyvatel pracuje, z toho je 4,2 % pracujících důchodců a 1,4 % žen na mateřské dovolené. 4 % ekonomicky aktivních obyvatel je nezaměstnaných. Z ekonomicky neaktivních je 50,1 % nepracujících důchodců a 35,4 % žáků, studentů a učňů.

Z tabulky plyne, že ekonomická aktivita obyvatel je determinována spolu s ekonomickými charakteristikami obce, resp. regionu, které přímo působí na strukturu ekonomicky aktivních obyvatel, také věkovou strukturou obyvatel, která určuje poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel. Jak již bylo výše uvedeno, ekonomické charakteristiky obce, resp. regionu

⁸ viz Pearce D.W.: Macmillanův slovník moderní ekonomie, Victoria Publishing, Praha, 1992

jsou v delším období jedním z determinantů vývoje obyvatelstva a tedy i jeho věkové struktury, vedle v předchozích kapitolách popsaných faktorů.

K určení struktury ekonomiky města je možné využít údajů o ekonomické aktivitě obyvatel podle odvětví a struktury vyjížděky a dojížděky podle odvětví. Ze struktury ekonomiky města lze usuzovat na její úroveň, resp. charakter.

Tabulka č. 14.2 uvádí ekonomickou aktivitu obyvatel podle odvětví dle Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991 a 2001. Z tabulky je patrné, že 2,81 % obyvatel pracuje v zemědělství, lesnictví a rybolovu, což je pokles o 5,49 % ve struktuře oproti úrovni v roce 1991. V průmyslu bylo v roce 2001 zaměstnáno 39,67 % ve srovnání s 46,31 % v roce 1991. Zbylé kategorie nebudou přímo srovnávány, jelikož se jejich obsah významně liší. Srovnání je však možné při rozčlenění kategorií na primární, sekundární a terciární sektor, popř. kvarterní sektor. Do primárního sektoru lze řadit zemědělství, lesnictví a rybolov. Pokles zaměstnanosti v primárním sektoru souvisí s ekonomickými změnami v celé České republice v průběhu devadesátých let. Zemědělství zmenšovalo svůj rozměr v absolutním vyjádření z důvodu nadbytečných kapacit vzhledem k úrovni poptávky. S rozvojem ekonomiky v transformačním a potransformačním období se snižoval relativní podíl zemědělství na tvorbě HDP a s tím i jeho společenská významnost.

Podíl zemědělství na ekonomickém výstupu, stejně jako podíl zaměstnaných v zemědělství, lze pak považovat za jeden z ukazatelů rozvinutosti ekonomiky.

Tabulka č. 14. 2 – Ekonomická aktivita obyvatelstva podle odvětví

SLDB 1991		%	SLDB 2001		%
Obyvatelstvo celkem	8497		Obyvatelstvo celkem	8 393	
Ekonomicky aktivní celkem	4457	100	Ekonomicky aktivní celkem	4409	100
Zemědělství, lesní a vodní hospodářství	370	8,30	Zemědělství, lesnictví a rybolov	124	2,81
Průmysl	2064	46,31	Průmysl	1749	39,67
Stavebnictví	281	6,30	Stavebnictví	333	7,55
Obchod aj. výr. činnosti	508	11,40	Obchod, opravy motor. vozidel a spotřeb. zboží	491	11,14
Byt. hosp., komunál. služby	220	4,94	Pohostinství a ubytování	151	3,42
Doprava a spoje	271	6,08	Doprava, pošty a telekomunikace	284	6,44
Věda, výzkum a vývoj	5	0,11	Peněžnictví a pojišťovnictví	60	1,36
Školství, kultura a zdravotnictví	484	10,86	Činnosti v oblasti nemovitostí, služby pro podniky, výzkum	153	3,47
Ostatní nevýrobní činnosti	169	3,79	Veřejná správa, obrana, povinné sociální zabezpečení	181	4,11
Bez udání odvětví	85	1,91	Školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	478	10,84
			Ostatní veřejné a osobní služby	182	4,13
			Nezjištěné odvětví	223	5,06

Zdroj: ČSÚ

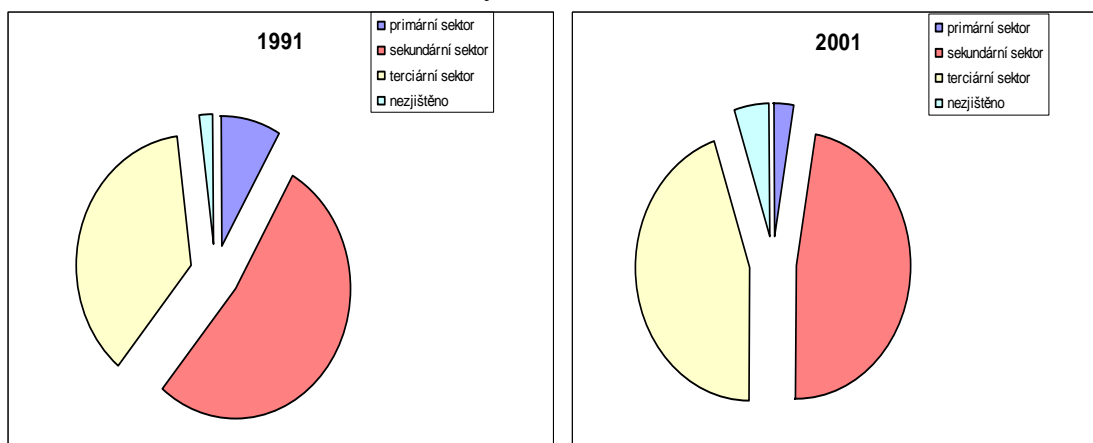
Sekundární sektor, jenž je tvořen průmyslem a stavebnictvím, zaznamenal také pokles ve struktuře zaměstnanosti, a to z 52,6 % na 42,2 %. Tento pokles lze zčásti spojovat s dopady transformačního období na ekonomickou strukturu města, ale též s růstem vyspělosti ekonomiky jako celku. S rostoucí ekonomickou úrovní se výrobní sféra stává efektivnější a méně pracovně náročná. Je soustředěna pozornost na produkty s vyšší přidanou hodnotou vyžadující-

cí kvalifikovanou pracovní sílu. S rostoucí ekonomickou úrovní se dále zvyšuje kupní síla obyvatelstva a narůstá na významu sektor terciární, popřípadě kvarterní. Terciární sektor, tj. sektor služeb zaměstnává přibližně 44,9 % ekonomicky aktivních obyvatel města Mnichovo Hradiště oproti 37,2 % v roce 1991. Ze 44,9 % připadá část na sektor kvarterní, ale vzhledem k vyšší agregaci některých položek nelze podíl kvarterního sektoru přesně určit. Kvarterní sektor obsahuje vědu, výzkum a školství. Podíl tohoto sektoru ve vyspělých ekonomikách narůstá. Tento trend je spojen s růstem důležitosti znalostí a informací v ekonomice, proto se také v této souvislosti hovoří o znalostní ekonomice.

Struktura ekonomické aktivity obyvatelstva v členění na primární, sekundární a terciární sektor v letech 1991 a 2001 je znázorněna v grafech č. 14.1 a,b. Z grafů je patrný přesun mezi sektory, který nastal v rozmezí let 1991 a 2001, tj. v období, kdy česká ekonomika přecházela z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní.

Hodnocení struktury zaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště lze provést s využitím údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva a se zohledněním vyjížděky a dojížděky obyvatelstva za prací.

Graf č. 14.1a,b – Ekonomická aktivita obyvatel dle sektorů

Bilance dojížděky za prací dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 je zanesena v tabulce č. 14.3. Z bilance dojížděky je patrné, že z celkového počtu 4 244 zaměstnaných osob za prací vyjíždí 2 077. Naopak do města Mnichovo Hradiště za prací dojíždí 1 212 osob. Saldo dojížděky je tedy záporné ve výši 865 osob. Z toho plyne, že v městě Mnichovo Hradiště je obsazeno celkem 3 379 pracovních míst.

Tabulka č. 14.3 – Bilance dojížděky za prací (SLDB 2001)

	Zaměstnané osoby	Dojíždějící		Vyjíždějící		Saldo dojížděky		Obsazená pracovní místa	
		celkem	z toho denně	celkem	z toho denně	celkem	z toho denně	celkem	na 1000 zaměstnaných ¹⁾
Mnichovo Hradiště	4 244	1 212	1 097	2 077	1 848	-865	-751	3 379	796

Zdroj: ČSÚ

Při zaměření se na vyjíždějící osoby lze vyjížděku hodnotit podle pohlaví a věku vyjíždějících osob, směru vyjížděky a dle již zmíněného odvětví.

Tabulka č. 14. 4 – Vyjíždějící za prací podle pohlaví a věku (SLDB 2001)

	Vyjíždějící z obce celkem	v tom		v tom ve věku						
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více	nezjištěno
Mnichovo Hradiště	2077	1 267	810	377	338	437	523	367	35	-

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 14.4 uvádí počty vyjíždějících osob v členění podle pohlaví a věku. Z celkového počtu 2 077 vyjíždějících osob tvoří 61 % muži a 39 % ženy. Nejvíce vyjíždějících osob je z věkových kategorií 30 – 39 let a 40 – 49 let, ale též z kategorie 25 – 29 vzhledem k délce jejího intervalu, naopak nejméně vyjíždí osoby starší 60 let. Nízké zastoupení kategorie 60 a více let souvisí s odchody do důchodu. Počty vyjíždějících za prací v intervalu 15 až 24 let jsou dále ovlivněny tím, že velká část osob z této kategorie studuje.

Tabulka č. 14.5 – Vyjíždějící a hlavní směr vyjížděky podle obcí (SLDB 2001)

Kraj, okres, obec	Vyjížděka z obce za prací					Vyjížděka z obce do škol		
	vyjíždějící zaměstnaní		v % ze zaměstnaných celkem	vyjíždějící denně	hlavní směr denní vyjížděky		vyjíždějící žáci, studenti a učni	v % ze žáků, studentů a učňů
	celkem	z toho ženy			obec	počet		
Kraj celkem	279 664	116 801	51,7	240 805	x	x	90 048	48,5
v tom okres:								
Benešov	22 294	9 271	49,1	18 383	x	x	8 014	48,8
Beroun	22 040	9 360	59,5	19 289	x	x	6 264	50,7
Kladno	36 159	14 936	51,0	31 047	x	x	8 863	36,7
Kolín	23 312	9 695	51,9	19 670	x	x	7 829	50,0
Kutná Hora	15 361	5 804	46,6	12 544	x	x	6 111	47,5
Mělník	22 120	9 116	48,3	19 187	x	x	6 717	42,3
Mladá Boleslav	26 824	11 169	45,5	23 973	x	x	8 603	44,1
Nymburk	21 370	8 773	53,8	18 149	x	x	6 962	50,1
Praha - východ	27 516	12 059	57,1	24 400	x	x	8 848	54,8
Praha - západ	26 523	11 985	63,4	23 582	x	x	8 854	62,9
Příbram	23 567	9 534	46,9	19 868	x	x	8 418	44,8
Rakovník	12 578	5 099	50,5	10 713	x	x	4 565	49,6
Mnichovo Hradiště	2 077	810	49,3	1 848	Mladá Boleslav	1 066	505	35,7
Obce okresu Mladá Boleslav, jejichž hlavním směrem vyjížděky je město Mnichovo Hradiště								
Březina	117	48	71,8	111	Mnichovo Hradiště	40	37	69,8
Dolní Krupá	51	19	76,1	43	Mnichovo Hradiště	14	23	74,2
Horní Bukovina	88	37	90,7	81	Mnichovo Hradiště	40	24	92,3
Chocnějovice	118	48	67,4	107	Mnichovo Hradiště	38	78	91,8
Jivina	156	57	76,5	147	Mnichovo Hradiště	62	67	77,0
Loukov	65	27	75,6	54	Mnichovo Hradiště	16	22	95,7
Loukovec	76	36	58,9	65	Mnichovo Hradiště	16	25	49,0
Mohelnice nad Jizerou	17	10	77,3	16	Mnichovo Hradiště	10	11	100,0
Mukařov	55	22	76,4	48	Mnichovo Hradiště	16	19	95,0
Strážiště	31	14	75,6	28	Mnichovo Hradiště	12	11	91,7

Zdroj: ČSÚ

Hlavní směr vyjížděky lze hodnotit s využitím tabulky č. 14.5. Okresní město Mladá Boleslav je hlavním směrem vyjížděky za prací pro obyvatele města Mnichovo Hradiště. Z celkového počtu 2 077 vyjíždějících osob pracuje v Mladé Boleslavy 1 066. Tabulka dále uvádí srovnání vyjíždějících osob dle okresů Středočeského kraje, údaje o vyjíždějících žácích, studentech a učních a dále obce okresu Mladá Boleslav, jejichž hlavním směrem denní vyjížděky je město Mnichovo Hradiště. Z uvedených údajů plyne, že procento vyjíždějících osob v okresu Mladá Boleslav je nejmenší v celém Středočeském kraji. Celkový počet žáků, studentů a učňů vyjíždějících z města Mnichovo Hradiště je 505, tj. 35,7 % z celkového počtu žáků, studentů a učňů. Dále lze uvést, že ze 122 obcí okresu Mladá Boleslav má 10 obcí za hlavní směr denní vyjížděky město Mnichovo Hradiště.

Tabulka č. 14.6 – Vyjížděka podle odvětví

SLDB 1991		%	SLDB 2001		%
	4457			4409	
Ekonomicky aktivní celkem	4457		Ekonomicky aktivní celkem	4409	
Vyjíždějící za prací celkem	1 435	100	Vyjíždějící za prací celkem	2077	100
Zemědělství, lesní a vodní hospodářství	247	17,21	Zemědělství, lesnictví a rybolov	84	4,04
Průmysl	580	40,42	Průmysl	1042	50,17
Stavebnictví	79	5,51	Stavebnictví	121	5,83
Obchod aj. výr. činnosti	134	9,34	Obchod, opravy motor. vozidel a spotřeb. zboží	171	8,23
Byt. hosp., komunál. služby	39	2,72	Doprava, pošty a telekomunikace	141	6,79
Doprava a spoje	104	7,25	Školství	87	4,19
Věda, výzkum a vývoj	2	0,14	Zdravotnictví, soc. činnosti	99	4,77
Školství, kultura a zdravotnictví	155	10,80	Ostatní	332	15,98
Ostatní nevýrobní činnosti	88	6,13			
Bez udání odvětví	7	0,49			

Zdroj: ČSÚ

Údaje o vyjížděce dle odvětví jsou zaneseny v tabulce č. 14.6. Z celkového počtu 2 077 vyjíždějících osob v roce 2001 4,04 % osob pracovalo v zemědělství, 50,17 % v průmyslu, 5,83 % ve stavebnictví, 8,23 % v obchodu, opravě motorových vozidel a spotřebního zboží, dále 6,79 % v dopravě, 4,19 % ve školství, 4,77 % ve zdravotnictví a 15,98 % v ostatních zde neuvedených oborech. Při srovnání s rokem 1991, jež lze provést opět jen pro některé kategorie (viz sledování v jiném členění), lze říci, že mezi roky 2001 a 1991 došlo k poklesu podílu osob pracujících v zemědělství, naopak v průmyslu pracuje přibližně o 10 % vyjíždějících osob více než v roce 1991. Růst podílu obyvatel pracujících v průmyslu je spojen s přítomností automobilky Škoda Auto, a.s. v blízkosti Mnichova Hradiště, která ať už přímo či nepřímo generuje velký počet pracovních míst, která vzhledem k ekonomické úspěšnosti automobilky jsou spojena s nadprůměrnými mzdami. Z tabulky 14.4 lze dále vyčíst, že oproti roku 1991 se zvýšil počet vyjíždějících osob, a to ze 1 435 na 2 077.

Tabulka č. 14.7 – Dojíždka za prací do města Mnichovo Hradiště dle odvětví (SLDB 2001)

Mnichovo Hradiště - obec dojíždky	Dojíždějící celkem	z toho odvětví ekonomické činnosti							z celkového počtu dojíždí denně
		zemědělství, lesnictví	průmysl	stavebnictví	obchod	doprava a telekomunikace	školství	zdravotnictví, soc. činnosti	
obec vyjíždky:									
Mladá Boleslav	106	2	22	14	22	12	6	8	94
Bakov nad Jizerou	142	-	52	13	18	9	6	7	133
Bělá pod Bezdězem	16	2	7	-	-	-	-	1	14
Bílá Hlína	10	-	7	-	1	1	-	-	10
Boseň	34	1	8	4	6	2	-	3	32
Branžež	10	-	3	2	-	2	-	1	7
Březina	40	-	14	5	6	3	2	3	40
Dobšín	13	-	6	2	-	-	-	3	13
Dolní Krupá	16	-	6	2	3	1	2	-	14
Horní Bukovina	40	-	20	4	3	2	2	2	40
Chocnějovice	42	-	15	2	7	1	-	2	38
Jivina	64	1	28	13	6	1	-	2	62
Kláster Hradiště nad Jizerou	74	-	30	6	13	12	2	2	72
Kněžmost	72	4	26	7	5	4	8	8	69
Kosmonosy	17	-	6	1	5	-	1	1	15
Loukov	17	-	7	-	-	3	-	4	16
Loukovec	16	-	8	-	3	-	1	2	16
Mohelnice nad Jizerou	10	-	4	-	3	-	1	1	10
Mukařov	18	-	6	7	2	1	-	-	16
Ptýrov	17	-	6	2	4	1	-	2	17
Rokytá	18	-	9	3	1	1	-	-	15
Strážístě	12	-	4	3	2	-	-	1	12
Ždár	69	1	35	8	5	8	1	3	68
dojíždí v rámci okresu celkem	955	13	364	108	121	70	33	62	898
Hl.m.Praha	22	-	9	1	4	1	-	1	11
Jablonec nad Nisou	13	-	12	1	-	-	-	-	12
Liberec	37	-	6	-	4	24	1	-	28
Příšovice	21	-	12	1	6	-	-	1	20
Turnov	24	-	8	1	3	2	-	4	21
Sobotka	12	-	1	-	1	2	-	7	8
dojíždí z jiných okresů celkem	257	-	115	19	28	40	3	20	199
dojíždějící do obce úhrnem	1212	13	479	127	149	110	36	82	1097

1) vybrané obce s podílem na celkovém počtu dojíždějících do centra větším než 1 % (případně 2 %)

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 14.7 uvádí dojíždku za prací do města Mnichovo Hradiště. Nejvíce osob z celkového počtu 1 212 dojíždějících pracuje v průmyslu (479), dále pak v obchodu (149) a ve stavebnictví (127). Z uvedených údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva, vyjíždce a dojíždce podle odvětví lze vypočíst strukturu zaměstnanosti, resp. ekonomickou aktivitu osob

pracujících v městě Mnichovo Hradiště. Tato struktura umožní určit významnost jednotlivých odvětví v městě. Z tabulky č. 14.8 plyne, že na primární sektor připadá 53 osob, tj. 1,5 %, na sekundární sektor 1 525 osob, tj. 43,03 % a terciární sektor, vč. nezjištěného 1 966, tj. 55,47 % (nezjištěné představuje přibližně 5 %, tj. terciární sektor zaměstnává okolo 50 % osob). Z toho plyne, že primární sektor není v městě Mnichovo Hradiště významným odvětvím z hlediska zaměstnanosti osob. Sekundární sektor tvoří přibližně 43 % a terciární kolem 50 %. Struktura zaměstnanosti v této podobě koresponduje se strukturou vyspělých ekonomik, přičemž v tomto případě je výsledek determinován tím, že se jedná o popis středně významného města v okrese Mladá Boleslav s geografickou blízkostí důležitého průmyslového centra.

Z frekvence dojížděky plyne (viz tabulka č. 14.7), že 91 % dojíždějících osob dojíždí denně. Toto vysoké procento je dáno převahou pracovních poměrů na plný úvazek.

Tabulka č. 14.8 – Struktura ekonomické aktivity v městě Mnichovo Hradiště (SLDB 2001)

SLDB 2001		%
Ekonomicky aktivní celkem	3 544	100
Zemědělství, lesnictví a rybolov	53	1,50
Průmysl	1 186	33,47
Stavebnictví	339	9,57
Obchod, opravy motor. vozidel a spotřeb. zboží	469	13,23
Doprava, pošty a telekomunikace	253	7,14
Školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	410	11,57
Ostatní, vč. nezjištěného	834	23,53

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Tabulka č. 14.9 – Dojížděka za prací podle pohlaví a věku (SLDB 2001)

	Celkem	v tom		z toho ve věku					
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více
Dojíždějící celkem	1212	698	514	148	153	288	340	258	25

Zdroj: ČSÚ

Doplňujícími údaji k dojížděce za prací do města Mnichovo Hradiště jsou informace o pohlaví a věku dojíždějících osob. Dojížděka za prací podle pohlaví a věku je uvedena v tabulce č. 14.9. Z celkového počtu 1 212 dojíždějících je 698 mužů, tj. 57,6 %. Nejvíce dojíždějících pochází z věkových kategorií 25 – 29, 30 – 39 a 40 - 49 let a nejméně z kategorie 60 a více let. Toto zastoupení je shodné s vyjížděkou osob a má i stejné vysvětlení.

Strukturu ekonomiky města Mnichovo Hradiště lze dále hodnotit podle počtů podnikatelských subjektů v jednotlivých oborech činnosti. Z tabulky č. 14.10 vyplývá, že z celkového počtu 1 832 se nejvíce podnikatelských subjektů věnuje obchodu, prodeji a opravě motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství, celkem 673 subjektů. Dále jsou to ostatní obchodní služby (354 subjektů), průmysl (244 subjektů), stavebnictví (214 subjektů) a ostatní veřejné, sociální a osobní služby (174 subjektů). Z toho plyne, že 1,69 % podnikatelských

subjektů provozuje svou činnost v primárním sektoru, 25 % v sekundárním sektoru a 73,31 % v sektoru terciárním. Ve struktuře tedy opět převládá terciární sektor, což odpovídá výše analyzované struktuře zaměstnanosti. Uvedená podnikatelská struktura a výše analyzovaná ekonomická aktivita obyvatel tak značí především na průmyslový a obslužný charakter ekonomiky města Mnichovo Hradiště. Tabulka dále obsahuje členění subjektů podle právní formy. V tomto členění převládají podnikatelé-fyzické osoby. Z celkového počtu 1 400 podnikatelů však může být mnoho tzv. „mrtvých živností“.

Tabulka č. 14.10 – Podnikatelské subjekty dle oborů činnosti a právní formy

Hospodářská činnost (rok 2004)	Počet	%
Počet podnikatelských subjektů celkem	1 832	100
Zemědělství, lesnictví, rybolov	31	1,69
Průmysl	244	13,32
Stavebnictví	214	11,68
Doprava a spoje	79	4,31
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	673	36,74
Ostatní obchodní služby	354	19,32
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	8	0,44
Školství a zdravotnictví	55	3,00
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	174	9,50
Členění dle právní formy:		
Státní organizace	9	0,49
Akciové společnosti	8	0,44
Obchodní společnosti	136	7,44
Družstevní organizace	4	0,22
Peněžní organizace	0	0,00
Podnikatelé-fyzické osoby	1 400	76,59
Samostatně hospodařící rolníci	17	0,93
Svobodná povolání	84	4,60
Ostatní právní formy	170	9,30

Zdroj: ČSÚ

Vzájemná propojenost prvků ekonomického systému překračující hranice města, ale takéž okresu Mladá Boleslav, si vyžaduje na tomto místě uvést vybrané ukazatele okresu Mladá Boleslav, aby provedená analýza byla úplná a dalo se na jejích výsledcích stavět v následujících kapitolách.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance vzrostla mezi lety 2000 až 2003 z 16 171 na 18 872, tj. o 16,7 %. Registrovaná míra nezaměstnanosti se v uvedeném období pohybovala mezi 3,17 až 5,16 %. Zaměstnanost, resp. její úroveň je v rámci okresu především determinována vývojem ekonomické aktivity podnikatelských subjektů a úrovní investic. Vývoj tržeb v průmyslu a ve stavebnictví měl v období 2000 až 2003 rostoucí trend. Z velikosti, vývoje a struktury investic lze usuzovat, že výkonnost podniků v okresu Mladá Boleslav by se měla i v budoucnu zvyšovat, což by mělo pozitivní vliv na ostatní sociálně-ekonomické charakteristiky okresu Mladá Boleslav.

Tabulka č. 14.11 – Vybrané ukazatele okresu Mladá Boleslav

	Měřicí jednotka	Mladá Boleslav			
		2000	2001	2002	2003
PRÁCE¹⁾					
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. osoby	46 940	50 639	50 816	51 475
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	16 171	16 799	17 677	18 872
Nezaměstnanost (k 31. 12.)²⁾					
Uchazeči o zaměstnání	osoby	1 855	2 350	2 710	3 147
ženy		1 082	1 393	1 532	1 733
Struktura uchazečů podle vzdělání:	%				
základní		.	41,0	38,8	34,7
střední odborné (vč. vyučených)		.	38,9	37,7	40,1
úplné střední s maturitou		.	16,3	20,1	21,1
vysokoškolské		.	2,6	2,5	2,9
Volná pracovní místa celkem	místa	1 009	1 566	650	648
Registr. míra nezaměstnanosti	%	3,17	3,96	4,64	5,16
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK³⁾					
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	mil. Kč b. c.	20 708	19 210	24 765	12 677
z toho budovy a stavby		4 381	3 526	4 251	2 297
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	mil. Kč b. c.	89	183	256	843
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA					
Registrované subjekty (k 31. 12.)		21 502	21 920	22 925	23 945
právní osoby celkem		3 696	3 665	3 949	4 647
obchodní společnosti		1 194	1 286	1 324	1 420
z toho akciové společnosti		65	68	67	76
družstva		56	57	63	65
státní podniky		9	9	9	8
ostatní		2 437	2 313	2 553	3 154
fyzické osoby celkem		17 806	18 255	18 976	19 298
soukromí podnikatelé		16 128	16 566	17 266	17 557
samost.hospodařící rolníci		645	652	656	654
podnikající dle zvl. předpisů		1 033	1 037	1 054	1 087
ZEMĚDĚLSTVÍ					
Počet zemědělských podniků		.	.	334	328
v tom podle výměry zemědělské půdy:					
méně než 5 ha		.	.	108	104
5 - 9,99 ha		.	.	52	50
10 - 49,99 ha		.	.	87	83
50 - 99,99 ha		.	.	31	29
100 - 499,99 ha		.	.	56	32
500 a více		.	.	.	30
PRŮMYSL⁴⁾					
Počet podniků		22	65	69	69
Tržby z průmyslové činnosti	mil.Kč b. c.	150 620	171 233	167 099	171 328
STAVEBNICTVÍ⁴⁾					
Počet podniků		15	15	19	17
Stavební práce podle dodavatelských smluv	mil.Kč b. c.	866	926	1 146	1 049

Bytová výstavba					
Zahájené byty		346	364	927	655
Rozestavěné byty (k 31. 12.)		1 676	1 755	2 308	2 030
Dokončené byty		255	272	374	933
na 1 000 obyvatel		2,3	2,4	3,3	8,2
Modernizované byty		164	204	80	34
CESTOVNÍ RUCH					
Hromadná ubytovací zařízení celkem		102	100	100	.
lůžka		2 884	2 975	4 354	.
DOPRAVA					
Délka silnic I. třídy	km	118	118	118	118,0
Délka silnic II. třídy	km	221	221	221	221,2

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ bez podniků do 20 zaměstnanců, podle sídla podniku; ²⁾ evidovaná nezaměstnanost podle údajů úřadů práce;
³⁾ ROK 2003: investoři se sídlem na území okresu (bez podniků do 20 zaměstnanců, rozpočtových organizací, obcí, okresů a krajů); ⁴⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v okrese;

Tabulka č. 14.12 uvádí ekonomickou aktivitu obyvatel okresu Mladá Boleslav a ekonomicky aktivní podle odvětví. Tabulka tak dotváří celkový obraz charakteru ekonomické aktivity v okrese Mladá Boleslav.

Tabulka č. 14.12 – Ekonomická aktivita obyvatel okresu Mladá Boleslav

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity - okres Mladá Boleslav		%	Ekonomicky aktivní podle odvětví		%
Obyvatelstvo celkem		114325	Obyvatelstvo celkem		114325
Ekonomicky aktivní celkem		61621	100	Ekonomicky aktivní celkem	61621
v tom: z toho:	zaměstnaní	59201	96,07	zemědělství, lesnictví, rybolov	2504
	pracující důchodci	2172	3,52	průmysl	27115
	osoby na mateřské dovolené	1086	1,76	stavebnictví	3415
	nezaměstnaní	2420	3,93	obchod, opravy motor. vozidel	5477
Ekonomicky neaktivní celkem		51984	84,36	doprava, pošty a teleko- munikace	3356
v tom:	nepracující důchodci	23490	38,12	veřejná správa, obrana, soc. zabez.	2762
	děti, žáci, studenti, učni a ost. záv. os.	19220	31,19	školství, zdravot., veter. a soc. činn.	5551
Nezjištěná ekonomická aktivita		720	1,17	ostatní	11441

Zdroj: ČSÚ

15. Nabídka pracovních příležitostí, průměrné mzdy

Nabídka pracovních příležitostí a výše průměrné mzdy je determinována, obecně řečeno, ekonomickou výkonností regionu. Vztah mezi růstem ekonomiky, resp. regionální ekonomiky na jedné straně a nabízeným počtem pracovních příležitostí a růstem průměrných mezd na straně druhé je přímo úměrný. Avšak tento obecný princip neplatí absolutně, je známo, že nová pracovní místa jsou generována až při určité úrovni ekonomického růstu (v průměru se uvádí 2,5 %). Stejně tak růst průměrné mzdy a jeho tempo je určováno mírou růstu ekonomického výstupu. Mzdy rostou rychleji, jestliže se ekonomický růst blíží potenciálnímu růstu, naopak růst mezd je velmi pozvolný nebo mzdy stagnují v situaci, kdy mezera produktu je velká a existuje velké množství nevyužitých, resp. nezaměstnaných faktorů. Počty pracovních míst, resp. jejich vývoj spolu s vývojem průměrné mzdy (za předpokladu jejího nezkrácení) jsou proto vhodnými ukazateli ekonomické situace regionu, potažmo v tomto případě města. Tyto ukazatele navíc slouží jako popisná charakteristika sociální situace obyvatelstva města.

Tabulka č. 15.1 – Počty volných pracovních míst v městě Mnichovo Hradiště – 2004 až 2006

Mnichovo Hradiště	2004	2005	2006	Průměr	Podíl skupiny na celku (%)			
					2004	2005	2006	Průměr
Celkový počet volných míst.	62	131	187	126,67	100,00	100,00	100,00	100,00
Počet volných míst - bez vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - neúplné základní vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - základní vzdělání	30	14	18	20,67	48,39	10,69	9,63	22,90
Počet volných míst - nižší střední vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - nižší střední odborné vzdělání	0	0	1	0,33	0,00	0,00	0,53	0,18
Počet volných míst - střední odborné vzdělání- vyučen	21	91	133	81,67	33,87	69,47	71,12	58,15
Počet volných míst - střední nebo střední odborné vzdělání	0	14	3	5,67	0,00	10,69	1,60	4,10
Počet volných míst - ÚSV vzdělání	2	0	10	4,00	3,23	0,00	5,35	2,86
Počet volných míst - USO vzdělání- vyučení s maturitou	1	1	1	1,00	1,61	0,76	0,53	0,97
Počet volných míst - USO vzdělání s maturitou	3	5	16	8,00	4,84	3,82	8,56	5,74
Počet volných míst - vyšší odborné vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - bakalářské vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vysokoškolské vzdělání	5	6	5	5,33	8,06	4,58	2,67	5,11
Počet volných míst - doktorské vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vzdělání neudáno	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Vývoj počtu volných pracovních míst v městě Mnichovo Hradiště mezi roky 2004 a 2006 je uveden v tabulce č. 15.1. Tabulka navíc obsahuje tento vývoj v členění dle požadovaného vzdělání na nabízené pracovní místo a rovněž podíl jednotlivých skupin na celku. Vývoj volných pracovních míst v městě Mnichovo Hradiště mezi roky 2004 a 2006 měl rostoucí tendenci. Meziroční nárůst byl přibližně shodný. V roce 2005 se zvýšil počet volných pracovních míst o 69 na celkových 131 volných pracovních míst a v roce 2006 počet volných pracovních míst vzrostl na 187, tj. o dalších 56 pracovních míst.

Z hlediska struktury nabízených pracovních míst podle požadavku na vzdělání byla nejvíce nabízena místa s požadavkem na základní vzdělání (v průměru 20,67 míst) a se středním odborným vzděláním - vyučen (průměr 81,67 míst).

Při analýze struktury volných pracovních míst v městě Mnichovo Hradiště lze identifikovat, že výše uvedený významný nárůst volných pracovních míst byl determinován zvýšením volných pracovních míst s požadavkem na střední odborné vzdělání - vyučen. Počet volných pracovních míst s požadavkem na střední odborné vzdělání – vyučen rostl významně od roku 2004. V roce 2004 bylo v této kategorii nabízeno 21 míst, v roce 2005 91 míst a v roce 2006 133 míst. S nárůstem volných pracovních míst se zvyšoval podíl této skupiny v celkové struktuře volných pracovních v členění dle vzdělání. Zatímco v roce 2004 činil tento podíl 33,87 %, pak v roce 2006 tomu bylo 71,12 %. Druhou nejpočetnější kategorií, dle průměrného počtu nabízených volných pracovních míst za období 2004 až 2006, byla skupina s požadavkem na základní vzdělání. V této kategorii došlo mezi roky 2004 až 2005 k poklesu ze 30 volných pracovních míst v roce 2004 na 14 v roce 2005. V roce 2006 bylo nabízeno 18 pracovních míst. Ve struktuře volných pracovních míst zaujímala tato kategorie největší zastoupení právě v roce 2004, kdy byla dokonce nejpočetnější. V následujících letech její podíl klesl přibližně na 10 %. Ostatní kategorie jsou zastoupeny ve sledovaném období jen velmi málo. Lze tak říci, že ve struktuře volných pracovních míst převládají místa s požadavkem na nižší kvalifikaci uchazečů, tj. jedná se zejména o dělnické a pomocné kategorie.

Tabulka č. 15.2 – Počty volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav – 2004 až 2006

Okres Mladá Boleslav	2004	2005	2006	Průměr	Podíl skupiny na celku (%)			
					2004	2005	2006	Průměr
Celkový počet volných míst.	799	836	1911	1182,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Počet volných míst - bez vzdělání	0	0	242	80,67	0,00	0,00	12,66	4,22
Počet volných míst - neúplné základní vzdělání	0	0	10	3,33	0,00	0,00	0,52	0,17
Počet volných míst - základní vzdělání	267	164	359	263,33	33,42	19,62	18,79	23,94
Počet volných míst - nižší střední vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - nižší střední odborné vzdělání	0	0	1	0,33	0,00	0,00	0,05	0,02
Počet volných míst - střední odborné vzdělání- vyučen	367	520	1026	637,67	45,93	62,20	53,69	53,94
Počet volných míst - střední nebo střední odborné vzdělání	9	16	10	11,67	1,13	1,91	0,52	1,19
Počet volných míst - ÚSV vzdělání	33	17	25	25,00	4,13	2,03	1,31	2,49
Počet volných míst - USO vzdělání- vyučení s maturitou	27	28	28	27,67	3,38	3,35	1,47	2,73
Počet volných míst - USO vzdělání s maturitou	50	40	128	72,67	6,26	4,78	6,70	5,91
Počet volných míst - vyšší odborné vzdělání	1	3	5	3,00	0,13	0,36	0,26	0,25
Počet volných míst - bakalářské vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vysokoškolské vzdělání	45	48	77	56,67	5,63	5,74	4,03	5,13
Počet volných míst - doktorské vzdělání	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vzdělání neudáno	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Vzhledem k vzájemné ekonomické propojenosti města a okolí je z hlediska komplexnosti analýzy žádoucí uvést údaje o počtech volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav.

Vývoj celkového počtu volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav je obdobný s vývojem v městě Mnichovo Hradiště. Celkový počet volných pracovních míst mezi roky 2004 a 2006 taktéž rostl. Zatímco mezi roky 2004 a 2005 se zvýšil počet volných pracovních míst o necelých 5 %, pak nárůst mezi rokem 2005 a 2006 byl více než dvojnásobný. Na rozdíl od města Mnichovo Hradiště se na nárůstu počtu volných pracovních nejvíce podílely nejčteněji zastoupené kategorie s požadavkem na základní vzdělání a střední odborné vzdělání – vyučen. Téměř trojnásobný nárůst zaznamenala rovněž kategorie ÚSO vzdělání s maturitou.

Ve struktuře celkového počtu volných pracovních míst v členění podle vzdělání opět převládají pracovní místa s požadavkem na základní vzdělání a střední odborné vzdělání – vyučen. Kategorie s požadavkem na základní vzdělání v průměru zaujímá 23,94 % a kategorie s požadavkem na střední odborné vzdělání – vyučen 53,94 %. Z 5,91 % se na celkovém počtu volných pracovních míst v průměru podílí kategorie s požadavkem na ÚSO vzdělání s maturitou a z 5,13 % kategorie s požadavkem na vysokoškolské vzdělání. Zastoupení kategorií s požadavkem na ÚSO vzdělání s maturitou a na vysokoškolské vzdělání v celkové struktuře je tedy obdobné jako u města Mnichovo Hradiště.

Při srovnání tabulek č. 15.1 a 15.2 lze dále zjistit, že město Mnichovo Hradiště se podílí na celkové nabídce volných pracovních míst v průměru 10,72 %. Tento podíl ukazuje na poměrně důležité postavení města Mnichovo Hradiště v regionální ekonomice. Pro okolní obce, především pak ty menší, je město Mnichovo Hradiště důležitým ekonomickým a sociálním centrem.

Tabulka č. 15.3 – Průměrná měsíční mzda – okres Mladá Boleslav

Okres Mladá Boleslav	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Průměr
Průměrná měsíční mzda zaměstnance	13715	15146	16171	16799	17623	18872	20136	16923
Prům.měs.mzda zam. v průmyslu	15607	17373	18773	19193	-	-	-	17737
Prům.měs.mzda zam. zemědělství, myslivosti, lesnictví, rybolovu	10394	10434	11408	12521	-	-	-	11189
Prům.měs.mzda zam. stavebnictví	12447	12617	13019	13141	-	-	-	12806
Prům.měs.mzda zam. obchodu, opr. motor. vozidel a spotř. zboží	10028	11163	13271	12822	-	-	-	11821
Prům.měs.mzda zam. pohostinství a ubytování	9569	9526	10953	11032	-	-	-	10270
Prům.měs.mzda zam. dopravy, skladování a spojů	11557	12563	13347	14487	-	-	-	12989
Prům.měs.mzda zam. peněžnictví a pojišťovnictví	18272	18540	16822	17869	-	-	-	17876
Prům.měs.mzda zam. v čin.nemovit.,pron.nem.,služby pro pod..	11713	12050	12428	12151	-	-	-	12086
Prům.měs.mzda zam. veřejné správy, obrany, sociál. zabezpeč.	11380	12938	13508	15225	-	-	-	13263
Prům.měs.mzda zam. školství	9397	10507	10576	11708	-	-	-	10547
Prům.měs.mzda zam. zdravotnictví, veterinární a sociální čin.	10045	11500	11708	13399	-	-	-	11663
Prům.měs.mzda zam. ostatních veřejných a sociálních služeb	9506	10591	11954	11713	-	-	-	10941

Zdroj: ČSÚ

Průměrná mzda, jako další ukazatel ekonomické a sociální situace obyvatelstva, je z důvodu dostupnosti údajů analyzována na okresní úrovni a úrovni Středočeského kraje. Vzhledem k již popsané propojenosti města a okolí a i přes určitou rigiditu pracovního trhu k jeho vyrovnávacím schopnostem (a to především uvnitř regionu) však nelze očekávat, že průměrná mzda v městě Mnichovo Hradiště bude statisticky významně odlišná od průměrné mzdy v okrese Mladá Boleslav.

Průměrná měsíční mzda zaměstnance v okrese Mladá Boleslav činila v roce 2004 20 136 Kč (viz tabulka č. 15.3). Ve srovnání s rokem 1998 průměrná mzda vzrostla přibližně o 6 421 Kč. To představuje nárůst o 47 % v průběhu 6 let. Meziroční míry růstu byly následující: 1999/1998 10,4 %, 2000/1999 6,8 %, 2001/2000 3,9 %; 2002/2001 4,9 %; 2003/2002 7,1 % a 2004/2003 6,7 %, což odpovídá průměrné meziroční míře růstu 6,61 % (geometrický průměr). Tuto velikost průměrné meziroční míry růstu lze považovat za dosti vysokou. Vezme-li se v úvahu pravidlo, že ekonomika se zdravě vyvíjí při nižším růstu mezd než je růst ekonomického výstupu (v opačném případě to vede jednak z mikroekonomického pohledu k vyšší nákladovosti na jednotku výstupu a z pohledu makroekonomického k inflačním tlakům) a s vědomím toho, že soukromá sféra ctí výše uvedené pravidlo, je zřejmé, že k tomuto růstu mezd přispěla přítomnost automobilky Škoda Auto, a.s. v regionu, která vykazuje velmi příznivé ekonomické výsledky.

Tabulka č. 15.4 – Mzdy ve Středočeském kraji a jeho okresech v roce 2004

	Mzdové prostředky bez OON celkem		Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	tis. Kč	index 2004/2003	fyzické osoby		přepočtené osoby	
			Kč	index 2004/2003	Kč	index 2004/2003
Kraj celkem	57 357 387	105,2	17 706	106,9	18 225	106,8
v tom okresy:						
Benešov	3 774 565	102,2	15 515	106,0	15 938	105,5
Beroun	4 390 610	114,2	18 376	109,7	18 880	109,6
Kladno	6 514 108	92,8	17 238	103,0	17 697	103,1
Kolín	3 793 584	107,8	16 828	108,1	17 320	108,3
Kutná Hora	2 938 549	100,3	17 002	109,0	17 467	108,6
Mělník	3 318 548	104,0	17 377	106,1	17 915	105,9
Mladá Boleslav	12 327 224	105,7	20 136	106,7	20 490	106,8
Nymburk	3 003 490	108,4	15 595	108,0	16 202	107,8
Praha-východ	6 936 560	108,7	18 692	105,1	19 513	105,0
Praha-západ	4 521 978	113,4	18 869	108,2	19 562	107,9
Příbram	4 029 923	113,9	15 389	110,4	15 824	110,1
Rakovník	1 808 248	89,9	16 040	105,0	16 607	105,3

Zdroj: ČSÚ

Při srovnání průměrných mezd s ostatními okresy Středočeského kraje (viz tabulka č. 15.4) lze říci, že okres Mladá Boleslav s úrovní průměrné mzdy 20 136 Kč, resp. 20 490 Kč

na přepočtené osoby je na 1. místě z 12 okresů Středočeského kraje. Tato významně vyšší úroveň průměrné mzdy ve srovnání s ostatními okresy Středočeského kraje je dána právě přítomností automobilky Škoda Auto, a.s. Tato firma je jednou z nejlépe prosperujících firem v ČR a zaměstnává velké množství osob. Navíc v rámci subdodavatelských vztahů generuje další pracovní místa nepřímo. To dokládá skutečnost, že ekonomická a sociální situace města a okolí, resp. regionu je významně determinována dostatkem podnikatelských příležitostí, přítomností středních a velkých firem, funkčními průmyslovými parky či geografickou blízkostí významného ekonomického centra. Nejnižší průměrná mzda je potom v okresech Příbram, Benešov a Nymburk, kde nepřekračuje úroveň 16 000 Kč (fyzické osoby).

Ze srovnání je patrné, že sociální situace obyvatel okresu Mladá Boleslav a tedy i města Mnichovo Hradiště (za platnosti výše uvedeného předpokladu) je podle výše průměrné mzdy v rámci Středočeského kraje nadprůměrná.

Výše průměrné mzdy jako ukazatel celkové sociální situace obyvatel však může být mnohdy zavádějící, a to v závislosti na rozdělení této veličiny. Výše průměrné mzdy se dále liší nejen v prostoru, ale též v rámci odvětví a zaměstnaneckých tříd. Srovnání úrovně platů dle hlavních zaměstnaneckých tříd obsahuje tabulka č. 15.5 a graf č. 15.3.

Hrubá měsíční mzda se významně liší jak mezi jednotlivými hlavními třídami zaměstnání, tak v rámci nich. Průměr (aritmetický) jako jedna z měr poloh však v tomto případě není dostačující popisnou charakteristikou pro toto srovnání. V tabulce jsou proto dále využity statistiky medián, 1. decil, 1. kvartil, 3. kvartil a 9. decil.

Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy je dosahováno v první hlavní třídě zaměstnání, která obsahuje mzdy zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků. Průměrná mzda je v této třídě ve výši 43 669 Kč. Variabilita v této třídě je však vysoká. Z velikosti 1. decilu 16 389 Kč plyne, že 10 % platů v této třídě je menších než 16 389 Kč. Dále pak 25 % platů je menších než 23 008 Kč a medián říká, že 50 % platů je menších než 32 769 Kč. Medián jako další charakteristika střední hodnoty poskytuje signifikantně odlišnou informaci o velikosti střední hodnoty než průměr, a to o 10 900 Kč, což je 25 % průměru. 3. kvartil informuje, že 25 % platů je vyšších než 49 385 Kč a 9. decil říká, že 10 % nejvyšších platů v této třídě je vyšších než 84 655 Kč.

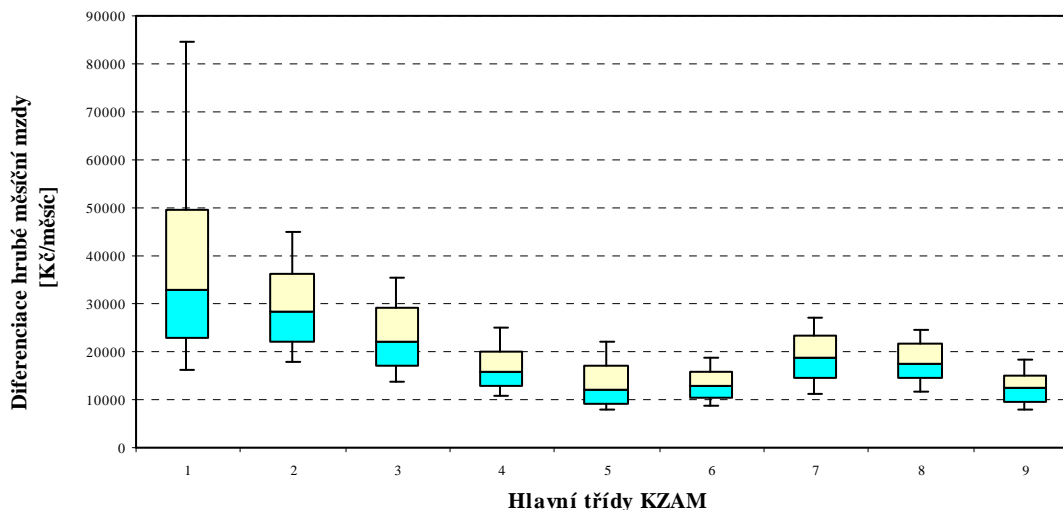
Rozložení mezd uvnitř jednotlivých tříd je přehledně zaneseno v grafu č. 15.3, který umožňuje i srovnání mezi třídami. Z grafu plyne, že největší diference mezd je v první třídě a dále pak ve druhé a třetí. Z grafu a tabulky taktéž plyne, že nejnižších mezd je dosahováno v třídě 5 (provozní pracovníci ve službách a obchodu), 6 (dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství) a 9 (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci).

Tabulka č. 15.5 – Hrubá měsíční mzda podle hlavních tříd zaměstnání – Středočeský kraj

Hlavní třída zaměstnání KZAM - R I. - III. Q 2005	Struktura zamě- stnanců	Medián	Diferenciace				Průměr
			1. decil	1. kvartil	3. kvartil	9. decil	
	%	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs
1 Zákodníci, vedoucí a řídicí pracovníci	6,8	32 769	16 389	23 008	49 385	84 655	43 669
2 Vědečtí a odborní duševní pracovníci	5,5	28 477	17 749	22 043	36 177	44 947	30 941
3 Techničtí (zdrav., pedagog.) pracovníci	19,2	21 876	13 616	16 926	29 025	35 571	24 241
4 Nižší administrativní pracovníci	7,7	15 689	10 714	12 978	19 867	24 933	17 025
5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu	4,8	12 083	8 005	9 324	17 019	22 065	14 028
6 Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	4,4	12 863	8 943	10 542	15 962	18 782	13 570
7 Řemeslníci, výrobci a zpracovatelé	24,5	18 584	11 050	14 658	23 262	27 159	19 048
8 Obsluha strojů a zařízení	21,3	17 702	11 783	14 477	21 602	24 507	18 106
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5,7	12 332	8 096	9 645	15 059	18 483	12 855
C E L K E M - podnikatelská sféra	100	18 426	10 681	13 998	24 181	31 983	21 172

Zdroj: ÚP Mělník

Graf č. 15.3 – Diferenciace hrubé měsíční mzdy

Zdroj: ÚP Mělník

16. Prognóza vývoje trhu práce

Prognóza vývoje trhu práce je vzhledem k vzájemné závislosti (propojenosti) ekonomických subjektů (nabízejících práci) v rámci regionu a jejich různé citlivosti na vývoj poptávky, jež determinuje jejich výkonnost a která ve většině případů překračuje hranice regionu, popř. hranice České republiky, determinována řadou faktorů. Tyto faktory mají různý vliv na vývoj trhu práce v městě Mnichovo Hradiště. Postihnutí účinků všech faktorů je vzhledem ke složitosti ekonomického systému velmi obtížné a ve své podstatě neúčelné. Pozornost bude proto zaměřena jen na nejvýznamnější faktory ovlivňující trh práce v městě Mnichovo Hradiště, které zásadním způsobem předurčují jeho vývoj. Po analýze ekonomické aktivity, nabídky pracovních příležitostí a vývoje průměrné mzdy bude proto nejdříve pozornost zaměřena na

analýzu vývoje nezaměstnanosti, aby výsledky analýz spolu s vývojem dalších ekonomických indikátorů města, regionu a celého národního hospodářství vyústily v prognózu vývoje trhu práce v městě Mnichovo Hradiště.

Vývoj nezaměstnanosti je primárně determinován ekonomickým vývojem v daném regionu či při vzájemné významné ekonomické propojenosti regionů geograficky blízkých. Úroveň nezaměstnanosti je však také zásadně ovlivněna flexibilitou trhu práce, a to jak na straně nabídky, tak i poptávky. Strnulé mzdy a neochota lidí se stěhovat, popř. dojíždět za prací spolu se štedrým sociálním systémem způsobují vyšší míru nezaměstnanosti a její rozdílnou úroveň mezi regiony.

Míra nezaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště je určována aktivitou ekonomických subjektů působících na území města a jejich vývojem, dále vzhledem k propojenosti s okolím ekonomickou situací ve Středočeském kraji (především však v okolí města Mnichovo Hradiště) a v okresním městě Mladá Boleslav, které je hlavním centrem vyjížděky za prací obyvatel města Mnichovo Hradiště.

Míra nezaměstnanosti v letech 1998 až 2005 je uvedena v tabulce č. 16.1. Z jejího vývoje je patrné, že v průběhu sledovaného období vykazovala míra nezaměstnanosti mírně rostoucí trend. Nejnižší úroveň, tj. 2,8 %, dosahovala v roce 1998, kdy celkově bylo evidováno 119 uchazečů o zaměstnání (UOZ). Naopak nejvyšší míry nezaměstnanosti bylo v městě Mnichovo Hradiště dosaženo v roce 2004. Míra nezaměstnanosti 5,1 % v tomto roce představovala 223 uchazečů o zaměstnání. Z řetězového indexu míry nezaměstnanosti lze vyčíst, že míra nezaměstnanosti ve sledovaném období značně kolísala. V průměru bylo ve sledovaném období evidováno 172 uchazečů o zaměstnání.

Tabulka č. 16.1 – Vývoj míry nezaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště

Rok (1.12. až 31.12. daného roku)	Počet UOZ	Míra nezaměstnanosti v %	Řetězový index míry nezaměstnanosti (%)
1998	119	2,8	-
1999	186	4,3	153,57
2000	134	3,1	72,09
2001	159	3,7	119,35
2002	196	4,6	124,32
2003	191	4,3	93,48
2004	223	5,1	118,60
2005	172	3,9	76,47
2006	170	3,9	100,00
Průměr	172,22	3,97	107,24
Minimum	119,00	2,80	72,09
Maximum	223,00	5,10	153,57
Sm. odchylka	31,94	0,72	27,09

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav a vlastní výpočty

Prognóza vývoje nezaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště je uvedena v tabulce č. 16.2 a pro názornost zanesena do grafu č. 16.1. Graf č. 16.1 obsahuje skutečné údaje o velikosti

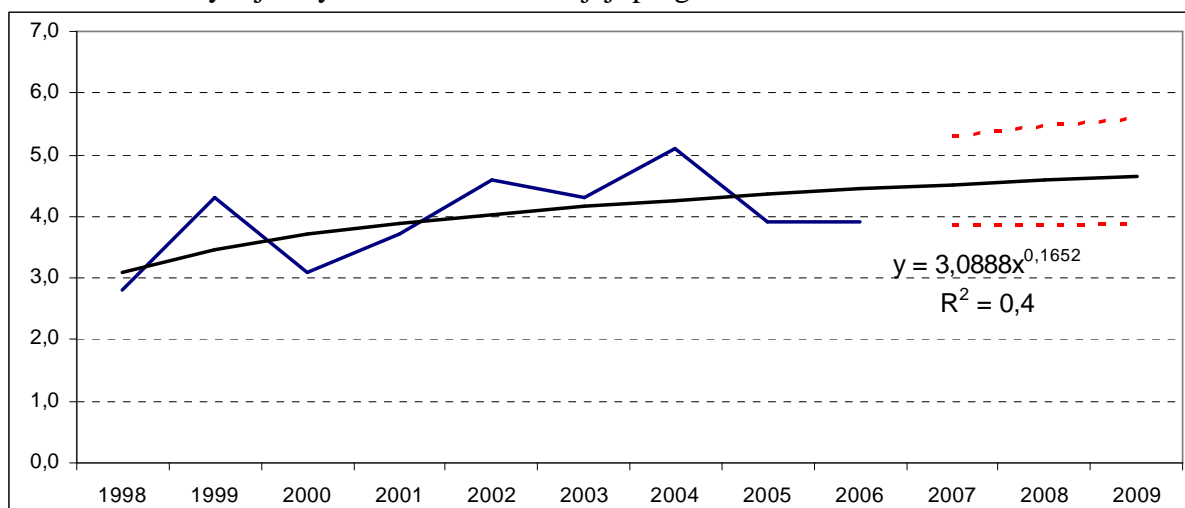
míry nezaměstnanosti v období 1998 až 2006. Tyto údaje byly proloženy mocninnou trendovou funkcí, která umožňuje vyjádřit klesající tempo růstu popisované veličiny. S využitím mocninné trendové funkce byla vyčíslena prognóza vývoje míry nezaměstnanosti v horizontu tří let, tj. 2007 až 2009. Z hodnot bodové prognózy plyne, že míra nezaměstnanosti by mezi roky 2007 a 2009 měla mírně růst, a to z hodnoty 4,52 % v roce 2007 na 4,66 % v roce 2009. Vzhledem k velikosti chyby prognózy, která se zvětšuje s rostoucí délkou prognostického horizontu, nesmí být při posuzování velikosti bodové prognózy opomenut možný interval, ve kterém se tato prognóza bude s pravděpodobností 95 % pohybovat. Tento interval spolehlivosti prognózy obsahuje jak tabulka č. 16.2, tak graf č. 16.1. Interval spolehlivosti prognózy se s delším prognostickým horizontem rozšiřuje díky rostoucí velikosti chyby prognózy. V roce 2007 by se tak hodnota míry nezaměstnanosti měla s pravděpodobností 95 % pohybovat mezi 3,84 % a 5,31 %, v roce 2009 pak mezi 3,87 % a 5,59 %.

Tabulka 16.2 – Prognóza míry nezaměstnanosti v městě Mnichovo Hradiště

Rok	Prognóza	Interval spolehlivosti prognózy	
		Dolní mez	Horní mez
2007	4,518	3,84	5,31
2008	4,590	3,86	5,46
2009	4,656	3,87	5,59

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 16.1 – Vývoj míry nezaměstnanosti a její prognóza

Vývoj trhu práce a s tím spojená výše míry nezaměstnanosti bude především determinován vývojem ekonomické aktivity podnikatelských subjektů v městě Mnichovo Hradiště a jeho okolí a dále v oblastech, které jsou s ekonomikou města ve vzájemném vztahu (viz Mladá Boleslav – automobilka Škoda Auto, a.s.). Nastolené tendence v ekonomickém vývoji lze považovat v ČR za velmi pozitivní. Ekonomický růst (dle většiny ekonomických indikátorů) stojí na zdravých základech a lze tedy očekávat, nenastane-li žádný významný negativní šok, jeho dlouhodobější charakter. Z toho lze usuzovat, že výše uvedené prognózy míry nezaměst-

nanosti v městě Mnichovo Hradiště by se neměly významně odchylovat od jejich skutečných hodnot.

17. Nezaměstnanost

Vývoj míry nezaměstnanosti je pro účely podrobné charakteristiky sociální situace občanů města Mnichovo Hradiště dále podrobně analyzován, a to s využitím údajů o počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle obecných kritérií, věku, vzdělání, KZAM a délky evidence. Pro dokreslení situace v oblasti nezaměstnanosti je dále provedeno srovnání města Mnichovo Hradiště s okresem Mladá Boleslav v oblasti délky evidence uchazečů o zaměstnání.

Nezaměstnanost lze obecně rozdělit dle více hledisek. Pro účely této analýzy je vhodné se zabývat dělením nezaměstnanosti na frikční, strukturální a cyklickou nezaměstnanost. Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku existence nedokonalých informací o volných pracovních místech. Lidé opouštějící práci nebo osoby poprvé nebo opětovně vstupující na trh práce potřebují na hledání práce určitý čas. Míra nedokonalosti informací o volných pracovních místech pak determinuje délku potřebného času na nalezení nového zaměstnání. Pracovníci rovněž nemusí vždy přijmout prvně nabízenou práci. Strukturální nezaměstnanost je způsobena skutečností, že na trhu práce v daný čas neexistuje soulad mezi kvalifikačními požadavky na různé druhy práce a volnými pracovními místy v daném místě na jedné straně a kvalifikací pracovních sil a jejich územní alokací na straně druhé. Strukturální nezaměstnanost vzniká v důsledku toho, že některé firmy, resp. odvětví v daných oblastech expandují, zatímco jiné firmy, resp. odvětví v těchto oblastech upadají. Tyto sektorální přesuny mají za následek změnu skladby volných pracovních míst, resp. celkové firemní poptávky po práci. Strukturální nezaměstnanost tedy představuje nejen kvalifikační nesoulad práce v dané oblasti, ale též teritoriální nesoulad mezi objemem nabízené a poptávané práce. To znamená, že v dané oblasti může současně existovat nabídka volných pracovních míst a nezaměstnanost. Strukturální nezaměstnanost trvá déle než nezaměstnanost frikční, jelikož lidé musí získat novou kvalifikaci či se přestěhovat (dojíždět) do oblasti s volnými pracovními místy, což je však závislé na množině dalších faktorů determinujících mobilitu pracovní síly. Frikční a strukturální nezaměstnanost jsou složky přirozené míry nezaměstnanosti, kterou lze odhadovat někde na úrovni 5 až 6 % (její výše je pro různé oblasti odlišná). Rozdíl mezi skutečnou mírou nezaměstnanosti a přirozenou mírou nezaměstnanosti se nazývá nezaměstnanost cyklická, která je spojena s cyklickými fluktuacemi ekonomiky, tj. její výše závisí na vývoji ekonomiky, resp. fázi hospodářského cyklu.⁹

Analýzou počtu uchazečů o zaměstnání s vědomím výše uvedeného členění bude možné identifikovat zastoupení jednotlivých složek nezaměstnanosti. Výsledky analýzy následně umožní na jedné straně podrobný náhled na strukturu nezaměstnanosti, a tedy sociální situaci

⁹ Vymezení nezaměstnanosti viz např. Mach M.: Makroekonomie II pro inženýrské studium – 2. část, MELANDRIUM, Praha, 1998.

různých skupin občanů, a dále cílené nastavení aktivní politiky zaměstnanosti, která bude eliminovat, resp. snižovat působení negativních faktorů na velikost nezaměstnanosti u různých skupin práceschopných obyvatel města Mnichovo Hradiště.

Tabulka č. 17.1 – Uchazeči o zaměstnání obecně a dle věkové struktury – Mnichovo Hradiště

Položka	Počet uchazečů			Průměr	%			Průměr
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	
Uchazeči o zaměstnání	223	172	170	188,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	134	106	106	115,3	60,1	61,6	62,4	61,4
Uchazeči - osoby zdravotně postižené	41	31	30	34,0	18,4	18,0	17,6	18,0
Uchazeči - osoby zdravotně postižené - žen	25	19	18	20,7	11,2	11,0	10,6	10,9
Invalidních uchazeči (z počtu OZP)	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Invalidní uchazeči (z počtu OZP) - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči uvolnění z organizačních důvodů	4	2	2	2,7	1,8	1,2	1,2	1,4
Uchazeči uvolnění z organizačních důvodů - ženy	4	2	2	2,7	1,8	1,2	1,2	1,4
Uchazeči tvořící rizikovou skupinu	20	29	21	23,3	9,0	16,9	12,4	12,7
Uchazeči tvořící rizikovou skupinu - ženy	20	29	21	23,3	9,0	16,9	12,4	12,7
Uchazeči potřebující zvláštní péči	40	31	27	32,7	17,9	18,0	15,9	17,3
Uchazeči potřebující zvláštní péči - ženy	24	18	17	19,7	10,8	10,5	10,0	10,4
Uchazeči - věková skupina 19 let a méně	11	5	7	7,7	4,9	2,9	4,1	4,0
Uchazeči - věková skupina 19 let a méně - ženy	5	2	5	4,0	2,2	1,2	2,9	2,1
Mladiství uchazeči ze skupiny do 19 let	2	1	2	1,7	0,9	0,6	1,2	0,9
Mladiství uchazeči ze skupiny do 19 let - ženy	1	1	2	1,3	0,4	0,6	1,2	0,7
Uchazeči - věková skupina 20 až 24 let	44	19	25	29,3	19,7	11,0	14,7	15,2
Uchazeči - věková skupina 20 až 24 let - ženy	29	12	17	19,3	13,0	7,0	10,0	10,0
Uchazeči - věková skupina 25 až 29 let	26	19	14	19,7	11,7	11,0	8,2	10,3
Uchazeči - věková skupina 25 až 29 let - ženy	14	11	6	10,3	6,3	6,4	3,5	5,4
Uchazeči - věková skupina 30 až 34 let	20	20	19	19,7	9,0	11,6	11,2	10,6
Uchazeči - věková skupina 30 až 34 let - ženy	11	12	13	12,0	4,9	7,0	7,6	6,5
Uchazeči - věková skupina 35 až 39 let	24	16	12	17,3	10,8	9,3	7,1	9,0
Uchazeči - věková skupina 35 až 39 let - ženy	15	10	8	11,0	6,7	5,8	4,7	5,7
Uchazeči - věková skupina 40 až 44 let	17	20	14	17,0	7,6	11,6	8,2	9,2
Uchazeči - věková skupina 40 až 44 let - ženy	12	17	11	13,3	5,4	9,9	6,5	7,2
Uchazeči - věková skupina 45 až 49 let	20	12	12	14,7	9,0	7,0	7,1	7,7
Uchazeči - věková skupina 45 až 49 let - ženy	14	6	6	8,7	6,3	3,5	3,5	4,4
Uchazeči - věková skupina 50 až 54 let	34	30	28	30,7	15,2	17,4	16,5	16,4
Uchazeči - věková skupina 50 až 54 let - ženy	22	23	23	22,7	9,9	13,4	13,5	12,3
Uchazeči - věková skupina 55 až 59 let	24	29	33	28,7	10,8	16,9	19,4	15,7
Uchazeči - věková skupina 55 až 59 let - ženy	11	12	16	13,0	4,9	7,0	9,4	7,1
Uchazeči - věková skupina nad 60 let	3	2	6	3,7	1,3	1,2	3,5	2,0
Uchazeči - věková skupina nad 60 let - ženy	1	1	1	1,0	0,4	0,6	0,6	0,5
Průměrný věk uchazečů	37,3	40,7	40,9	39,6	-	-	-	-
Průměrný věk uchazečů- ženy	37,1	40,4	40	39,2	-	-	-	-

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Tabulka č. 17.1 nabízí přehled počtu uchazečů o zaměstnání v období 2004 až 2006 v členění dle pohlaví, obecných kritérií a věku uchazeče. Při hodnocení struktury uchazečů o zaměstnání podle obecných hledisek lze rovněž využít údaje o struktuře uchazečů v %. Z údajů v tabulce je patrné, že ve všech letech v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání převažovaly ženy. Z průměrného počtu 188 uchazečů o zaměstnání v období 2004 až 2006 bylo 115 žen, což představuje 61,17 %. Vyšší míra nezaměstnanosti žen je pro ekonomiku charak-

teristická a má své do jisté míry objektivní důvody (viz mateřství), avšak může být zapříčiněna i faktory strukturálního charakteru.

V tabulce č. 17.1 lze dále nalézt údaje o uchazečích se zdravotním postižením, invalidních uchazečích, uchazečích uvolněných z organizačních důvodů, uchazečích tvořících rizikovou skupinu a uchazečích potřebujících zvláštní péči. V největší míře jsou zastoupeni uchazeči zdravotně postižení a uchazeči potřebující zvláštní péči. Třetí největší skupinou dle průměru jsou uchazeči tvořící rizikovou skupinu. V průměru se o práci ucházelo 34 osob zdravotně postižených a 33 uchazečů potřebujících zvláštní péči. Uchazečů tvořících rizikovou skupinu bylo v průměru 23. Ve vývoji uchazečů zdravotně postižených a uchazečů potřebujících zvláštní péči je mezi roky 2004 a 2006 patrný pokles, a to ze 41 uchazečů zdravotně postižených, resp. 24 uchazečů potřebujících zvláštní péči v roce 2004 na 30 uchazečů zdravotně postižených, resp. 17 uchazečů potřebujících zdravotní péči v roce 2006. Počet uchazečů zdravotně postižených a uchazečů potřebujících zvláštní péči tvořil dohromady v roce 2006 přibližně jednu třetinu všech uchazečů o zaměstnání. Uchazeči tvořící rizikovou skupinu se v roce 2006 podíleli na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání 12,4 % a v průměru za období 2004 až 2006 12,7 %. Z podílů skupin uchazečů se zdravotním postižením, uchazečů potřebujících zvláštní péči a uchazečů tvořících rizikovou skupinu na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání je zřejmé, že aktivní politika zaměstnanosti by se měla cíleně zaměřit na tyto tři skupiny.

Členění uchazečů o zaměstnání podle věku je v tabulce č. 17.1 uvedeno v pětiletých intervalech, počínaje skupinou mladistvých uchazečů do 19 let a konče věkovou kategorií nad 60 let. Nejpočetněji zastoupenými skupinami byli podle průměru uchazeči ve věku 20 až 24 let, 50 až 54 let a 55 až 59 let.

Věková skupina 20 až 24 let vykazovala vysoké počty uchazečů o zaměstnání především v roce 2004, v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pak tato věková skupina zabírá v průměru 15,2 %. Po roce 2004 dochází k poklesu uchazečů v této skupině na úroveň 25 v roce 2006. Důvodem vyššího zastoupení v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání je skutečnost, že lidé v tomto věku vstupují na trh práce bez dostatečných pracovních zkušeností, což jim významně zužuje potenciální okruh pracovních příležitostí. Poměr mužů a žen je shodný s celkovou strukturou. To znamená, že i v této kategorii v období 2004 až 2006 převládají mezi uchazeči ženy.

Věková kategorie 50 až 54 let byla v průměru zastoupena 31 uchazeči. Počet uchazečů se mezi roky 2004 rovněž snižoval, a to ze 34 v roce 2004 na 28 v roce 2006. V této věkové kategorii nastává závažný problém při hledání nového zaměstnání, a to především z důvodu věku uchazeče.

Počty uchazečů ve věkové kategorii 55 až 59 let ve sledovaném období rostly, a to z 24 uchazečů v roce 2004 na 33 v roce 2006. To představuje 19,4 % celkového počtu uchazečů v roce 2006. V této věkové kategorii je rovněž jako u předchozí kategorie problém s hledáním nového zaměstnání z důvodu věku uchazeče.

Tabulka č. 17.2 – Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání a KZAM – Mnichovo Hradiště

Položka	Počet uchazečů			Průměr	%			Průměr
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	
Uchazeči bez vzdělání	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči bez vzdělání - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s neúplným základním vzděláním	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s neúplným základním vzděláním - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči se zákl. vzděláním a prakt. školou	59	32	34	41,7	26,5	18,6	20,0	21,7
Uchazeči se zákl. vzděláním a prakt. školou - ženy	40	24	26	30,0	17,9	14,0	15,3	15,7
Uchazeči s nižším středním vzděláním	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s nižším středním vzděláním - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s nižším středním odb. vzděláním	4	5	2	3,7	1,8	2,9	1,2	2,0
Uchazeči s nižším středním odb. vzděláním - ženy	2	2	1	1,7	0,9	1,2	0,6	0,9
Uchazeči s nižším stř. odb. vzděláním (vyučení)	90	75	62	75,7	40,4	43,6	36,5	40,1
Uchazeči s nižším stř. odb. vzd. (vyučení) - ženy	53	42	31	42,0	23,8	24,4	18,2	22,1
Uchazeči se středním vzděláním (bez maturity)	2	0	4	2,0	0,9	0,0	2,4	1,1
Uchazeči se středním vzd. (bez maturity) - ženy	1	0	2	1,0	0,4	0,0	1,2	0,5
Uchazeči s ÚSV vzděláním	13	12	10	11,7	5,8	7,0	5,9	6,2
Uchazeči s ÚSV vzděláním - ženy	8	6	9	7,7	3,6	3,5	5,3	4,1
Uchazeči s ÚSO vzděláním (vyučení s maturitou)	17	7	6	10,0	7,6	4,1	3,5	5,1
Uchazeči s ÚSO vzd. (vyučení s maturitou) - ženy	5	4	1	3,3	2,2	2,3	0,6	1,7
Uchazeči s ÚSO vzděláním (bez vyučení)	29	29	42	33,3	13,0	16,9	24,7	18,2
Uchazeči s ÚSO vzděláním (bez vyučení) - ženy	19	20	30	23,0	8,5	11,6	17,6	12,6
Uchazeči s vyšším odborným vzděláním	5	4	1	3,3	2,2	2,3	0,6	1,7
Uchazeči s vyšším odborným vzděláním - ženy	3	2	1	2,0	1,3	1,2	0,6	1,0
Uchazeči s bakalářským vzděláním	0	0	2	0,7	0,0	0,0	1,2	0,4
Uchazeči s bakalářským vzděláním - ženy	0	0	1	0,3	0,0	0,0	0,6	0,2
Uchazeči s vysokoškolským vzděláním	4	8	7	6,3	1,8	4,7	4,1	3,5
Uchazeči s vysokoškolským vzděláním - ženy	3	6	4	4,3	1,3	3,5	2,4	2,4
Uchazeči s doktorským vzděláním	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s doktorským vzděláním - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.1	2	2	3	2,3	0,9	1,2	1,8	1,3
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.1 - ženy	2	1	1	1,3	0,9	0,6	0,6	0,7
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.2	4	5	3	4,0	1,8	2,9	1,8	2,2
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.2 - ženy	1	3	3	2,3	0,4	1,7	1,8	1,3
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.3	18	17	24	19,7	8,1	9,9	14,1	10,7
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.3 - ženy	14	10	11	11,7	6,3	5,8	6,5	6,2
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.4	27	25	33	28,3	12,1	14,5	19,4	15,4
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.4 - ženy	19	19	28	22,0	8,5	11,0	16,5	12,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.5	43	23	19	28,3	19,3	13,4	11,2	14,6
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.5 - ženy	30	17	16	21,0	13,5	9,9	9,4	10,9
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.6	3	4	1	2,7	1,3	2,3	0,6	1,4
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.6 - ženy	2	1	1	1,3	0,9	0,6	0,6	0,7
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.7	44	34	30	36,0	19,7	19,8	17,6	19,0
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.7 - ženy	13	12	10	11,7	5,8	7,0	5,9	6,2
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.8	16	14	9	13,0	7,2	8,1	5,3	6,9
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.8 - ženy	8	8	3	6,3	3,6	4,7	1,8	3,3
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.9	62	34	23	39,7	27,8	19,8	13,5	20,4
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.9 - ženy	43	25	17	28,3	19,3	14,5	10,0	14,6
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.0 - ženy	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči bez uvedení KZAM	4	14	25	14,3	1,8	8,1	14,7	8,2
Uchazeči bez uvedení KZAM - ženy	2	10	16	9,3	0,9	5,8	9,4	5,4

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Tabulka č. 17.2 prezentuje údaje o počtech uchazečů v členění podle dosaženého stupně vzdělání a dále podle primárního požadavku na KZAM. Z údajů o průměrných počtech uchazečů podle dosaženého stupně vzdělání je patrné, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo v období 2004 až 2006 s nižším středním odborným vzděláním, se základním vzděláním a praktickou školou, a dále pak s ÚSO vzděláním (bez vyučení). Obecně lze tedy říci z řad občanů s nízkým až středním vzděláním.

Při členění uchazečů o zaměstnání podle požadavku na KZAM bylo nejvíce uchazečů z tříd 9, 7, 5 a 4. Devátou třídu v průměru vyžadovalo 40 uchazečů, sedmou třídu 36 uchazečů, pátou třídu 28 uchazečů a čtvrtou rovněž 28 uchazečů. Obsah těchto tříd je následující: 9. třída – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, 7. třída – řemeslníci, výrobci a zpracovatelé, 5. třída – provozní pracovníci ve službách a obchodu a 4. třída – nižší administrativní pracovníci.¹⁰ Z obsahu výše uvedených pracovních tříd je zřejmý vztah mezi uchazeči v členění podle vzdělání a požadavkem na třídu KZAM.

Tabulka č. 17.3 – Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence –Mnichovo Hradiště

Položka	Počet uchazečů			Průměr	%			Průměr
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	
Uchazeči o zaměstnání	223	172	170	188,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	134	106	106	115,3	60,1	61,6	62,4	61,4
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců	74	55	52	60,3	33,2	32,0	30,6	31,9
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců - ženy	30	25	31	28,7	13,5	14,5	18,2	15,4
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 3 a 6 měsíci	57	26	39	40,7	25,6	15,1	22,9	21,2
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 3 a 6 měsíci - ženy	41	18	25	28,0	18,4	10,5	14,7	14,5
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 6 a 9 měsíci	24	19	14	19,0	10,8	11,0	8,2	10,0
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 6 a 9 měsíci - ženy	20	13	7	13,3	9,0	7,6	4,1	6,9
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 9 a 12 měsíci	16	15	16	15,7	7,2	8,7	9,4	8,4
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 9 a 12 měsíci - ženy	10	12	11	11,0	4,5	7,0	6,5	6,0
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 12 a 24 měsíci	27	32	21	26,7	12,1	18,6	12,4	14,4
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 12 a 24 měsíci - ženy	13	21	13	15,7	5,8	12,2	7,6	8,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	25	25	28	26,0	11,2	14,5	16,5	14,1
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	20	17	19	18,7	9,0	9,9	11,2	10,0
Průměrná doba evidence pro uchazeče celkem	283	366	367	338,7	126,9	212,8	215,9	185,2
Průměrná doba evidence pro evidované ženy	326	410	396	377,3	146,2	238,4	232,9	205,8

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Z rozboru počtu uchazečů v členění dle vzdělání a požadavku na třídu KZAM plynou následující závěry. Nejvíce uchazečů o zaměstnání pochází z řad uchazečů se základním vzděláním a s nižším středním odborným vzděláním, tj. z řad uchazečů primárně vyžadujících především KZAM tř. 9 a tř. 7, popř. 5. Z toho by mohlo být usuzováno na skutečnost, že uchazeči s nízkým, resp. nižším vzděláním obtížně nacházejí práci vzhledem k požadavkům trhu práce. Avšak vezme-li se v úvahu struktura nabízených volných pracovních míst, ve které převažuje nabídka míst s požadavkem na základní vzdělání a nižší střední odborné vzdělání (vyučení), pak lze dojít k závěru, že lidé při dané výši mezd, jež je v třídách 9 a 5 jedna

¹⁰ Obsah zbylých tříd lze nalézt v tabulce č. 15.5

z nejnižších, a daném nastavení sociálního systému nemají o práci zájem. Dále lze z analýzy struktury uchazečů identifikovat strukturální problém, kdy kvalifikace uchazečů neodpovídá požadavkům trhu práce. Především pak skupina uchazečů KZAM tř. 4 – nižší administrativní pracovníci mají vzhledem ke struktuře pracovního trhu nízkou šanci na uplatnění, což vyžaduje jejich rekvalifikaci.

Tabulka č. 17.4 – Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence – okres Mladá Boleslav

Položka	Počet uchazečů			Průměr	%			Průměr
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	
Uchazeči o zaměstnání	3059	2681	2321	2687,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	1809	1578	1412	1599,7	59,1	58,9	60,8	59,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců	854	799	737	796,7	27,9	29,8	31,8	29,8
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců - ženy	421	400	382	401,0	13,8	14,9	16,5	15,0
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 3 a 6 měsíci	619	516	444	526,3	20,2	19,2	19,1	19,5
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 3 a 6 měsíci - ženy	398	310	261	323,0	13,0	11,6	11,2	11,9
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 6 a 9 měsíci	325	268	235	276,0	10,6	10,0	10,1	10,2
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 6 a 9 měsíci - ženy	198	161	148	169,0	6,5	6,0	6,4	6,3
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 9 a 12 měsíci	243	167	162	190,7	7,9	6,2	7,0	7,1
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 9 a 12 měsíci - ženy	154	98	108	120,0	5,0	3,7	4,7	4,4
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 12 a 24 měsíci	456	391	268	371,7	14,9	14,6	11,5	13,7
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 12 a 24 měsíci - ženy	291	256	160	235,7	9,5	9,5	6,9	8,7
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	573	578	524	558,3	18,7	21,6	22,6	21,0
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	347	353	353	351,0	11,3	13,2	15,2	13,2
Průměrná doba evidence pro uchazeče celkem	-	482	512	497,0	-	18,0	22,0	20,0
Průměrná doba evidence pro evidované ženy	-	493	532	512,3	-	18,4	22,9	20,6

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Tabulka č. 17.3 uvádí počty uchazečů v členění podle délky evidence. Z tabulky plyne, že 53,6 % z průměrného počtu 188 evidovaných uchazečů o zaměstnání je v evidenci do 6 měsíců, přičemž z toho je 60 uchazečů v evidenci do 3 měsíců a 41 uchazečů v evidenci od 3 do 6 měsíců. Tento poměrně vysoký podíl uchazečů v evidenci do 6 měsíců je příznivý, jelikož uchazeči, kteří neseženou pracovní místo do 6 měsíců zpravidla rozšíří řady uchazečů dlouhodobě nezaměstnaných. Na druhé straně negativním rysem je rostoucí průměrná doba evidence uchazečů. Zatímco v roce 2004 byla průměrná doba evidence 283 dnů, v roce 2006 dosáhla 367 dnů. Průměr průměrné doby evidence za období 2004 až 2006 je 338,7 dnů, u žen pak 377,3 dnů. Celková průměrná doba nezaměstnanosti spolu s jejím růstem nasvědčují tomu, že uchazeči o zaměstnání, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, obtížně nacházejí nové zaměstnání. To může být podpořeno tím, že s rostoucí délkou doby hledání nového zaměstnání se uchazeči stávají pasivnějšími, popř. na hledání nového pracovního místa rezignují. Rostoucí trend průměrné délky doby evidence je dále podpořen uchazeči, kteří ve skutečnosti nejeví zájem o nalezení pracovního místa. Avšak i přes existenci této skupiny z vývoje počtu uchazečů podle délky evidence v tabulce č. 17.3 a z předchozích analýz plyne, že rostoucí počty dlouhodobě evidovaných uchazečů, resp. rostoucí délka doby evidence je determinována strukturou a strnulostí pracovního trhu, dále též informovaností uchazečů. Rostoucí počty dlouhodobě nezaměstnaných, resp. délka doby evidence je negativní trend zhoršující sociální

situaci dotčených skupin občanů města Mnichovo Hradiště. Tento trend by však mohl být zmírněn aktivitami v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti.

Při rozboru tabulky č. 17.4 je účelné se zaměřit na průměrnou dobu evidence pro uchazeče celkem a pro evidované ženy. Údaje o průměrné době evidence pro okres Mladá Boleslav lze srovnat s údaji pro město Mnichovo Hradiště. Z tohoto srovnání plyne, že průměr průměrné doby evidence (za stejné období) pro uchazeče celkem je v městě Mnichovo Hradiště o 158,3 dne nižší než v okrese Mladá Boleslav. Průměr průměrné doby evidence pro evidované ženy je v městě Mnichovo Hradiště nižší o 135 dne ve srovnání s okresem Mladá Boleslav. Avšak z vývoje této veličiny a vzhledem k ostatním charakteristikám lze usuzovat, že charakteristiky trhu práce jsou v městě Mnichovo Hradiště a v okrese Mladá Boleslav obdobné.

18. Aktivní politika zaměstnanosti

Součástí státní aktivní politiky zaměstnanosti je, obecně řečeno, poradenství a cílený program k řešení nezaměstnanosti, dále pak podpora zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, i uchazečům samotným. Jedná se zejména o rekvalifikace, společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, investiční pobídky, příspěvek na dopravu, na zpracování dat, aj.

Aktivity v oblasti aktivní¹¹ politiky zaměstnanosti v období 2004 až 2006 jsou zaneseny v tabulce č. 18.1. Z tabulky je patrné, že aktivní politika zaměstnanosti v okrese Mladá Boleslav¹² se zaměřovala na pět oblastí, jmenovitě na veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, samostatně výdělečnou činnost, chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS a dále na odborné praxe absolventů a mladistvých.

V oblasti veřejně prospěšných prací bylo uchazečům v období 2004 až 2006 nabídnuto celkem 122 pracovních míst, tj. v průměru 40,67 pracovních míst na jeden rok. Z těchto 122 pracovních míst bylo 102 míst pro městský či obecní úřad. Z toho plyne i skutečnost, že většina pracovních míst se orientovala na činnosti ve veřejné správě a v sociálním zabezpečení (OKEČ 75 – 75). Celkový zájem o nabízená pracovní místa byl kolem 100,8 %. K převisu poptávky nad nabídkou došlo v letech 2004 a 2005. V roce 2006 naopak počet míst převýšil počet uchazečů. Průměrná výše sjednané finanční podpory se pohybovala od 52 917 Kč v roce 2004 do 70 175 Kč v roce 2006. Průměrný náklad na jedno pracovní místo činil v průměru za období 2004 až 2006 48 860 Kč.

V kategorii společensky účelná pracovní místa bylo za analyzované období nabídnuto celkem 137 pracovních míst. Celkový počet uchazečů za toto období dosáhl rovněž 137. Lze říci, že v každém roce bylo nabídnuto tolik pracovních, aby byla plně uspokojena poptávka po

¹¹ Vzhledem k dostupnosti dat nejsou v této kapitole prezentovány údaje o rekvalifikacích.

¹² V této kapitole jsou prezentovány aktivity v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti za celý okres Mladá Boleslav, jelikož podrobné členění za jednotlivá města okresu Mladá Boleslav, a tedy v tomto případě data pro město Mnichovo Hradiště, nejsou k dispozici.

těchto místech. Ve struktuře uchazečů převládaly ženy v průměru 71,5 %. 53,9 % uchazečů bylo mladších 25 let a 10,3 % starších 50 let. Průměrná výše sjednané finanční podpory nabývala minima v roce 2004 ve výši 35 563 Kč a maxima v roce 2006 76 537 Kč. Průměrný náklad na jedno pracovní místo dosahoval za toto období průměrné výše 63 817 Kč.

Tabulka č. 18.1 – Aktivity v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti – okres Mladá Boleslav

Aktivní politika zaměstnanosti	2004		2005		2006	
	Celkem	z toho pro M(O)Ú	Celkem	z toho pro M(O)Ú	Celkem	z toho pro M(O)Ú
A. Veřejně prospěšné práce						
Počet míst	36	30	43	37	43	35
Počet uchazečů	39	31	45	39	39	31
z toho:						
OZP	8	6	4	3	8	7
žen	6	4	13	9	11	6
do 25 let	5	2	6	5	6	5
nad 50 let	13	12	18	17	11	10
Průměrná výše sjednané podpory	52 917		57 857		70 175	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	38 345		52 168		56 068	
B. Společensky účelná pracovní místa						
Počet míst	45	x	46	x	46	x
Počet uchazečů	45	x	46	x	46	x
z toho:						
OZP	16	x	5	x	3	x
žen	29	x	37	x	32	x
do 25 let	15	x	27	x	32	x
nad 50 let	7	x	6	x	1	x
Průměrná výše sjednané podpory	35 563		62 889		76 537	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	62 667		67 020		61 763	
C. Samostatně výdělečná činnost						
Počet uchazečů	4	x	0	x	1	x
Průměrná výše sjednané podpory	25 444		0		53 400	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	30 000		0		0	
D. Chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS						
Počet míst	14	x	0	x	4	x
Počet uchazečů	14	x	3	x	5	x
z toho:						
OZP	14	x	3	x	5	x
žen	7	x	1	x	2	x
do 25 let	2	x	0	x	2	x
nad 50 let	4	x	2	x	1	x
Průměrná výše sjednané podpory	157 143		0		75 775	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	580 000		0		0	
E. Odborná praxe absolventů a mladistvých						
Počet míst	11	x	0	x	0	x
Počet uchazečů	11	x	0	x	0	x
z toho:						
OZP	1	x	0	x	0	x
žen	7	x	0	x	0	x
do 25 let	10	x	0	x	0	x
nad 50 let	0	x	0	x	0	x
Průměrná výše sjednané podpory	30 273		0		0	
Průměrný náklad na 1 obs. m.	217 512		0		0	

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

V kategorii samostatné výdělečné činnosti počet uchazečů dosahoval velmi nízkých hodnot. Celkem se za analyzované období ucházelo o podporu samostatné výdělečné činnosti 5 uchazečů. Průměrná výše sjednané finanční podpory vzrostla mezi lety 2004 a 2006 z 25 444 Kč na 53 400 Kč, přičemž v roce 2005 nežádal o tuto podporu nikdo. Průměrný náklad na jedno pracovní místo byl zaznamenán pouze v roce 2004, a to ve výši 30 000 Kč.

Chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS nabídly uchazečům v období 2004 až 2006 18 pracovních míst. Zájem v této kategorii však převyšoval nabídku a to v letech 2005 a 2006. Průměrná výše sjednané podpory dosahovala v průměru 116 459 Kč.

Odborná praxe absolventů a mladistvých byla podporována v analyzovaném období pouze v roce 2004. V tomto roce se programu účastnilo 11 uchazečů. Z povahy této kategorie vyplývá, že většina uchazečů byla z věkové skupiny do 25 let. Průměrný náklad na jedno obsazené místo činil 217 512 Kč.

Z tabulky je zřejmé, že hlavními těžišti aktivní politiky zaměstnanosti v okrese Mladá Boleslav byly veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Lze tak říci, že tyto aktivity z velké části korespondují s požadavky uchazečů o zaměstnání, a to vzhledem k jejich struktuře (viz předchozí analýza).

19. Vybavenost města Mnichovo Hradiště - školy, zdravotnická zařízení, kulturní zařízení aj.

Vybavenost města Mnichovo Hradiště prezentují tabulky č. 19.1 až 19.8. Podrobný rozbor, resp. popis tabulek 19.1 až 19.8 není vzhledem k charakteru údajů nutný. Proto se lze omezit jen na obecné shrnutí níže prezentovaných údajů. Celkově lze tedy konstatovat, že město Mnichovo Hradiště je v oblastech školství, sociální oblasti, zdravotnictví, dopravy, peněžnictví, technické vybavenosti, kultury a sportu plně vybaveno, a to vzhledem k celkovému počtu obyvatel města, resp. spádové oblasti, velmi dobře. Úroveň vybavenosti plně odráží význam města, tj. města okresního významu, které plní významné sociální funkce nejen pro občany města samotného, ale též pro občany obcí v jeho okolí.

Tabulka č. 19.1 – Školství – údaje roku 2004

Školství	Počet
Mateřská škola	3
Základní škola – vyšší stupeň (1.-5.ročník)	1
Základní škola – vyšší stupeň (1.-9.ročník)	2
Gymnázium	1
Škola speciální	1
Základní umělecká škola	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.2 – Sociální oblast – údaje roku 2004

Sociální oblast	Počet zařízení
Dům s pečovatelskou službou	1
Domovy důchodců	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.3 – Zdravotnictví – údaje roku 2004

Zdravotnictví	Počet
Sdružená ambulantní zařízení	1
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	4
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	2
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	6
Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa	1
Samostatná ordinace lékaře specialisty	5
Detašované pracoviště - samostatná ordinace lékaře specialisty	2
Ostatní samostatná zařízení	7
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	2
Zařízení lékařské péče	3

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.4 – Doprava – údaje roku 2004

Doprava	Počet
Zastávka dálkové linky (1 = ano, 0 = ne)	1
Zastávka linky místního významu (1 = ano, 0 = ne)	1
Stanice (zastávka) vlaku (1 = ano, 0 = ne)	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.5 – Peněžnictví – údaje roku 2004

Peněžnictví	Počet
Peněžní ústavy a jejich úřadovny	2
Pojišťovny a jejich úřadovny	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.6 – Technická vybavenost – údaje roku 2004

Technická vybavenost	Počet
Pošta - počet	1
Městská, obecní policie (1 = ano, 0 = ne)	1
Obvodní oddělení policie ČR (1 = ano, 0 = ne)	1
Hasičský záchranný sbor (1 = ano, 0 = ne)	1
Sbor dobrovolných hasičů obce (1=ano, 0=ne)	1
Veřejný vodovod (1 = ano, 0 = ne)	1
Kanalizace s napojením na ČOV (1 = ano, 0 = ne)	1
Plynofikace obce (1 = ano, 0 = ne)	1
Požární nádrž (1 = ano, 0 = ne)	1
Požární hydrant (1 = ano, 0 = ne)	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.7 – Kultura – údaje roku 2004

Kultura	Počet
Veřejná knihovna vč.poboček	1
Kino	1
Divadlo	1
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1
Kulturní zařízení ostatní	3
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1
Sakrální stavba	2
Hřbitov	2
Smuteční síň	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 19.8 – Sport – údaje roku 2004

Sport	Počet
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	1
Tělocvičny (vč.školních)	1
Stadiony otevřené	1
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	1

Zdroj: ČSÚ

20. Kriminalita (trestná činnost, přestupky)

Kriminalita, resp. počty přestupků a trestných činů v období 2000 až 2006 jsou zaneseny v tabulce č. 20.1. Celkový nápad přestupků za toto období byl 2 304, tomu odpovídá průměr na rok 329 přestupků. Co se týče trestných činů, jejich celkový nápad za sledované období činil 1 424, tj. v průměru 203 trestných činů na rok. Majetková trestná činnost dosáhla celkového počtu 1 038 činů, což představuje v průměru 148 činů na rok. Z tabulky je dále patrný pokles trestné činnosti mezi lety 2002 až 2006. Zatímco v roce 2002 dosáhl celkový nápad trestných činů 260 a 189 majetkových trestných činů, pak v roce 2006 tomu bylo 169 u celkového nápadu trestných činů a 148 u majetkových trestných činů. Tento pokles představuje pozitivní trend v oblasti bezpečnostních rizik v městě Mnichovo Hradiště z pohledu vývoje počtu trestných činů.

Celkový počet přestupků se mezi roky 2001 až 2005 pohyboval v intervalu 314 až 353. V roce 2006 došlo k významnému poklesu celkového počtu přestupků, a to o 39 % na hodnotu 214. Tento pokles lze rovněž považovat za velmi pozitivní z hlediska bezpečnostních rizik v městě Mnichovo Hradiště.

Tabulka č. 20.1 – Přestupky a trestné činy v období 2000 až 2006

Přestupky a trestné činy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem	Průměr
Celkový nápad přestupků	404	314	337	333	353	349	214	2304	329,14
Celkový nápad trestných činů (TČ)	196	219	260	206	209	165	169	1424	203,43
Majetková TČ	111	145	189	162	172	111	148	1038	148,29

Zdroj: Hodnocení komplexního součinnostního programu prevence kriminality

Tabulka č. 20.2a,b – Struktura trestných činů

Mnichovo Hradiště	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem	Průměr
Celkem TČ	196	219	260	206	209	165	169	1424	203,43
Obecná TČ	152	162	220	180	181	134	86	1115	159,29
Hospodářská TČ	16	10	21	11	10	8	8	84	12,00
Majetková TČ	111	145	189	162	172	111	148	1038	148,29
Krádeže prosté	82	84	92	110	98	58	58	582	83,14
Krádeže auto	21	28	23	34	51	38	22	217	31,00
Vloupání do os. aut	34	31	42	30	43	25	33	238	34,00
Krádeže j.kol	28	11	8	3	3	6	7	66	9,43
Krádeže vloupáním	16	25	45	42	65	42	31	266	38,00
Násilná trestná činnost	21	9	12	9	8	18	8	85	12,14
Vraždy	1	0	0	0	0	0	1	2	0,29
Mravnostní trestná činnost	1	2	13	1	1	1	2	21	3,00

Zdroj: Hodnocení komplexního součinnostního programu prevence kriminality

OOP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem	Průměr
Celkem TČ	820	667	786	691	681	618	596	4859	694,14
Obecná TČ	780	609	716	621	615	547	509	4397	628,14
Hospodářská TČ	24	19	30	26	33	37	30	199	28,43
Majetková TČ	655	563	639	565	577	497	466	3962	566,00
Krádeže prosté	356	300	300	296	341	312	304	2209	315,57
Krádeže aut	66	74	67	70	125	97	67	566	80,86
Vloupání do osobních aut	101	70	89	119	119	98	100	696	99,43
Krádeže jízdních kol	80	23	20	5	7	6	10	151	21,57
Krádeže vloupáním	263	228	312	244	200	155	125	1527	218,14
Násilná trestná činnost	80	24	33	26	16	30	22	231	33,00
Vraždy	1	0	0	0	0	0	1	2	0,29
Mravnostní trestná činnost	2	4	21	1	2	2	3	35	5,00

Zdroj: Hodnocení komplexního součinnostního programu prevence kriminality

Vývoj situace v oblasti trestné činnosti je vhodné blíže rozebrat, a to vzhledem k výše uvedeným nastoleným trendům a závažnosti problémů, které kriminalita vyvolává, a rizik, jež přináší. Tabulky č. 20.2a,b uvádí strukturu trestných činů v období 2000 až 2006. Z tabulky č. 20.2a plyne, že obecná trestná činnost dosáhla za sledované období celkové výše 1 115 trestných činů, s průměrem 159 trestných činů na rok. Vývoj obecné trestné činnosti je obdobný vývoji trestné činnosti celkem. To znamená, že obecná trestná činnost od roku 2002, kdy dosáhla ve sledovaném období svého maxima, klesá až na hodnotu 86 trestných činů v roce 2006, která je zároveň minimální hodnotou ve sledovaném období. Ve struktuře trestných činů lze dále identifikovat pokles trestných činů u kategorie krádeží prostých. Ostatní kategorie se pohybují kolem svých průměrných hodnot.

Struktura přestupků spáchaných v období 2000 až 2006 je zanesena v tabulce č. 20.3. Z tabulky plyne, že nejvíce přestupků bylo spácháno ve spojitosti s bezpečností a plynulostí silničního provozu, v průměru 215 přestupků. Veřejného pořádku se průměrně týkalo 53 přestupků a v průměru 61 přestupků bylo každoročně spácháno proti majetku.

Tabulka č. 20.3 – Struktura přestupků

Přestupky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Průměr
Doprava (bezpeč. siln. provozu)	281	192	221	231	258	211	112	215,14
Proti majetku	52	60	65	50	43	89	71	61,429
Veřejný pořádek	71	62	51	52	52	49	31	52,571
Celkem	404	314	337	333	353	349	214	329,14

Zdroj: Hodnocení komplexního součinnostního programu prevence kriminality

21. Sociálně patologické jevy

Přestupky a trestné činy analyzované v předchozí kapitole patří do skupiny sociálně patologických jevů a tvoří jejich nejdůležitější část. V této kapitole je proto zaměřena pozornost na trestné činy a přestupky nejvíce zatěžující město Mnichovo Hradiště a jejich vývoj v období 2000 až 2006.

Tabulka č. 21.1 – Sociálně patologické jevy – největší bezpečnostní rizika

BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkový nápad trestných činů (TČ)	196	219	260	206	209	165	169
Majetkové TČ	111	145	189	162	172	111	148
TČ nejvíce zatěžující město							
1. krádeže prosté	82	84	92	110	98	58	58
2. krádeže vloupáním	16	25	45	42	65	42	31
3. vloupání do os. aut	34	31	42	30	43	25	33
4. krádeže aut	21	28	23	34	51	38	22
Celkový nápad přestupků	404	314	337	333	353	349	214
Přestupky nejvíce zatěžující město							
1. dopravní	281	192	221	231	258	211	112
2. proti majetku	52	60	65	50	43	89	71
3. veřejný pořádek	71	62	51	52	52	49	31

Zdroj: Hodnocení komplexního součinnostního programu prevence kriminality

Z tabulky č. 21.1, jež vychází z tabulek uvedených v předchozí kapitole, plyne, že mezi trestné činy nejvíce zatěžující město Mnichovo Hradiště patří krádeže prosté, krádeže vloupáním, vloupání do osobních aut a krádeže aut. Krádeže prosté měly rostoucí tendenci v období 2000 až 2003. Po roce 2003 dochází k úbytku trestných činů v této kategorii. Krádeže vloupáním, vloupání do osobních aut a krádeže aut mají stagnující vývoj.

Mezi přestupky nejvíce zatěžující město Mnichovo Hradiště patří výše jmenované (viz předchozí kapitola) přestupky dopravní, přestupky na úseku veřejného pořádku a přestupky proti majetku. Dopravní přestupky dosáhly svého maxima v roce 2000 ve výši 281 přestupků. Po tomto roce došlo k významnému snížení na úroveň 192 přestupků. V následujících letech se přestupky pohybovaly v intervalu 211 až 258 přestupků. K významnému propadu došlo v posledním roce. V roce 2006 bylo spácháno 112 dopravních přestupků, což představuje pokles o 60 % ve srovnání s rokem 2000. Přestupky proti majetku měly v analyzovaném období mírně rostoucí trend. Zatímco v roce 2000 bylo spácháno 52 přestupků, pak v roce 2006 tomu bylo 71 přestupků. Maxima dosáhly přestupky proti majetku v roce 2005 a minima v roce

2004. Naopak přestupky na úseku veřejného pořádku měly klesající tendenci. V roce 2000 dosahoval počet přestupků na úseku veřejného pořádku celkového počtu 71, což bylo zároveň maximum v období 2000 až 2006. Naopak v posledním roce analyzovaného období bylo spácháno nejméně přestupků na úseku veřejného pořádku ve výši 31 přestupků.

Celkově lze říci, že pokud nedojde k opětovnému zvýšení počtu přestupků po roce 2006 zpět nad hranici 300 přestupků za rok, pak vývoj u této skupiny sociálně-patologických jevů je pozitivní a nepředstavující významné bezpečnostní riziko pro město Mnichovo Hradiště.

Dalším z významných jevů patřících do skupiny sociálně patologických jevů je potratovost. Počty potratů a jejich vývoj však již byl analyzován v kapitole č. 11, a proto problematika potratů zde nebude více rozebírána.